

JIHLAVSKÁ MĚŠŤANSKÁ HERALDIKA

(III. ČÁST)

ZDENĚK JAROŠ

V 3. části studie věnované jihlavské měšťanské heraldice předkládáme pokračování této nesmírně zajímavé kapitoly z dějin města. Připomínáme, že v první části bylo vyobrazeno 30 znaků dvaceti pěti jihlavských rodin: Albrecht, Breitnikl z Cornštejna, Campion z Areny, Castrin ze Švanova, Dornkreil z Eberharce, Edelmüller z Welsu, Ertl z Krelova, Faustgros ze Sachsentálu, Fellenbaum z Mannheldtsellbaumu, Freisich-selbst z Freudenbachu, Freisleben z Bišofshosenu, Gleixner z Rosenbrunu, Glenk ze Scheibenberka, Gosko ze Sachsentálu, Grassl, Grýn ze Štyrcenberka, Hadmer z Greisen-berka, Haidler z Boříšova, Haidler z Bukova, Heusser z Brackfeldu, Höser ze Šparberka, Hordar z Puklic, Hradišťský z Hradiště, Hynek z Velínova a Iglauer z Igelsfeldu. V druhé části bylo předloženo 27 znaků dalších dvaceti pěti rodin. Byly to: Bavor, Beránek z Petrovic, Brandl z Prantenhosu, Eberhartl, Etzl, Jungmayer z Hofu, Kandler z Jihlavy, Kerner z Löwenseldu, Köhler z Löwenturmu, Kentlin, Kergel z Karlsbachu, Kielman z Kielman-seku, Kornritter z Erehalmu, Král z Königstálu, Kresl z Kvaltenberka, Krumb ze Šarsgrábu, Krumbholc z Rozenseldu, Leupold z Löventálu, Lidl z Lídlova, Lidl z Myslova, z Löwenfelsu, Macek z Čížova, z Mošlic, Neumayer z Vintrberka a Nimrichter z Alten-berka. V třetí části studie uvádíme celkem 36 znaků dalších dvaceti pěti rodin a jednotlivců mající bližší vztah k Jihlavě. Tentokrát to jsou: Gerš, Hörmann z Willersdorfu a Urbairu, Kayser, Kübeck z Kubau, Michek z Radostína, Pable z Henčova, Pachta z Rajo-va, Pausperl z Dracentálu, Pauspert z Lilienfeldu, Pilgramer z Pelhřimova, Pivnička z Radostic, Polcar z Paračova, Prokop z Lilienwaldu, Reiman z Greifenselsu, Reindler

z Reindlersberka, Reisenfelder z Reisenfeldu, Ruprecht, Rychter z Ryzenska, Saal z Duličova, Sagar, Seidenmelcer ze Seidenberka, Skalka ze Sitzenhofu, Šenovec z Ungersvertu, Smidgrabner z Lusteneku a Šmilauer ze Smilova.

Některé rodiny popsané v třetím díle jsou uváděny již tradičně ve vazbě na Jihlavu, třebaže zde její příslušníci (především v mužské linii) prakticky nežili nebo se svým pobytom nijak významněji nezapsali do jihlavské historie. I my je sice ve studii uvádíme, ale s odkazem na příslušnou rozšiřující literaturu. V třetí části práce se to týká především: Gerše, Hörmanna z Wüllersdorfu a Urbairu, Rychtera z Ryzenska a Šmidgrabnera z Lusteneku. Posledně jmenovanou rodinu přibližujeme alespoň jejím rozrodem. Naopak u Pachty z Rajova, třebaže tato rodina také nepochází ani nežila v Jihlavě, uvádíme některé její členy. Důvodem je skutečnost, že Daniel Pachta z Rajova vyženil značný pozemkový majetek jihlavského královského rychtáře Jana Haidlera z Bukové (viz 1. díl studie) v nejbližším okolí Jihlavy a z pozice této majetkové držby on i jeho potomci aktivně zasahovali do jihlavského dění. Osobnost významného rakouského národnohospodáře a politika Karla Bedřicha Kübecka z Kubau, jihlavského rodáka, je podána jeho stručnou biografií a jeho rodinu představujeme alespoň přiloženým rozrodem. Obdobně je zpracován i významný lékař působící na konci 18. století v Jihlavě, který svým věhlasem překročil značně hranice regionu a svými názory předběhl dobu, Jan Křtitel Michal rytíř ze Sagaru.

Jak bylo již několikrát dříve zdůrazněno, naše studie je zaměřena především na heraldiku jihlavských měšťanských rodin. Přesto ji obdobně jako v 2. části doplňujeme několika genealogickými tabulkami. Jedná se o celkem 6 rozrodů, které mají pomoci lépe vyjádřit vnitřní strukturu a vztahy u konkrétních rodin. Jedná se o tyto rodiny: Kübeck z Kubau, Pachta z Rajova, Pilgramer z Pelhřimova, Šenovec z Ungersvertu, Šmidgrabner z Lusteneku a Šmilauer ze Smilova.

V úvodu k prvním dvěma dílům studie byla celá problematika tématu hodnocena z hlediska odborně heraldického, dále zde byly načrtнуты ekonomické a politické podmínky vzniku erbovních rodin v Jihlavě, a to v kontextu s obecným historickým děním a jeho zákonitostmi. Vedle historického vývoje a chronologie tohoto jevu se autor snažil postihnout na konkrétních případech nejen genezi, ale i další osudy původně příslušníků jihlavských měšťanských rodin. Řadu z nich jsme tak mohli sledovat na jejich cestě až k nejvyšším stupníkům společenské hierarchie doby, a také jsme se pokusili zobecnit a vysehnit příčiny tohoto mnohdy závratného postupu (např. Haidler z Bukové, Kielman z Kielmanseku, Kresl z Kvaltenberka, Šenovec z Ungersverdu, Štubík z Königštejna aj.). Nyní se chceme zastavit ještě u jednoho problému, s kterým jsme se při sledování rodů v naší studii setkali. Je to problém přijímání do šlechtického stavu. V souladu s názory M. Švábenského vyjádřenými v jeho studii "Knihy přijímání do rytířského stavu Moravského markrabství" konstatujeme, že toto přijímání byl především po r. 1535 akt hlavně politický, nepodmíněný pozemkovou držbou, jako tomu bylo v předchozí době. Docházíme také k závěru, že ne všichni nobilitovaní měšťané museli být přijati zemským sněmem do příslušného šlechtického stavu vyjádřeného zápisem do knih rytířů. Tento úkaz můžeme vymezit roky 1535 až 1618, tj. dobou samostatné stavovské politiky v našich zemích, protože vydáním "Obnoveného zřízení zemského" v roce 1627 (na Moravě 10. 5. 1628) se stalo přijímání nových šlechticů panovníkovým regálem. Stavové se tehdy viditelně bránili enormnímu růstu počtu pro ně nezádoucí nových příslušníků nobility. Důvod byl vcelku jasný: přijatý člen se mohl zúčastňovat stavovských zasedání a sněmů, čímž získal z pozice právního subjektu možnost osobního ovlivňování veškerého politického dění.

Potvrzením tohoto jevu je i značný rozdíl mezi počtem nobilitovaných jihlavských měšťanů a počtem skutečně zapsaných v knihách přijímání v průběhu výše uvedeného období let 1535 - 1618. Tehdy najdeme v knihách přijímání zapsány z jihlavských měšťanů pouze tato 4 jména: Augustin Macek z Čížova (12. 6. 1537), Wolf a Franc Hardar z Puklic (12. 6. 1537), Jan Polcar z Paračova s dvěma syny (21. 3. 1546) a Pavel Šenovec z Ungersverdu (27. 2. 1558). Můžeme tedy zobecnit, že nezapsaní vlastně tvořili jakousi přechodnou společenskou vrstvu mezi měšťanským a vladickým stavem. Často šlo o měšťany a erbovníky zastávající obvykle významné postavení mezi měšťanským stavem (radní, rychtář ap.) a kteří se i nadále žili hlavně nešlechtickými povoláními (např. to byli v Jihlavě příslušníci těchto rodů: Dornkreil z Eberharce, Freisichselbst z Freudenbachu, Jungmayer z Hofu, Leupold z Löventálu, Lídl z Lídlova, Lídl z Myslova, Pausperl z Drachentálu, Reindler z Reindlersberka, Seidenmelcer ze Seidenberka, Šmilauer ze Šmilova aj.). V průběhu dalších staletí některé rody dokonce ztrácejí šlechtictví a to je jim pak znovu obnovováno obvykle v 19. století (Leupoldové z Löventálu, 16. 9. 1845 atd.).

Poznámka: poznámkový aparát uvádíme opět pro lepší přehlednost před vlastní prací. Kresby znaků provedla akad. malířka Irena Wagnerová z Prahy.

Poznámka: poznámkový aparát nebyl rozšířen. Pokud se u jednotlivých rodin projevila potřeba dalšího speciálního odkazu, je tento uveden přímo v článku v podobě příslušné citace.

P R A M E N Y A L I T E R A T U R A

SOA BRNO

	A 3	Stavovské rukopisy
1)	I-45	Kniha pánův rytířstva Markrabství moravského od léta 1628
	G 12	Cerroniho sbírka
2)	I-24	Denkmäler des patrizischen Adels in der königlichen Stadt Igau gesammelt und geordnet von Johann Peter Cerroni 1787
3)	II-223	Kniha přijímání do rytířského stavu Moravského markrabství (do roku 1628)
4)	II-243	Vestigia nobilitatis Iglavenae scil. insignia gentizitis virorum nobilium, qui Iglaviam... variis monumentis collecta a Joh. Heinr. Marzy chalcoglypte Iglaveno Anno MDCCCLXXI
5)	II-398	Wappen und Grabinschriften Iglauer Adeliger Familien.

OA Jihlava

fond	Městská správa
odd.	Úřední knihy a rukopisy
6)	Cechy-inventář
7)	Městské knihy
8)	Rejstříky městské sbírky
9)	Rychtářské knihy
9a)	Knihy testamentů I-III
10)	Listiny - inventář
11)	odd. Zlomky starých registratur
	fond Písemná pozůstalost - Marzy
12)	Familiae nobilis Iglaviae

- 13) fond Písemná pozůstalost - Prusíkové
 14) fond Písemná pozůstalost - Sterly
 fond Drobné pozůstalosti jednotlivců
 15) Frühauf-Politzerova kronika
 15a) Leopoldové 20/48

Muzeum Vysočiny Jihlava

- 16) B 7890 Wappen des Iglauer Patrizieadels (knihovna MV)
 17) Ji-20/B/120/1-51 Soubor fotokopií jihlavských měšťanských znaků
 18) Moravské zemské desky-kraj Brněnský, II. (1480-1566), Praha 1950; III. (1567-1641), Praha 1957
 19) Ottův slovník naučný, 1-28, Praha 1888-1909
 20) Riegrův slovník naučný, 1-10, Praha 1860-1873
 21) Altrichter, Anton: *Dörferbuch der Iglauer Sprachinsel*, Iglau 1924
 22) Altrichter, Anton: *Heimatbuch der Iglauer Volksinsel*, Iglau, 1. vyd. 1921, 2. vyd. 1940
 23) Altrichter, Anton: *Die Iglauer Neubürger 1360-1649 nach Beruf, Herkunft und Volkszugehörigkeit*, Zeitschrift für sudetendeutsche Geschichte 2/1938, s. 91-112
 24) Dobiáš, Josef: *Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí I*, Pelhřimov 1927
 25) Dobiáš, Josef: *Německé osídlení ostrůvku jihlavského*, Časopis archivní školy 8/1931, 1n
 26) Doerr, August: *Der Adel der böhmischen Kronländer*, Praha 1900
 27) d'Elvert, Christian: *Geschichte und Beschreibung der königlichen Kreis- und Bergstadt Iglau in Mähren*, Brünn 1850
 28) Fried, Jan: *Česká kaple a čeští kazatelé v Jihlavě*, VIII. výr. zpráva gymnásia v Jihlavě, 1927
 29) Halla, Ludwig: *Wappen Iglauer adelige Patrizier*, Sudetendeutsche Familienforschung 6, 1933-1934, 58-62, 101-103, Aussig (Ústí n. L.)
 30) Halla, Ludwig: *Wappen Iglauer Adelsgeschlechter*, Igel Land (příloha Mährischer Grenzbote), 2. sv. 1934-1935, 211-278, 3. sv. 1936-1937, 8-64
 31) Hosák, Ladislav: *Historický místopis země Moravskoslezské*, Brno 1938
 32) Hoffmann, František: *Historický kalendář*, Jihlava 1956
 33) Hoffmann, František: *Jihlava v husitské revoluci*, Havlíčkův Brod 1961
 34) Hoffmann, František: *Listy a obrazy z minulosti Jihlavy*, Havlíčkův Brod 1958
 35) Hoffmann, František: *Nové listy a obrazy z minulosti Jihlavy I*, Brno 1967
 36) Hoffmann, František: *Jihlavská pevnost*, Historie a vojenství 1965, s. 185n
 37) Hoffmann, František: *Místopis Jihlavy 1425-1442* - rukopis
 38) Janáček, Josef: *Města v českých zemích v 16. století*, Hospodářské dějiny 4, 1979, 165n
 39) Kavka, František: *Majetková, sociální a třídní struktura českých měst v 1. pol. 16. století ve světle knih a rejstříků městské dávky*, Sborník historický 6, 1959, 253n
 40) Kolář, Martin - Sedláček, August: *Českomoravská heraldika, I-II*, Praha 1902, 1925
 41) kolektiv: *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, 1-7, Praha 1981-1989

- 42) Kolowrat, Zdeněk: *Náhrobky a epitafy v pražských kostelích. Chrám sv. Tomáše v Praze III*, Časopis Rodopisné společnosti československé 3, 1931, 2-3, 71, obr. e na tab. 2 č. 13
- 43) Král v. Dobra Voda, Adalbert: *Der Adel von Böhmen, Mähren und Schlesien*, Prag 1904
- 44) Král z Dobré Vody, Vojtěch: *Heraldika*, Praha 1900
- 45) Leupold von Löwenthal, Martin: *Chronik der königlichen Stadt Iglau (1402-1607)*, ed. Ch. d'Elvert, Brno 1861
- 46) Leupold von Löwenthal, Peter Erst: *Memorabilien-Buch für die Stadt Iglau I*, Písemná pozůstalost rodu Leupoldů v OA Jihlava
- 47) Marek, František: *Jihlavští humanisté*, Jihlava, b.1.
- 48) Míka, Antonín: *Obecné tendence hospodářského vývoje v 2. pol. 16. století*, Časopis Matice moravské 90, 1971, 262n
- 49) Palivec, Václav: *Minimum pro rodopisce a heraldiky*, Praha 1970
- 50) Petrides, Josef: *Alte Iglauer Mühlen*, Igel-Land (příloha Mährischer Grenzbote) 3, 105n
- 51) Petrides, Josef: *Iglauer Gassennamen im 15. und 16. Jahrhundert*, Igel-Land 1, 176n
- 52) Petrides, Josef: další články v Igel-Landu
- 53) Pilnáček, Josef: *Staromoravští rodové*, Wien 1930
- 54) Pilnáček, Josef: *Neznámé rody a znaky staré Moravy*, Brno 1983
- 55) Přibyl, Alois: *O znacích několika českých a moravských rodů*, Heraldika 9, 1976, 1-2, 35-36, obr. e na tab. VII, č. 1, s. 37, pozn. 24
- 56) Megerle von Mühlseit, J. G.: *Österreichisches Adelslexikon des 18. und 19. Jahrhunderts*, I-II, Wien 1822-1824
- 57) Ruby, Franz: *Alte Iglauer Familien- und Gassennamen*, Deutscher Volkskalender für die Iglauer Sprachinsel 22, 1908, 142n
- 58) Sedláček, August: *Hrady, zámky a tvrze království Českého*, 1-15, Praha 1882-1927
- 59) PRP (Pokorný, Pavel R.): *Martin Bacháček z Nauměřic*, Erbovní sešity 11, 45-46, 1971
- 60) Schenner, Franz: *Beiträge zur Geschichte der Reformation in Iglau*, Zeitschrift des deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens 15-17, 1911-1913 a zvl. otisk
- 61) Schimon, Anton: *Der Adel von Böhmen, Mähren und Schlesien. Ein alphabetisches geordnetes Verzeichniss der sämmtlichen böhmischen, mährischen und schlesischen Adelsfamilien aller Grade*. Böh. Leipa 1859
- 62) Schramm, Wilhelm: *Zur Geschichte des patrizischen Adels der Stadt Iglau*. Vaterländische Denkwürdigkeiten I, 110-117, Brünn 1906
- 63) Schwab, Emanuel: *Alt-Iglau*, Der Heimatbrunnen 8, Iglau 1924
- 64) Schwab, Emanuel: *Wehrwesen im Mittelalter*, Zeitschrift des deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens 43, 109n, 1941
- 65) Schwarzenberg, Karel: *Heraldika*, Praha 1941
- Siebmachers grosses und allgemeines Wappenbuch
- 66) Kadich, Heinrich v. - Blažek, Conrad: *Der Mährische Adel*, Nürnberg 1899
- 67) Meraviglia Crivelli, Rudolf Johan Graf: *Der Böhmische Adel*, Nürnberg 1886

- 68) Sirotek, Jiří: *Universita Karlova a její erbovní rektori, Jílovská minucí 1978*, 42-43, obr. e. 1
- 69) Slováček, Zdeněk: *Kohout v české heraldice, Zprávy genealogické a heraldické společnosti* 3, 1980, obr. e. v Zásobníku s. 77, č. 220
- 70) Štorm, Břetislav: *Kniha kresek, Praha 1939*
- 71) Štorm, Břetislav: *Úvod do heraldiky, Praha 1940*
- 72) Válka, Josef: *Česká společnost v 15.-18. století. I. Předbělohorská doba, Praha 1972; II. Bělohorská doba. Společnost a kultura manýrismu, Brno 1983*
- 73) Winter, Zikmund: *Dějiny řemesel a obchodu v Čechách v XIV. a XV. století, Praha 1906*
- 74) Wurzinger, Franz: *Einige Familien des Iglauer Patrizieradels, Deutscher Volkskalender für die Iglauer Sprachinsel* 22, 1908, 122n
- 75) Zenger, Zdeněk: *Česká heraldika, Praha 1978*
- 76) Zenger, Zdeněk: *Heraldika, Praha 1972*
- 77) Zodl, Valentin: *Denkwürdigkeiten der Stadtpfarrkirche St. Jacob in Iglau, Iglau 1881*

51. G E R Š

(Gersch⁽¹⁾, von Gersch⁽²⁾)

V Jihlavě se uvádí: Leopold (krajský hejtman v Jihlavě; do jihlavských dějin se zapsal tím, že dal do pořádku městský daňový systém⁽³⁾; žena: Karolina roz. Kolbová, † 1. 7. 1847; děti: Magdalena, nar. 14. 6. 1815 byla ženou moravského historiografa Christiána rytíře d' Elverta. Leopoldův otec Jan František byl guberniálním radou v Brně. Leopold zemřel 8. 2. 1862⁽⁴⁾). Rakouský rytířský stav získal 24. 12. 1815 ve Vídni Jan František⁽⁵⁾.

Znak: v červeném štítu stojí na zeleném trávníku proti sobě zlatý lev a zlatá husa, kteří drží zkřížená pštrosí pera, jak malováno. Nad zkřížením per je položena zlatá šesticípá hvězda. Na horním okraji štítu jsou položeny 2 korunované otevřené přilby. Pravá má v klenotu rostoucího zlatého lva, levá stojící zlatou husu. Přikryvadla: vpravo červenozlatá, vlevo červenostříbrná⁽⁶⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 66/209; (2) - 66/209; (3) - 27/430; (4) - 66/209; (5) - 66/209; (6) - 66/209.

52. H Ö R M A N N Z W Ü L L E R S D O R F U A U R B A I R U

(Hörmann von Wüllersdorf und Urbair⁽¹⁾)

V Jihlavě se uvádí: Leopold (krajský školní komisař jihlavského kraje⁽²⁾). Mořic (Moriz, finanční rada, nositel Řádu železné koruny III. třídy⁽³⁾). Není známo, kdo a kdy získal původní šlechtictví. Nově jej získal Leopold i s predikátem "z Wüllersdorfu a Urbairu ve Vídni 7. 10. 1791⁽⁴⁾. Rytířský stav s polepšením znaku získal Mořic v r. 1859⁽⁵⁾.

Znak 1791: polcený štít. V pravé zlaté polovině je půl černé orlice od středu. V levé černé polovině je kosmé zlaté břevno s 3 červenými růžemi. Na horním okraji štítu je položena korunovaná otevřená přilba. V klenotu složená černá křídla s kosmým zlatým břevnem a 3 červenými růžemi. Přikryvadla černá a zlatá⁽⁶⁾.

Znak 1859: stejný. Na horním okraji štítu položeny 2 přilby. V klenotu pravé přilby je černá orlice, druhý klenot původní⁽⁷⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 66/50; (2) - 66/50; (3) - 66/50; (4) - 26/266, BN 259 fol. 54; (5) - 66/50; (6) - 66/50; (7) - 66/50; (8) - 26/95.

Pozn.: 13. 9. 1627 získává šlechtictví královský rychtář ve Znojmě Baltazar Wüllersdorfer z Urbairu⁽⁸⁾.

53. K A Y S E R

(von Kayser⁽¹⁾)

V Jihlavě se uvádí: Josef (Joseph, major ve výslužbě⁽²⁾). Šlechtictví získal 3. 2. 1796 ve Vídni⁽³⁾.

Znak: červené pole. V něm zlatý lev vpravo, který drží v předních tlapách zlatou korunu. Na horním okraji štítu položena otevřená korunovaná přilba. V klenotu 3 pštrosí pera (červené-stříbrné-červené). Přikryvadla červená a stříbrná⁽⁴⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 66/219; (2) - 66/219; (3) - 66/219; (4) - 66/219.

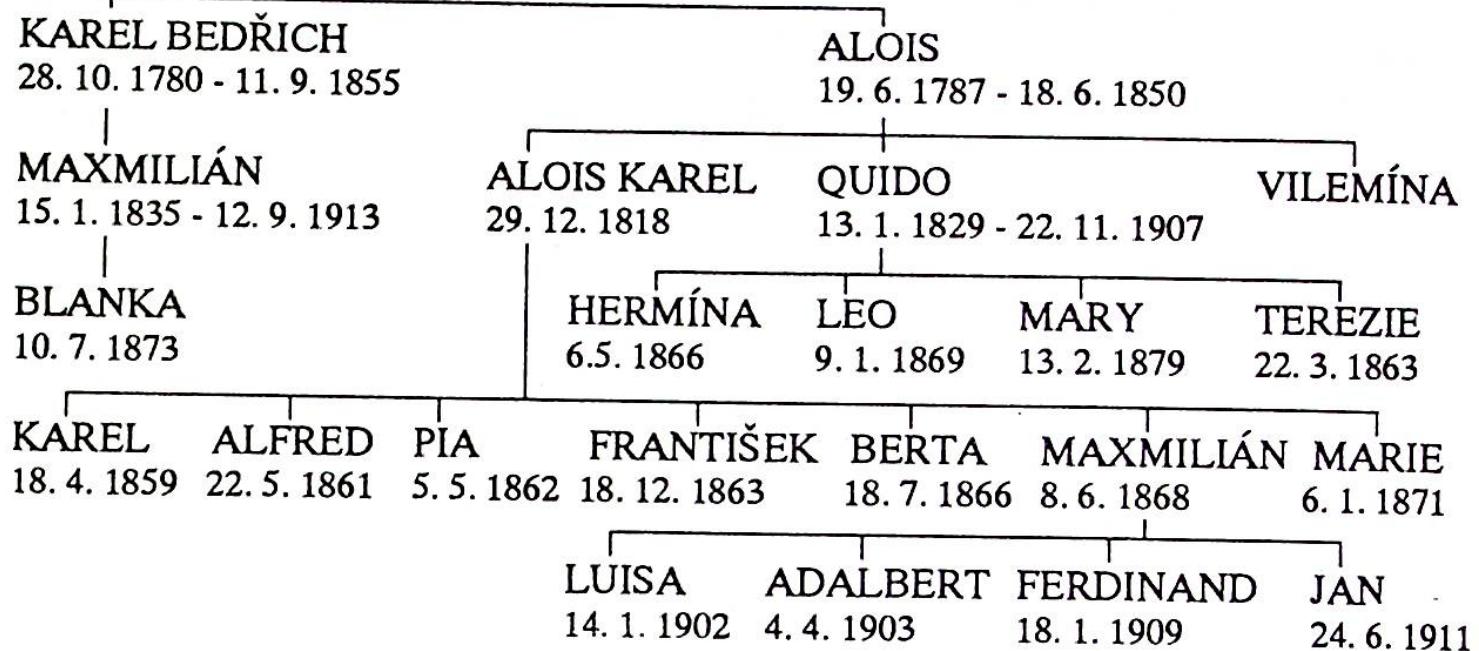
54. K Ü B E C K Z K Ü B A U

(Kübeck von Kübau⁽¹⁾)

V Jihlavě se uvádí: po r. 1650 Jindřich (Heinrich, v té době přišel do Jihlavy z Porýní⁽²⁾); 1729 Petr Pavel (Petr Paul; krejčí; žena: Klára roz. Langgofsová⁽³⁾, děti: Karel Bedřich a Alois⁽⁴⁾).

Karel Bedřich (Karl Fridrich; nar. 25. 10. 1780 v Jihlavě, Malá Farní č. 2 - dnes U mincovny. V r. 1785 se rodina stěhuje do Znojma, kde Karel Bedřich absolvoval gymnázium. Po univerzitních studiích ve Vídni a Praze se stává úředníkem krajského úřadu v Olomouci, 1803 pracuje na moravském guberniu, v r. 1804 odchází do Vídni. Zde rychle postupuje na žebříčku úředníků státní správy: 1809 je vládním radou dvorské kanceláře, 1814 je vedoucím referátu státní rady, která po pařížském míru spravuje připojené země. V r. 1815 spolu s hr. Pillersdorferem iniciuje a realizuje Rakouskou národní banku, která začíná pracovat v r. 1818. Stává se poradcem císaře Františka I. pro obchodní a národohospodářské otázky a v této funkci ho doprovází na konferencích v Lublani 1821 a Veroně - 1822. Za své zásluhy je povýšen 20. 10. 1816 ve Vídni do rytířského stavu⁽⁵⁾, 20. 10. 1819 získává spolu s bratrem Aloisem starý rytířský stav⁽⁶⁾ a 29. 3. 1825 jsou pak oba ve Vídni povýšeni do stavu rakouských svobodných pánů⁽⁷⁾. Český inkolát získávají 1828 a uherský integenát 1847⁽⁸⁾. V r. 1839 se stává Karel Bedřich prezidentem ředitelství generální účtárny a 1840 prezidentem dvorské komory - ministrem financí. Stojí v pozadí vzniku státního tabákového monopolu, 1841 prosadil systém státních drah v rakouských zemích. V též roce, po smrti knížete Lobkovic se stává i přednostou dvorské komory pro mincovnictví a hornictví. V r. 1846 položil základy rakouské telegrafní sítě. V revolučním roce 1848 opouští již v březnu státní službu, aby se již v listopadu stal poslancem kroměřížského sněmu⁽⁹⁾, poté se stal zástupcem Rakouska na jednáních ve Frankfurtu n. M.⁽¹⁰⁾. Na podzim 1850 byl jmenován císařem Františkem Josefem prezidentem nově zřízené rakouské říšské rady a zároveň stál v čele rozpočtové komise. V této době byl považován za nejvlivnějšího státního úředníka celé monarchie. Zemřel v době chřipkové epidemie 11. 9. 1855 v Habersdorfu u Vídni⁽¹¹⁾.

Pozn.: další příslušníci rodiny viz následující rozrod.

Znak 1816: modrý štít se stříbrným klínem. V něm zlatě korunovaný rozkřídlený černý orel. Na horním okraji štítu jsou položeny 2 zlatě korunované otevřené přilby, obě s 3 pavími pery (modré - stříbrné - modré). Přikryvadla modrá a stříbrná⁽¹²⁾.

Znak 1825: modrý štít se stříbrným klínem. Přes celý štít je položen černý, zlatě korunovaný rozkřídlený orel se zlatou zbrojí. Na horním okraji štítu jsou položeny 3 zlatě korunované otevřené přilby: 1. a 3. má v klenotu 3 paví pera (modré - stříbrné - modré), 2. znakovou figurou⁽¹³⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 66/65; (2) - IS; (3) - IS; (4) - GGT; (5) - GGT; (6) - 66/65; (7) - GGT; (8) - GGT; (9) - 20/IV/1046; (10) - MKL; (11) - MKL; (12) - 66/65; (13) - 66/269.

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK LITERATURY:

IS	Berühmte Landesleute Karl Freiherr von Kübeck; in. Iglauer Sprachinsel, Monats-Beilagedes Mährischer Grenzboten, 1924/47/198n
GGT	Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Freiherrlichen Häuser, 1917, Gotha, Justus Perthes, s. 501n
MKL	Meyers Konversations-Lexikon, Bibliograffisches Institut, Leipzig und Wien 1897, 5. Auflage, 10. Band, s. 793
dále: Das grosse Brockhaus, Leipzig 1931, 10. Band, s. 672

55. MICHEK Z RADOSTÍNA

(Mita⁽¹⁾, Michko, Michkho⁽²⁾, von Radostin⁽³⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1526 Ondřej (André⁽⁴⁾, radní⁽⁵⁾); 1528 Mikuláš (Nicolaus⁽⁶⁾, 25. 4. 1528 získal v Praze erbovnictví⁽⁷⁾; žena N, děti: Jan a Petr⁽⁸⁾); 1579 Jakub (Jacob; 1592 se uvádí jeho žena Judita - roz. Polcarová z Paračova⁽⁹⁾).
Další Michky uvádí Pilnáček⁽¹⁰⁾.

Pozn.: Leupold⁽¹¹⁾ píše k Ondřeji Michkovi: "Von diesen Michkischen khomet herr das Adeliche geschlecht derer von Radostin".

Znak: modrý štít s kosmým zlatým břevnem. V něm vzhůru lezoucí zelená ještěrka. Na horním okraji štítu položená otevřená přilba. V klenotu 3 pštrosí pera (modré - zlaté - modré), přes ně položená zelená ještěrka. Přikryvadla modrá a zlatá⁽¹²⁾.

Paprocký, Zrcadlo 373, uvádí ve štítu šikmo šindel s ještěrkou. Sedláček má v klenotu jiné barvy per (stříbrné - zlaté - stříbrné)⁽¹³⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 53/805; 66/83; (2) - 45/74; (3) - 66/83; (4) - 45/74; (5) - 45/74; (6) - 18/II/XXV/57; (7) - 26/289, CB III, fol. 98; (8) - 18/II/XXV/57; (9) - 53/805; (10) - 53/805; (11) - 45/74; (12) - 44/346; 30/II/35/69/277; (13) - 40/II/530, 534.

56. P A B L E Z H E N Č O V A

(Pavlů⁽¹⁾, Pawle⁽²⁾, z Heinsdorfu⁽³⁾, v. Haizendorf⁽⁴⁾, v. Heinzen dorf⁽⁵⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1552 Jan (Johann; sladovník, žena: Kristina - žila ještě 1591⁽⁶⁾; děti: Jiří, Jan, Matyáš, Abrahám, Markéta - žena Tomáše Freytaga, Zuzana - žena Jana Kluga, Barbara a Marta⁽⁷⁾⁽⁸⁾); 1568 Ondřej (Andre⁽⁹⁾); 1575 Abrahám (syn Jana, sladovník; má dům na Dolním náměstí⁽¹⁰⁾); 1590 Matyáš (Mathes, Matheus⁽¹¹⁾, syn Jana); 1589 Jiří (Girzik, Georg; sladovník a měšťan; 1600 radní⁽¹²⁾, 1621 měst. rychtář⁽¹³⁾, 1625 za aktivní účast ve stavov. povstání půl roku vězněn a na nucených pracech, přišel o majetek a odchází do vyhnanství⁽¹⁴⁾; 1. žena: Anna - dcera Jana Štubika, 2. žena: Dorota-Václava Dobronera - zemř. 11. 12. 1663 jako 66letá⁽¹⁵⁾); 1641 Jan (Johann, Hans; radní 12 let⁽¹⁶⁾ má dům na Horním náměstí⁽¹⁷⁾, žena: Eliška Marcheterová⁽¹⁸⁾; děti: Jan Jiří; † 3. 1. 1662⁽¹⁹⁾); Bedřich (Friedrich, jezuita, prof. teologie a filosofie v Praze; nar. 21. 12. 1649, † 18. 6. 1699); 1692 Jan Jiří (Johann Georg; měšťan a sladovník; 16 let radní; † 5. 9. 1703⁽²⁰⁾); 1715 Daniel (kněz, od 7. 5. 1742 kaplanem ve Stonařově⁽²¹⁾; † 7. 3. 1748⁽²²⁾); 1749 Jan Bohuslav (Johann Gotthard; doktor mediciny, studoval v Olomouci, Praze a Padově⁽²³⁾); Jan (Johann; nar. 1726 v Jihlavě, měšťan a soukeník; † 19. 8. 1807⁽²⁴⁾); Jan (Johann; 1819 je učitelem v Rančířově⁽²⁵⁾); Emanuel (postříhač v Jihlavě, připomíná se 1819⁽²⁶⁾).

Není známo, kdo a kdy získal erbovnictví, šlechtictví a predikát. Cerroni uvádí bez udání pramenů rok 1552 (pro Jana?).

Pozn.: Jiří (1589) vlastnil dům v dnešní Husově ul. č. 12. Pěkný renesanční portál nese nápis: "Gott sterct mein Hoffnung. Zeit bringt Rosen. Girzik Pable 1593" a pěknou merku.

Pozn.: Henčov (Heinzen dorf) stará jihlavská městská ves 3 km SV od Jihlavy.

Znak: v červeném štítu je rostoucí černý kůň vpravo. Na horním okraji štítu je položená korunovaná otevřená přilba. V klenotu mezi buvolími rohy vyrůstá rusalka. Má krátké vlasy ozdobené věncem a zdviženou pravou ruku. Přikryvadla červená a černá⁽²⁷⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 11/I/40; (2) - 7/XII/216; (3) - 54/181; (4) - 12/51; (5) - 30/II/35/65/262; (6) - 12/51; (7) - 9a/II/194; (8) - 12/51; (9) - 7/X/217; (10) - 7/X/355; (11) - 7/X/139; (12) - 45/198; (13) - 12/51; (14) - 27/279; (15) - 12/51; (16) - 12/51; (17) - 7/XII/216; (18) - 7/XII/225; (19) - 12/51; (20) - 12/51; (21) - 12/51; (22) - 4/28; (23) - 12/51; (24) - 12/51; (25) - 12/51; (26) - 4/28; (27) - 54/181; 30/II/35/65/262.

57. P A C H T A Z R A J O V A

(von Raihofen⁽¹⁾, von Rayhofen⁽²⁾, von Raygow⁽³⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1628 Jan (Johann, Hans; žena: Anna Strojetická ze Strojetic⁽⁴⁾; získal 4. 1. 1628 v Praze šlechtictví⁽⁵⁾); 1649 Daniel Norb. (rada, český dvorský sekretář, předsedící zemského soudu a purkrabí Hradeckého kraje⁽⁶⁾; 5. 7. 1652 získal říšské šlechtictví⁽⁷⁾ a 5. 7. 1654 získal ve Vídni starý rytířský stav⁽⁸⁾; 1. žena: Ludmila Eusebie - dcera Rafaela Unišovského ze Sebužína⁽⁹⁾, 2. žena: Mechtilda - dcera Jana Haidlera z Bukové⁽¹⁰⁾; 2. 8. 1670 získává odkazem celý haidlerovský majetek⁽¹¹⁾; jeho synové získávají 25. 8. 1701 panský stav⁽¹²⁾); Jan Antonín (Johann Anton; král. hejtman Jihlavského kraje, král. rada, předsedící zemského soudu a moravský vrchní zemský písar⁽¹³⁾; 7. 3. 1689 získává predikát "z Rajova a na Bukové"⁽¹⁴⁾, jeho synové František Antonín a Antonín Karel byli 10. 2. 1718 povyšeni do stavu svobodných pánů⁽¹⁵⁾; bratři Karel Daniel, Arnošt Josef, Jan Jáchym a jejich synovci František Antonín a Antonín Karel byli 19. 10. 1721 povyšeni do hraběcího stavu⁽¹⁶⁾.

Znak 1628: kosmo dělený štít. V levém horním červeném dílu stojí korunovaný zlatý dvouocasý lev se stříbrným sloupem v předních tlapách. Z koruny sloupu vynikají 2 palmové ratolesti. Pravý dolní díl je modrý. Na horním okraji štítu je položena otevřená korunovaná přilba, z které vyrůstá lev ze štítu. Přikryvadla modrá a zlatá⁽¹⁷⁾.

Znak 1652: polcený štít. V pravé zlaté polovině půl černé korunované orlice od středu. V levé červené polovině je stříbrné břevno s iniciálami "F. III". Na horním okraji štítu položeny 2 otevřené korunované přilby: z pravé vyrůstá černá rozkřídlená orlice, z levé vyrůstá zlatý lev držící v předních tlapách stříbrný sloup, z kterého vynikají 2 palmové ratolesti. Přikryvadla vpravo černá a zlatá, vlevo červená a stříbrná⁽¹⁸⁾.

Znak 1716: polcený štít. Pravá polovina zlatá, levá červená se stříbrným břevnem. Přes celý štít je položená černá orlice s korunovaným srdečním štítkem. Ten je dělený: horní polovina je červená, dolní stříbrná. Přes celý štítek je stojící korunovaný zlatý dvouocasý lev vpravo, který drží v tlapách stříbrný sloup. Z koruny sloupu vynikají 2 palmové ratolesti. Na horním okraji štítu jsou položeny 2 korunované otevřené přilby: z pravé vyrůstá stříbrný korunovaný lev s dvěma ocasmi, který drží v tlapách stříbrný sloup. Z koruny sloupu vynikají 2 palmové ratolesti. V klenotu levé přilby paví kyta. Přikryvadla vpravo jsou červená a stříbrná, vlevo černá a zlatá⁽¹⁹⁾.

Znak 1718: štít jako u znaku 1716. Na horním okraji štítu položeny 3 otevřené korunované přilby. Klenoty pravé i levé přilby jako u znaku 1716, v klenotu prostřední přilby je vyrůstající černá korunovaná orlice vpravo. Přikryvadla jako u znaku 1716⁽²⁰⁾.

Znak 1721: v červeném štítu černá korunovaná orlice s modrým srdečním štítkem. V něm zlatá iniciála "M". Na horním okraji štítu položeny 3 otevřené korunované přilby jako u znaku 1718. Přikryvadla: červená a stříbrná, černá a zlatá, červená a stříbrná⁽²¹⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 30/II/35/65/262; (2) - 20/VI/19; (3) - 26/92, SB 32a, fol. 236; (4) - 20/VI/19; (5) - 26/92, SB 32a, fol. 236; (6) - 20/VI/19; (7) - 26/137, SB 65, fol. 201; (8) - 60/95; (9) - 20/VI/19; (10) - 21/185; (11) - 12/27; (12) - 26/182, SB 105, fol. 550; (13) - 20/VI/19; (14) - 26/170, SB 99, fol. 190; (15) - 26/201, SB 129, fol. 612; (16) - 26/205, SB 147, fol. 381; (17) - 66/95; (18) - 40/II/556; (19) - 40/II/556; (20) - 66/95, (21) - 66/95, 58/IX, tab. 4.

Pozn.: následující rozrod vyjadřuje některé rodinné vztahy (po meči).

JAN

žena Anna Strojetická ze Strojetic

JAN

žena Anna Šindelová z Ebrharce

KRYŠTOF KAREL

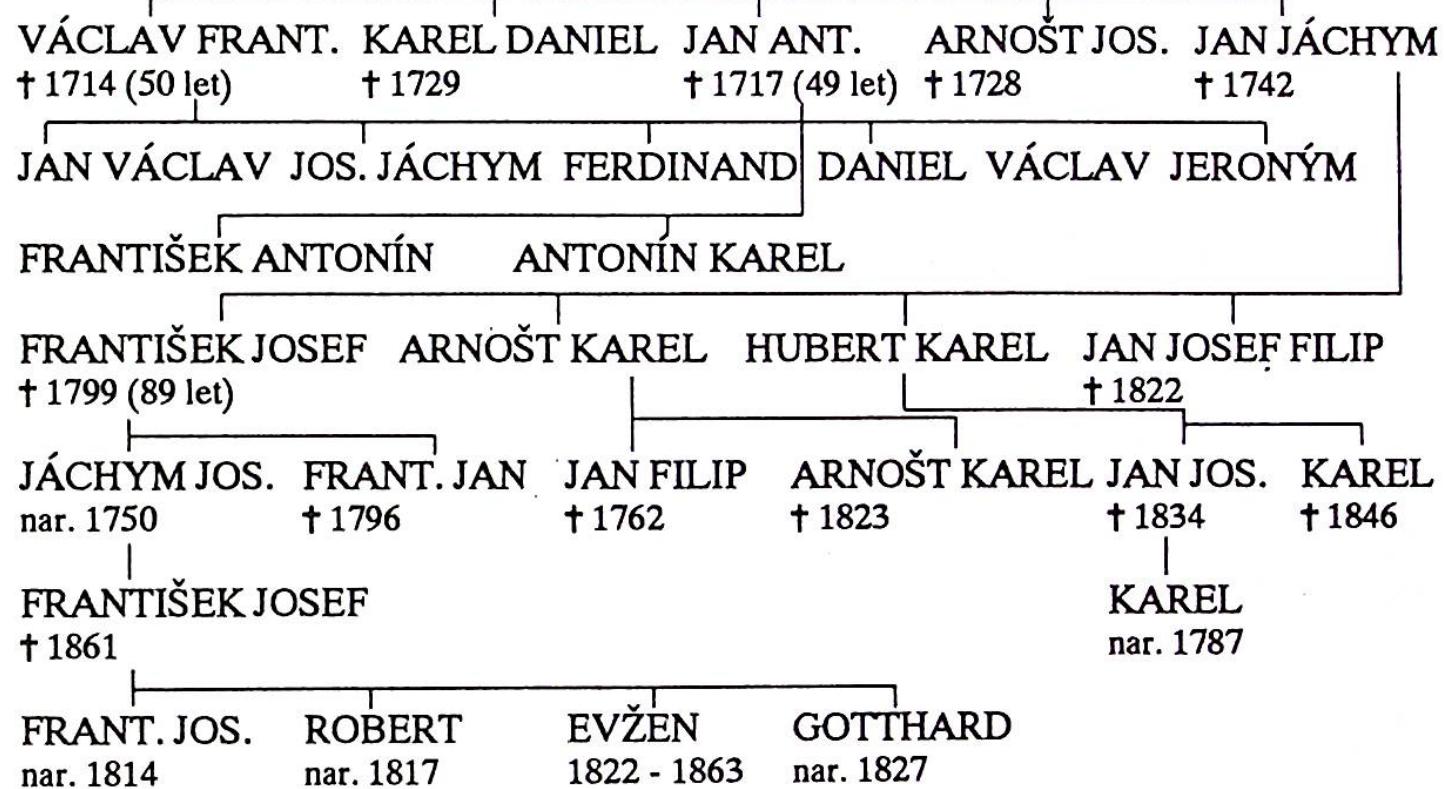
primátor Nového Města Pražského

DANIEL NORBERT

† 1682 (73 let)

1. žena Ludmila Eusebie Unišovská ze Sebušína

2. žena Mechtilda Haidlerová z Bukové

58. PAUSPERTL Z DRACHENTÁLU

(Pauspärl⁽¹⁾, Pauspertel⁽²⁾, Pauspertlino⁽³⁾, Pawspertl⁽⁴⁾, Pawnspertl⁽⁵⁾, von Drachenthal⁽⁶⁾, von Trachem Tahl⁽⁷⁾).

V Jihlavě se připomíná: starý jihlavský rod. 1459 Gozler (t. r. kupuje dům na rohu dnešní Husovy a Škrétovy⁽⁸⁾); 1477 Jan (Johannes, syn Gozlera, t. r. převádí uvedený dům na syna Marka⁽⁹⁾); 1477 Marek (Marco, Marcus⁽¹⁰⁾; soukeník; 1501 a 1504 radní⁽¹¹⁾; žena: N, syn Jan; zahynul za velké vichřice 6. 7. 1513⁽¹²⁾); 1519 Jan (Joanes, Johannes; magistr, v březnu 1522 získává erbovnictví⁽¹³⁾; 12 let radní⁽¹⁴⁾; syn Marka; žena: Dorota, děti: Petr a Jan; 1512 rychtář⁽¹⁵⁾; † 1528⁽¹⁶⁾); 1527 Ludvík (Lodvicus, Ludwig: na jeho louce za řekou Jihlavou složil 30. 1. 1527 Ferdinand I. příslahu českým stavům, na místě byl postaven v r. 1564 tzv. Památník přísahy⁽¹⁷⁾; 1539 má dům v dnešní Palackého ul.⁽¹⁸⁾; žena: Anna N, děti: Martin; † 1547⁽¹⁹⁾); 1532 Lukáš (Lucas⁽²⁰⁾); 1536 Jan (Joannes, Hans; syn mgr. Jana; 21 let radní⁽²¹⁾; 1548 rychtář⁽²²⁾; 1549 členem měst. delegace přijímající v Praze trest za účast města v tzv. šmalkaldské válce⁽²³⁾; 2. 8. 1563 získal spolu s bratrem Petrem šlechtictví a predikát⁽²⁴⁾; žena: Uršula N., děti: Pavel a Jan⁽²⁵⁾; † 29. 6. 1571⁽²⁶⁾); 1543

Petr (Peter, Petrus; syn mgr. Jana; 23 let radní⁽²⁷⁾; žena: Hedvika Schausichselbstová, děti: Jan, Jakub, Marek, Kašpar, Uršula - žena Jana Leupolda z Löwentálu a Kateřina - žena Martina Kruma⁽²⁸⁾; † 26. 2. 1566⁽²⁹⁾); 1551 Marek (Marcus; soukeník, syn Petra; žena: Kateřina, děti: Uršula, Kateřina, Martin, Petr a Kašpar⁽³⁰⁾; † 18. 3. 1591⁽³¹⁾); 1551 Tomáš (Thomas; magistr, žena: Barbara N.⁽³²⁾); 1560 Štěpán (Steffan, Steffl; t. r. má dům v dnešní Brněnské ulici⁽³³⁾, soukeník); 1563 Vít (Veit; žena: Barbora, děti: Vavřinec, Bartoloměj, Matyáš a Regina; † 1567⁽³⁴⁾); 1572 Jakub st. (1582-6 měst. písárem⁽³⁵⁾ 43 let radní⁽³⁶⁾, 1599 měst. rychtářem⁽³⁷⁾. 1. žena: Uršula - dcera Gregora Grünwalda⁽³⁸⁾, 2. žena: Anna - dcera Abrahama Michka⁽³⁹⁾, děti: Jan, Judita, Augustin a Margareta⁽⁴⁰⁾; měl dům v dnešní ul. Matky boží⁽⁴¹⁾; † 1619⁽⁴²⁾); 1575 Volf⁽⁴³⁾; 1575 Vavřinec (Laurenz; žena: N, děti: Ludvík, Marta a Anna⁽⁴⁴⁾); 1567 Matyáš (Mathias; syn Víta; žena: Margaréta N, děti: Zuzana; † 1575⁽⁴⁶⁾); 1581 Jakub ml. (Jacob; syn Petra; 33 let radní; žena: Uršula - dcera Wolfganga Arnolda, děti: Augustin a mgr. Pavel⁽⁴⁷⁾, † 18. 6. 1618 v 68 letech⁽⁴⁸⁾); 1584 Jiří (Jörg, Girg, Georg; má dům v dnešní Palackého ul.⁽⁴⁹⁾; žena: Judita - dcera Ondřeje Krumba⁽⁵⁰⁾); 1595 Matyáš (Mathias; t. r. studuje ve Wittenbergu⁽⁵¹⁾; český písář v Jihlavě; † 26. 6. 1621⁽⁵²⁾); 1591 Jan (Hans, má dům v Křížové ul.⁽⁵³⁾); 1596 Pavel (Paul; syn Jakuba ml.; magistr, 1605 kazatelem v Jihlavě⁽⁵⁴⁾; † 15. 8. 1622⁽⁵⁵⁾); 1605 Matyáš (Mathias; doktor medicíny, působil v Kutné Hoře 1609-1613 jako "medicus ordinarius"⁽⁵⁶⁾; žena: Eliška - dcera Jakuba Melisea; † 1613⁽⁵⁷⁾); 1608 Šimon (Simon; t. r. má dům na Horním nám.⁽⁵⁸⁾); 1616 Augustin (magistr, protestantský kazatel; 1622 vyhnán z města⁽⁵⁹⁾); 1616 Martin (6 let radní; žena: Uršula, vdova po Valentinu Krügerovi, děti: Marta - schovanka Petra, † 23. 2. 1638; † 26. 6. 1621⁽⁶⁰⁾); 1650 Julius (25 let radní, v letech 1660-73 král. rychtář⁽⁶¹⁾; † 3. 10. 1673⁽⁶²⁾); 1651 Abrahám⁽⁶³⁾; 1655 Pavel Alois (10. 8. 1634 - 18. 8. 1681⁽⁶⁴⁾); 1665 Šalomon Jindřich (Solomon Heinrich; doktor medicíny a filozofie; t. r. měst. fyzikem v Jihlavě⁽⁶⁵⁾; 1648 Petr Julius (Petrus, Peter; nar. 8. 5. 1609; český písář v Jihlavě; 25 let radní a 7 let královským rychtářem 1666-73⁽⁶⁶⁾; žena: Marta, dcera Hanse Kressla⁽⁶⁷⁾; † 7. 10. 1673⁽⁶⁸⁾).

Další příslušníky rodu uvádí Cerroni⁽⁶⁹⁾ a Pilnáček⁽⁷⁰⁾, oba velmi nepřesně.

Pozn.: ve venkovní zdi jižní strany chrámu sv. Jakuba v Jihlavě je umístěna náhrobní deska Jakuba ml. a jeho ženy Uršuly. Je z červeného mramoru a kromě veršů obsahuje krásný reliéf "Jonáš a velryba".

Znak: v modrém štítu je rostoucí muž v červeném kabátu s páskem a zelenými výložkami. Na červené čepici je zelený drak vpravo s červeným jazykem, jak malováno. Muž má ve zdvižené pravé a pokrčené levé ruce zlaté jablko. Na horním okraji štítu je položená otevřená korunovaná přilba, z níž vyrůstá šítová figura (od pasu). Přikryvadla modrá a červená⁽⁷¹⁾.

Pozn.: Sedláček uvádí kolčí přilbu a přikryvadla červenobílá⁽⁷²⁾. Halla má přikryvadla modrá a zlatá⁽⁷³⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 66/98; (2) - 62/114; (3) - 7/IV/151; (4) - 8/16f-10b, (5) - 7/VI/98; (6) - 4; (7) - 27; (8) - 7/IV/151; (9) - 7/IV/181; (10) - 7/IV/181; (11) - 45/25, (12) - 45/28; (13) - 45/46; (14) - 45/30; (15) - 45/30; (16) - 12/53; (17) - 45/79; (18) - 7/VIII/193; (19) - 12/53; (20) - 12/53; (21) - 45/87; (22) - 45/100; (23) - 45/79; (24) - 26/43, SB 287 fol. 185; (25) - 12/53; (26) - 45/154; (27) - 12/53; (28) - 12/53; (29) - 12/53; (30) - 9a/II/186a; (31) - 45/188; (32) - 12/53; (33) - 7/X/84; (34) - 9a/I/290; (35) - 45/187; (36) - 45, (37) - 45/197, (38) - 12/53, (39) - 12/53, (40) - 12/53, (41) - 7/X/292, (42) - 9a/II/479; (43) - 12/52; (44) - 12/53; (45) - 9a/I/409; (46) - 9a/I/409; (47) - 12/53; (48) -

45/299; (49) - 7/XI/371; (50) - 7/X/503; (51) - 52/29/37, 144; (52) - 4; (53) - 7/XI/164; (54) - 45/207; (55) - 27/168; (56) - Havlíček, J.: Mathyáš Pauspert Jihlavský, doktor medicinae generální. Časopis lékařů českých, 40, 1901, s. 1266-7, 1292-3; (57) - 12/53; (58) - 7/XI/428; (59) - 27/270; (60) - 4; (61) - 27/399; (62) - 27/399; (63) - 12/53; (64) - 12/53; (65) - 12/53; (66) - 12/53; (67) - 12/53; (68) - 12/53; (69) - 4; (70) - 53/1159; (71) - 66/98; (72) - 40/II/520, (73) - 30/II/35/69/277.

Dále: 67/246/111; 29/6/62/30; 41/II/47; 43/186; 44/318; 61/114.

59. PAUSPERTL Z LILIENFELDU

(von Lilienfeld⁽¹⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1615 Vavřinec, Pavel a Jakub (Laurenz, Paul a Jacob; bratři, t. r. 1. 7. 1615 získávají šlechtictví⁽²⁾; měli sestru Juditu⁽³⁾; David má v r. 1629 dům v dnešní Mrštíkově ul.⁽⁴⁾; 1654 Daniel (sladovník⁽⁵⁾; 39 let radní; † 13. 1. 1690⁽⁶⁾).

Pozn.: Cerroni uvádí bez udání pramenů nobilitaci pro Daniela 9. 3. 1654⁽⁷⁾.

Znak: dělený štít. V horní modré polovině je vztyčený korunovaný zlatý lev s červeným jazykem vpravo, který drží v přední tlapě stříbrnou liliu. V dolní stříbrné polovině je červený klín se stříbrnou heraldickou lilií. Na horním okraji štítu je položena korunovaná otevřená přilba s dělenými buvolími rohy: vpravo červený a stříbrný, vlevo zlatý a modrý. Mezi rohy rostoucí obrněnec po kolena s kytou na přilbě. V pravé ruce drží stříbrnou liliu, levou ruku má opřenou v bok. Přikryvadla vpravo zlatá a modrá, vlevo červená a stříbrná⁽⁸⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 26/85, SB 22, fol. 178; (2) - 26/85, SB 22, fol. 178; (3) - 7/XII/159; (4) - 7/XII/158; (5) - 7/XII/282; (6) - 2/23; (7) - 2/23; (8) - 54/329; 40/II/560.

60. PILGRAMER Z PELHŘIMOVA

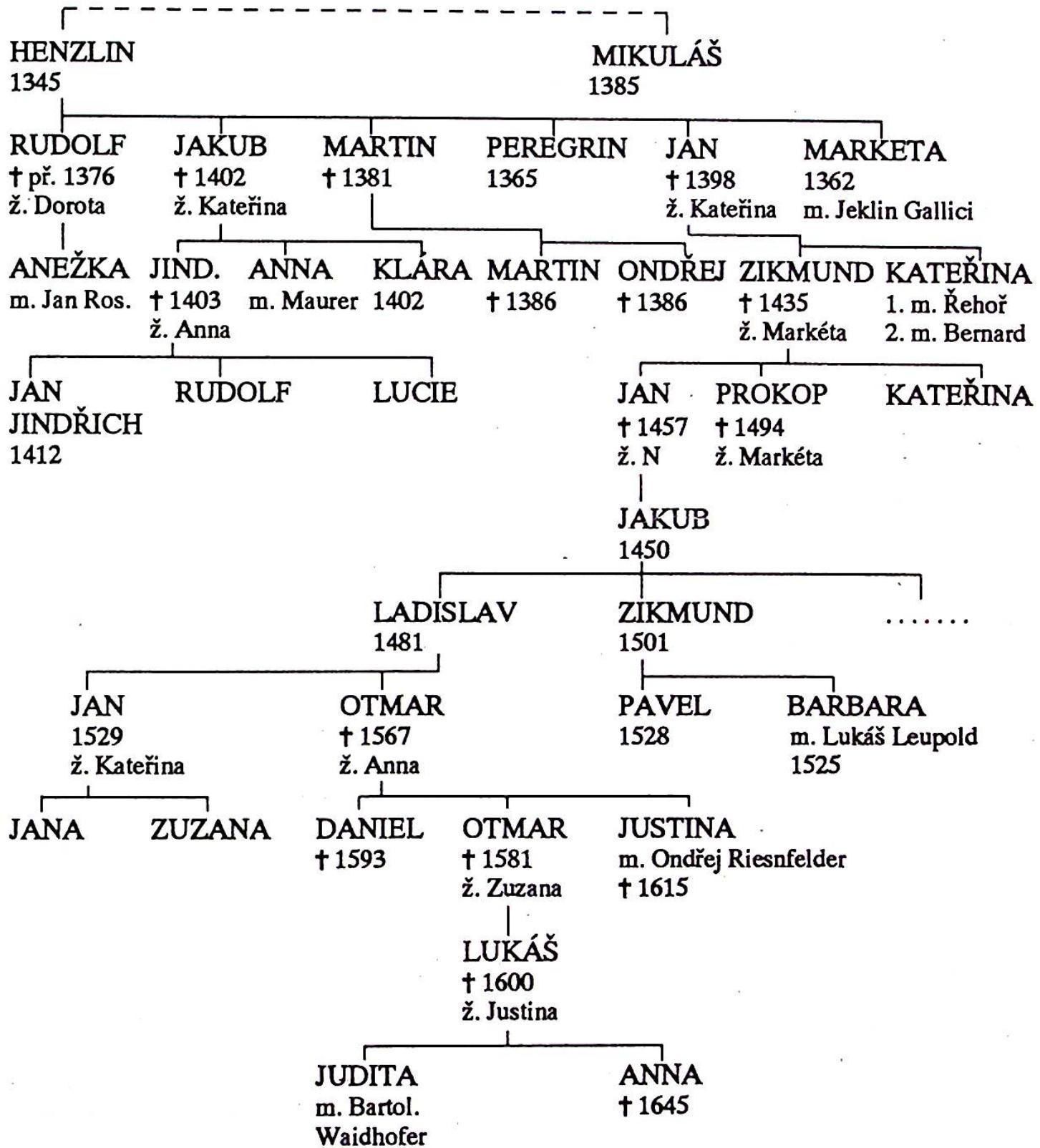
(Pelhřim⁽¹⁾, Pelhřimovský, Pilgermer⁽²⁾, von Pilgram⁽³⁾, von Pilgrems⁽⁴⁾, von Pylgrenis⁽⁵⁾).

V Jihlavě se uvádí: 1345 Henzlin (Heinczlin⁽⁶⁾; patricij a radní; žil ještě 1364⁽⁷⁾; žena: N., děti: Rudolf, Jakub, Martin, Peregrin, Jan a Markéta⁽⁸⁾); 1356 Jakub (Jacobus, Jeclin⁽⁹⁾; patricij, spolu s bratrem Janem patřili mezi nejbohatší muže Jihlavy své doby; vlastnili: 1365 Rančířov a Popice⁽¹⁰⁾, 1368 díl Horní Vsi⁽¹¹⁾, 1372 Otín⁽¹²⁾, 1374 Loučky⁽¹³⁾, 1376 definitivně Rančířov a Rosice s částí Cerekvičky⁽¹⁴⁾, v téme roce kupují od Mikuláše Vogla půl Vílance⁽¹⁵⁾, který však obratem prodávají Frenclinovi a Chvalovi Schönmelcerům⁽¹⁶⁾, 1386 kupují od Petra Hechta Čížov⁽¹⁷⁾, dále drží dvůr Sandhofel - dnešní Bedřichov⁽¹⁸⁾; mezikoupě získávají 28. 12. 1373 za 150 kop praž. grošů od Haimanna z Brodu dědičnou jihlavskou rychtu⁽¹⁹⁾ a v r. 1376 kupují za 300 hřiven tzv. menší clo v Jihlavě⁽²⁰⁾; v letech 1356, 1360, 1364 a 1367 zasedá v konšelské radě⁽²¹⁾; žena: Kateřina Hertvíková, děti: Jindřich, Klára - provd. Maurerová a Anna - zemř. 1402⁽²²⁾; † asi 1403⁽²³⁾); 1359 Jan (Hanus, Hanuško, Johannes; patricij a konšel; bratr předchozího; v konšelské radě 1361, 1365 a 1368⁽²⁴⁾; žena: Kateřina N., děti: Zikmund a Kateřina - 1. muž Řehoř Rosendorfer, 2. muž Bernard Gruber⁽²⁵⁾; † 1398⁽²⁶⁾); 1359 Rudolf (Rudolt; t. r. konšelem⁽²⁷⁾; žena: Dorota N - žila ještě 1390, děti: Anežka - muž Jan Rosendorfer z Německého Brodu⁽²⁸⁾; † asi 1376⁽²⁹⁾); 1361 Martin (Mert, Mertl, Mertil, Mertlin; bratr

předchozích; patricij a konšel v r. 1369⁽³⁰⁾; 1374 přichází pro dluhy o dům⁽³¹⁾; žena: N, děti: Martin a Ondřej; † asi 1391⁽³²⁾); 1365 Peregrin (řečený Pusch; 1375 farářem v Louce u Znojma, 1385 farářem v Rantířově⁽³³⁾; s jeho jménem snad souvisí název statku "Puschnhofen" - dnešní Sasov - již. předměstí Jihlavy; † asi 1392⁽³⁴⁾); 1385 Mikuláš (Nicol, Nykol; bratranc nebo bratr Henzlina; jihlavský patricij⁽³⁵⁾); 1398 Zikmund (Sigismund; po r. 1398 rychtář v Jihlavě, do r. 1435 vlastnil dům na Horním náměstí - tzv. "starou rychtu" IV-104⁽³⁶⁾; žena: Markéta Schönmelcerová, děti: Jan, Prokop⁽³⁷⁾ a Kateřina⁽³⁸⁾; † 1435⁽³⁹⁾; 1412 Jan Jindřich (Johann Heinrich⁽⁴⁰⁾); 1425 Jan (Hannusco, Hane; patricij a jihlavský rychtář; spolu s bratrem Prokopem získávají v r. 1437 od Mikuláše Kussenpfenniga Komárovice⁽⁴¹⁾; 1422-1437 má dům I-46 na vých. straně Horního náměstí⁽⁴²⁾; v letech 1435-1457 drží tzv. "starou rychtu"⁽⁴³⁾; žena: N, děti: Jakub⁽⁴⁴⁾; † 1457); 1435 Prokop (Procopius; patricij a jihlavský rychtář; bratr předchozího; od r. 1457 vlastní dům I-48 tzv. "novou rychtu" na východní straně Horního náměstí⁽⁴⁵⁾; 1479 prodává Rosice Jakubu Pauerhanzlovi⁽⁴⁶⁾; 1481 prodává Popice Kateřině Lilhové⁽⁴⁷⁾; 1488 dává práva na Rantířov své ženě Markétě, ta ho odkázala 1495 konventu kláštera sv. Kříže a purkmistrovi a radě Jihlavy⁽⁴⁸⁾ stejně jako dvůr Sandhofel⁽⁴⁹⁾; † 1494); 1481 Ladislav (Laslab; patricij a jihlavský rychtář; 1481 prodává Hynku Valdštejnovi z Brtnice Komárovice⁽⁵⁰⁾ a bratrům Řehoři a Janu Eberhartlům Čížov⁽⁵¹⁾; 1493 prodává městu Jihlavě Loučky a Insdorf⁽⁵²⁾; 1503 se zříká jednoho rybníka v Rančířově; 2. 5. 1505 prodává městu Jihlavě pustý Otín, Rančířov, městskou rychtu s obchodem vína, právo na dávky z obilí, daň ze soli a tzv. malé mýto, vše za 2200 kop měšťanských grošů⁽⁵³⁾; žena: N, děti: Jan a Otmar); 1501 Zikmund (Sigmund, Sigismund; rychtář, bratr Ladislava; zúčastnil se všech prodejů rodinného majetku - viz předchozí⁽⁵⁴⁾); 1528 Pavel (Paul⁽⁵⁵⁾); 1529 Jan (Jane, Hans; t. r. má dům na Horním náměstí⁽⁵⁶⁾; žena: Kateřina, děti: Jana a Zuzana⁽⁵⁷⁾; 1530 radní⁽⁵⁸⁾); 1529 Otmar st. (Ottmar, Otto, Ott; bratr Jana, měšťan a radní; žena: Anna - dcera Matyáše Stubika, děti: Daniel, Otmar a Justina; † 25. 1. 1567⁽⁵⁹⁾); 1556 Daniel (t. r. studuje ve Wittenberku⁽⁶⁰⁾; 1571 má dům na Horním náměstí⁽⁶¹⁾; 1582 radní⁽⁶²⁾; † 5. 2. 1593⁽⁶³⁾); 1560 Otmar ml. (Ottmar, Ott, Ott; Měšťan; 1567 radní⁽⁶⁴⁾; 1560 má dům na Dolním náměstí⁽⁶⁵⁾. žena: Zuzana, děti: Lukáš⁽⁶⁶⁾; † 5. 5. 1581⁽⁶⁷⁾); 1591 Lukáš (Lucas; měšťan; 1597 radní⁽⁶⁸⁾; sladovník; má pivovar a sladovnu⁽⁶⁹⁾; 1614 kupuje dům v České ulici⁽⁷⁰⁾. žena: Justina N⁽⁷¹⁾, děti: Judita a Anna - zemřela 1645 jako poslední rodu; † 19. 1. 1600⁽⁷²⁾).

Pozn.: podle Schimona⁽⁷³⁾ byl nobilitován Daniel Pilgramer 1584, podle Cerroniho⁽⁷⁴⁾ tentýž v r. 1592 od markraběte Leopolda. Oba autoři však neuvádí prameny.
V Jihlavě se už od 14. stol. vyskytuje řada dalších Pilgramerů, avšak jiného rodu. Např. 1359 Petr (Pešek, Peschlin⁽⁷⁵⁾) a jeho syn Mikuláš (Niclas⁽⁷⁶⁾) nebo 1386 Vavřinec (Lorenz⁽⁷⁷⁾) atd.

Následující rozrod zachycuje jihlavské Pilgramery.

Znak: v červeném poi na žerdi rozkřídlený sokol přirozených barev (nebo černý) vpravo. Na horním okraji štítu položená kolčí přílba. V klenotu rozevřená křídla: vpravo červené, vlevo černé, mezi nimi znaková figura. Přikryvadla červená a černá⁽⁷⁸⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 53/1368; (2) - 53/1368; (3) - 30/II/35/69/277; (4) - 7/I/35; (5) - 18a/IX/28, č. 34; (6) - 18a/VII/435, č. 596; (7) - 53/1368; (8) - 24/269; (9) - 7/II/71; (10) - 18/I/58; (11) - 24/270; (12) - 10/b. č., s. 21; (13) - 18/VI/186; (14) - 10/b. č., s. 23; (15) - 24/271; (16) - 7/I/174; (17) - 18/V/18; (18) - 21/54; (19) - 10/b. č., s. 22;

(20) - 10/ b. č., s. 23; (21) - 7/I/6, 41, 66; (22) - 7/II/134; (23) - 24/270; (24) - 7/I/13, 49, 73; (25) - 24/270; (26) - 24/270; (27) - 7/I/25; (28) - 7/I/144; (29) - 24/272; (30) - 24/272; (31) - 7/I/146, 149; (32) - 24/273; (33) - 7/II/63; (34) - 7/II/116; (35) - 7/II/63; (36) - 7/III/148-149; (37) - 7/III/148; (38) - 52/39/20/151; (39) - 7/III/148-149; (40) - 12/59; (41) - 18/XII/309; (42) - 8/1-4, 5-13; 7/IV/93; (43) - 18/1457 Květen 3., Budín; (44) - 7/IV/70; 8/1-4; (45) - 7/IV/148; (46) - 21/54; (47) - 18/II/XV/157; (48) - 21/58; (49) - 27/158; (50) - 18/II/XV/100; (51) - 18/II/XV/101; (52) - 18/II/XVI/118; (53) - 10/262; (54) - 10/262; (55) - 12/59; (56) - 7/VII/28; (57) - 9a/I/33; (58) - 45/82; (59) - 12/59; (60) - 52/29/37/144; (61) - 7/X/279; (62) - 45/170; (63) - 12/59; (64) - 45/140; (65) - 7/X/71; (66) - 7/X/71; (67) - 45/160; (68) - 45/194; (69) - 7/XII/47; (70) - 7/XII/47; (71) - 7/X/147; (72) - 12/59; (73) - 61/122; (74) - 4; (75) - 7/I/1; (76) - 7/I/93; (77) - 7/II/1; (78) - 7/V/1; 10/258; 40/II/193; 53/1368/I.

61. P I V N I Č K A Z R A D O S T I C

(Pivnitzka⁽¹⁾, Pivniczka⁽²⁾, Pivniczky⁽³⁾, Pilnička⁽⁴⁾, Pilníček⁽⁵⁾, Pivníček⁽⁶⁾, von Rados-tic⁽⁷⁾, von Radostiz⁽⁸⁾).

V Jihlavě se uvádí: 1676 Kryštof Benedikt (Christoph Benedictus; nar. 10. 12. 1653 v Chrudimi⁽⁹⁾; t. r. lékař v Jihlavě, radní; 1704 zde výběrčím daní⁽¹⁰⁾; † 19. 2. 1710⁽¹¹⁾; otec: Samuel Kryštof - měšťan Chrudimi⁽¹²⁾. Šlechtictví získal dědeček Jiří, chrudimský měšťan, 29. 3. 1571⁽¹³⁾.

Znak: v červeném štítu stojí stříbrný pštros se zlatou podkovou v zobáku vpravo. Na horním okraji štítu je položená kolcí přilba se stříbrnočervenou točenicí, v klenotu 3 pštrosí pera (červené - stříbrné - červené). Přikryvadla červená a stříbrná⁽¹⁴⁾.

Pozn.: v Jakubově sbírce⁽¹⁵⁾ a u Krále⁽¹⁶⁾ je místo červené barvy černá, točenice a přikryvadla pak černá a zlatá.

U Cerroniho⁽¹⁷⁾ je znak položen na plášti.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 30/II/35/69/277; (2) - 22/27; (3) - 66/272; (4) - 53/1487; (5) - 53/1487; (6) - 53/1487; (7) - 66/272; (8) - 30/II/35/69/277; (9) - 53/1487; (10) - 2/23; (11) - 2/23; (12) - 53/1487; (13) - 40/II/561; 61/123; (14) - 40/II/561; (15) - 40/II/561; (16) - 44/344; (17) - 2/23.

62. P O L C A R Z P A R A Č O V A

(Polzar⁽¹⁾, Poltzer⁽²⁾, z Sparačova⁽³⁾, von Parařov⁽⁴⁾, von Sparazow⁽⁵⁾, von Šparaczow⁽⁶⁾, z Porařova⁽⁷⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1535 Štěpán (Steffan; 31. 3. 1535 získal ve Vídni erbovnictví⁽⁸⁾); 1545 Jan (Johann; spolu se syny Pavlem a Erasmem byli 23. 3. 1546 v Brně přijati do moravského rytířského stavu⁽⁹⁾; v r. 1549 je členem městské rady v Jihlavě⁽¹⁰⁾).

Další Polcary uvádí Pilnáček⁽¹¹⁾.

Pozn.: Leupold uvádí, že "von diesen Lerntrogisch khomen her die von Adl so sich schreiben die Poltzerischen z Sparazowa"⁽¹²⁾. Jihlavská sladovnická rodina Lerntrogů vlastnila v 1. pol. 16. stol. dům na Dolním náměstí (dnes č. 46), v kterém bydlela za své cesty k české korunovaci v lednu 1527 Anna Jagelonská, když její muž, Ferdinand I., spal v protějším Kandlerově domě (dnes č. 47)⁽¹³⁾.

Znak: dělený štít. Horní polovina stříbrná, dolní červená. Přes celý štít jsou položeny zkřížené zlaté kluky. V horní části mezi nimi je zlatá šesticípá hvězda. Na horním okraji

štítu položená kolčí přilba s otevřenými křídly: pravé stříbrné, levé červené. Přikryvadla stříbrná a červená⁽¹⁴⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 30/II/35/69/277; (2) - 45/78; (3) - 40/II/574; (4) - 66/104; (5) - 45/87; (6) - 26/14, SB 283, fol. 89; (7) - 54/259/39; (8) - 26/14, SB 283, fol. 89; (9) - 1/39; (10) - 45/100; (11) - 53/122; (12) - 45/87; (13) - 45/78; (14) - 53/122.

Dále: 44/197; 61/125.

63. PROKOP Z LILIENWALDU

(Prokopp⁽¹⁾, von Lilienwald⁽²⁾, Prokop Ritter von Lilienwald⁽³⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1594 Jan (Hans, žena Margareta; † 1594⁽⁴⁾); 1788 Jiří (Georg; doktor mediciny a jihlavský poštmaster⁽⁵⁾; vynikající tenor; 18. 11. 1796 získává ve Vídni šlechtictví a predikát⁽⁶⁾; 12. 12. 1807 je povýšen ve Vídni do rytířského stavu⁽⁷⁾; 1807 kupuje za 80 tisíc zlatých Rantířov⁽⁸⁾ a Bedřichov⁽⁹⁾; † 1828); majetek přešel na syna Adolfa, který držel Rantířov až do r. 1867⁽¹⁰⁾, kdy ho prodává Františku Müllerovi z Padouchova u Oslavan⁽¹¹⁾.

Pozn.: uvedený Jan není v žádném příbuzenském stavu s Jiřím.

Znak 1796: modrý štít. Na zeleném pahrbku v patě štítu stojí čáp přirozených barev vpravo s hadem v zobáku. V horních rozích jsou 2 stříbrné heraldické lile. Na horním okraji štítu položená otevřená korunovaná přilba s modrými buvolími rohy. Mezi nimi je stříbrná heraldická lile. Přikryvadla modrá a stříbrná⁽¹²⁾.

Znak 1807: štít jako u znaku 1796. Na horním okraji štítu jsou položeny 2 korunované otevřené přilby: vpravo původní, vlevo s 3 pštrosími pery (modré - stříbrné - modré). Přikryvadla modrá a stříbrná⁽¹³⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 26/270, SB 268, fol. 103; (2) - 26/270, SB 268, fol. 103; (3) - 21/59; (4) - 9a/II/224; (5) - 52/I/29/39/150; (6) - 26/270, SB 268, fol. 103; (7) - 66/106; (8) - 21/59; (9) - 21/55; (10) - 21/59; (11) - 21/59; (12) - 66/106; (13) - 66/106.

64. REIMAN Z GREIFENFELSU

(Reimann⁽¹⁾, Rejman⁽²⁾, Reyman⁽³⁾, Reimänn⁽⁴⁾, Reumann⁽⁵⁾, Reymann⁽⁶⁾, Reuman⁽⁷⁾, Raimann⁽⁸⁾, Raimanus⁽⁹⁾, von Greifenfels⁽¹⁰⁾, von Greiffenfels⁽¹¹⁾, von Dreisenfels⁽¹²⁾).

V Jihlavě se uvádí: 1494 Matyáš (Mathias; barvíř, má dům se zahradou na Brtnickém předměstí⁽¹³⁾); 1517 Václav (Wenceslaus; děti: Vít⁽¹⁴⁾); 1517 Vít (Veyt; žena: Uršula, děti: Matyáš, Jakub, Martin⁽¹⁵⁾); 1533 Matyáš (Mathes; syn Vít⁽¹⁶⁾); 1535 Jakub (Jacob; žena: Dorota N, děti: Markéta; † 1576⁽¹⁷⁾); 1540 Štefan (Steffan, žena: N, děti: Markéta; † 1545⁽¹⁸⁾); 1572 Pavel (Paul; t. r. městský syndik⁽¹⁹⁾); 1579 Jiljí (Gilko; sladovník; t. r. má dům v ul. Matky boží⁽²⁰⁾; žena: N, děti: Matyáš, Jakub a Anna - žena Jiřího Gleixnera; † 1598⁽²¹⁾); 1582 Martin (Mert; bratr Jiljího; žena: Affra, děti: Anna a Egidius⁽²²⁾); 1590 Egidius (doktor mediciny a filozofie; syn Martina; 1600 má dům v ul. Matky boží⁽²³⁾; 6. 1. 1607 získal ve Vídni šlechtictví⁽²⁴⁾; zasloužil se o opravu kostelíka sv. Ducha, kde je pochován⁽²⁵⁾; žena: N, děti: Matyáš, Esaiáš, Eliáš, Jeremiáš, David a Rozina - žena praž. měšťana Filipa Junkera z Hiršberku⁽²⁶⁾; † 1621); 1589 Kryštof (Christoph; měšťan a sladovník⁽²⁷⁾); 1591 Jan (Johann, žena: Marie - dcera Lukáše Stubika⁽²⁸⁾); 1593 Jeremiáš

(Jeremias; t. r. studuje v Lipsku⁽²⁹⁾); 1598 Matyáš (Mathias; syn Egidia; sladovník, 7 let radní⁽³⁰⁾; žena: Zuzana - dcera Jäklina Wodiczky⁽³¹⁾; † 19. 4. 1640⁽³²⁾); 1596 Jakub (Jacobus; t. r. studuje ve Frankfurtu n. O.⁽³³⁾, 1601 studuje v Marburgu⁽³⁴⁾; † 1650⁽³⁵⁾); 1609 Eliáš (Elias; syn Egidia; 1629-1634 městský syndik⁽³⁶⁾; † 16. 4. 1634⁽³⁷⁾); 1615 Martin⁽³⁸⁾); 1650 David (žena: Magdalena, děti: Salomena⁽³⁹⁾).

Pozn.: v kostelíku sv. Ducha ve Smetanových sadech v Jihlavě je pěkný mramorový náhrobek Egidia Reimana s jeho znakem.

Znak: (původní) černý štít se stříbrným hrotom až k hornímu okraji štítu. V něm 3 červené heraldické lile (1 + 2). V horních černých rozích zlatí rozkřídlení gryfové. Na horním okraji štítu je položená otevřená korunovaná přilba. V klenotu je zlatý rozkřídlený gryf se vztyčenýma předníma tlapama. Přikryvadla: vpravo zlatá a černá, vlevo červená a stříbrná⁽⁴⁰⁾.

Znak 1607: čtvrcený štít s černým břevnem. V něm je vpravokráčející zlatý gryf držící v předních tlapách kus skály. V 1. a 4. zlatém poli je rozkřídlená černá orlice, v 2. a 3. červeném poli je stříbrná heraldická lile. Na horním okraji štítu je položená otevřená korunovaná přilba, v klenotu zlatý gryf držící kus skály vpravo⁽⁴¹⁾. Siebmacher uvádí bez udání pramenů znak odlišně⁽⁴²⁾.

Pozn.: Není známo, kdo získal erbovnictví a původní znak.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 66/273; (2) - 54/872; (3) - 7/XI/317; (4) - 61/114; (5) - 4; (6) - 9a/II/176; (7) - 4; (8) - 9a/I/7; (9) - 52/I/29/38/145; (10) - 30/II/35/69/277; (11) - 66/273; (12) - 52/I/29/38/145; (13) - 7/V/111; (14) - 7/VI/720; (15) - 7/VI/720; (16) - 2/24; (17) - 9a/I/418; (18) - 7/X/193; 9a/I/7; (19) - 2/24; 27/439; (20) - 7/XI/222; (21) - 2/24; (22) - 9a/II/176; (23) - 7/XI/317; (24) - 30/II/35/69/277; (25) - 4; (26) - 2/24; (27) - 2/24; (28) - 2/24; (29) - 52/I/29/38/145; (30) - 4; (31) - 2/24; (32) - 4; (33) - 52/I/29/38/147; (34) - 52/I/29/38/147; (35) - 52/I/29/38/147; (36) - 27/439; (37) - 2/24; (38) - 2/24; (39) - 2/24; (40) - 54/872; (41) - 54/872; 30/II/35/69/277; (42) - 66/273.

65. REINDLER Z REINDLERSBERKA

(Reindlerus⁽¹⁾, Reyndlinus⁽²⁾, von Reindlersberg⁽³⁾, z Reindlerspergu⁽⁴⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1362 Reyndlinus (pistor - pekař⁽⁵⁾); 1425 Jan Hannes, 1425-1451 má dům IV-18 v Saské ul. - dnes Benešova⁽⁶⁾); 1499 Jakub (Jacob; má dům v Křížové ul.⁽⁷⁾; žena: Anna N.; děti: Marek, Lukáš a Augustin⁽⁸⁾); 1516 Jan (Johann; magistr; žena: Judita N., děti: Uršula a Zuzana⁽⁹⁾); 1520 Marek (Marcus; dům v dnešní Husově ul.⁽¹⁰⁾; 1528 radní⁽¹¹⁾, 1537 rychtář⁽¹²⁾; žena: Uršula N., děti: Pavla, Anna, Uršula a Tomáš⁽¹³⁾; † 1548⁽¹⁴⁾); 1534 Lukáš (Lucas; 1536 měl dům v dnešní Husově ul.⁽¹⁵⁾); 1534 Augustin (soukeník; 17 let radní⁽¹⁶⁾; žena: Justina⁽¹⁷⁾, děti: Jan, Matyáš, Vavřinec, Markéta a Anna⁽¹⁸⁾); 1551 Pavel (Paul; soukeník⁽¹⁹⁾); 1552 Vavřinec (Laurentius, Lorenz; 1564-1567 českým písářem v Jihlavě⁽²⁰⁾; 31. 5. 1564 získává spolu s bratrem Matyášem šlechtictví⁽²¹⁾; 1. žena: Regina N., 2. žena: Anna Lídlová z Lídlova, děti: Augustin, Samuel a Anna - ž. Jakuba Hadmera⁽²²⁾; † 15. 11. 1593⁽²³⁾; 1551 Alex (Alexi, Alexius; t. r. má dům v dnešní Husově ul.⁽²⁴⁾; 1561 radní⁽²⁵⁾; žena: N., děti: Regina a Jiří⁽²⁶⁾; † 1562⁽²⁷⁾); 1564 Matyáš (Mathias, Mathes, Mathesius; sladovník; 1580 radní⁽²⁸⁾; 1597 rychtář⁽²⁹⁾; bratr Vavřince; 1592 má dům na Dolním nám. a pivovar se sladovnou v Křížové ul. - v klášteře⁽³⁰⁾; žena: Dorot - dcera Jakuba Lídla z Lídlova, děti: Jan, Marie, Pavel, Tobiáš, Anna a Marek⁽³¹⁾;

† 25. 2. 1603 v 63 letech⁽³²⁾); 1582 Tomáš (Thoma, Toman, Toma⁽³³⁾; sladovník; má dům v Křížové ul., další dům a zahradu v Srázné ul.⁽³⁴⁾. žena: Anna Lídlová z Lídlova, děti: Zuzana, Kateřina, Ester - žena Pavla Habermannova⁽³⁵⁾. † 5. 2. 1592⁽³⁶⁾); 1594 Augustin (syn Vavřince; t. r. svědek dědictví po Janu Grünovi⁽³⁷⁾); 1598 Matyáš (Mathias; t. r. píše testament⁽³⁸⁾; žena: N, děti: Nathanel a Ester⁽³⁹⁾); 1590 Jan (Hannus; žena: Rozína - dcera Jana Lídla z Lídlova, děti: Jiří, Regina - žena Tomáše Geschla, Uršula - žena Prokopa Höffera ze Špárberka⁽⁴⁰⁾); 1604 Vavřinec (Laurentz; t. r. má dům na Horním náměstí⁽⁴¹⁾, sladovník; bratr Jana⁽⁴²⁾); 1608 Gedeon (sladovník⁽⁴³⁾; žena: N, děti: Vavřinec⁽⁴⁴⁾; žil ještě 1633⁽⁴⁵⁾); 1616 Pavel (Paul; senior sladovnického cechu⁽⁴⁶⁾; 15 let radní⁽⁴⁷⁾; žena: Zuzana N, děti: Jan, Pavel, Andrea, Anna, Eliška, Tobiáš a Marek⁽⁴⁸⁾; † 29. 3. 1620⁽⁴⁹⁾); 1624 Nathanel (sladovník; syn Matyáše; žena: Rozína N, děti: Matyáš a Marta⁽⁵⁰⁾); 1642 Jan (Johann; t. r. prodává za 1750 kop grošů statek "Reindlerhof" u Kněžského rybníka⁽⁵¹⁾); 1643 Pavel Petr (Pulus Petrus; sladovník; 18 let radní⁽⁵²⁾; † 9. 3. 1661 jako 51let⁽⁵³⁾); 1660 Pavel Norbert (sladovník, syn předchozího, 10 let radní⁽⁵⁴⁾; † 26. 11. 1690 jako 51letý⁽⁵⁵⁾. Další Reindlery uvádí Cerroni⁽⁵⁶⁾.

Pozn.: Na venkovní straně východní zdi presbyteria chrámu sv. Jakuba v Jihlavě je náhrobní kámen Anny Reindlerové, rozené Lídlové z Lídlova, ženy Tomáše Reindlera z Reindlersberka, zemřelé 22. 4. 1609, s pěkným znakem Lídlů z Lídlova. Vedle je umístěn náhrobní kámen Pavla Petra Reindlera z Reindlersberka zemřelého 9. 3. 1661 s dobře zachovalým znakem Reindlerů.

Znak: polcený štít. Pravá polovina dělená: horní díl je stříbrný s červeným ježkem vpravo, v dolním zlatém dílu stojí na zeleném trojvrší černý rendlík se 3 nohami jak malováno. V levé zlaté polovině jsou 2 kosmá stříbrná břevna. Na horním okraji štítu je položena otevřená přilba s modro-zlato-červeno-stříbrnou točenicí. V klenotu červený ježek. Přikryvadla vpravo zlatá a modrá, vlevo stříbrná a modrá⁽⁵⁷⁾.

Pozn.: Cerroni uvádí v klenotu rostoucího ježka⁽⁵⁸⁾, na pečetích je však stojící ježek⁽⁵⁹⁾. Siebmacher má jinou přilbu⁽⁶⁰⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 9a/II/259; (2) - 7/I/20; (3) - 4; (4) - 11/I/10e; (5) - 7/I/20; (6) - 7/IV/134; 8/1-15; (7) - 7/IV/211; (8) - 12/61; (9) - 9a/I/196; (10) - 7/VII/6; (11) - 45/80; (12) - 45/88; (13) - 9a/I/26; (14) - 9a/I/26; (15) - 7/VII/52; (16) - 45/93, 98, 102, 105, 109; (17) - 9a/I/380; (18) - 9a/II/380; (19) - 7/IX/140; (20) - 27/439; (21) - 30/II/35/69/278; 45/135; (22) - 12/61; (23) - 45/190; (24) - 7/IX/136; (25) - 45/116; (26) - 9a/I/228; (27) - 45/120; (28) - 45/166; (29) - 45/194; (30) - 7/XI/176; (31) - 12/61; (32) - 45/212; (33) - 7/X/48; (34) - 7/XI/115; (35) - 9a/II/195; (36) - 9a/II/195; (37) - 11/I/10e; (38) - 12/61; (39) - 12/61; (40) - 12/61; (41) - 7/XI/364; (42) - 12/61; (43) - 7/XII/160; (44) - 12/61; (45) - 7/XII/172; (46) - 4; (47) - 12/61; (48) - 7/XII/104; (49) - 12/61; (50) - 9a/II/510; (51) - 21/232; (52) - 12/61; (53) - 12/61; Wurzinger: Zajímavé nálezy, in: Mährischer Grenzbote, 1910, č. 124, s. 1, 2; (54) - 12/61; (55) - 12/61; (56) - 12/61; (57) - 54/495; (58) - 12/61; (59) - 10/589; (60) - 66/273.

66. R I E S E N F E L D E R Z R I E S E N F E L D U

(von Riesenfeld⁽¹⁾, von Riesenfeldt⁽²⁾, von Riesenfälder⁽³⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1540 Jan (Johann, t. r. přichází do Jihlavy⁽⁴⁾; je bednář⁽⁵⁾; žena: Klára, děti: Jan ml.⁽⁶⁾; 1541 Jiří (Jörg; bednář⁽⁷⁾); 1560 Jan ml. (Johann; žena Sofie - dcera Ondřeje Volfa⁽⁸⁾, děti: Nikodém a Ondřej⁽⁹⁾; † 28. 7. 1584⁽¹⁰⁾); 1585 Nikodém (Nicodemus; sladovník⁽¹¹⁾; 1. žena: Anna Krammerová, 2. žena: Zuzana - dcera Matyáše

Hadmera, děti: Lukáš - 1574-1583, Eliška, Lukáš, Vojtěch, Eliška, Marta, Pavel, Anna, Daniel a Rozina - všechny děti z 2. manželství zemřely kromě Lukáše Vojtěcha v r. 1624 na mor⁽¹²⁾; † 13. 9. 1624 v 76 letech⁽¹³⁾); měl dům 1585 v "Greclu"⁽¹⁴⁾; 1585 Ondřej (Andre, Andreas; sladovník; žena: Justina - dcera Otta Pilgramera⁽¹⁵⁾; měl dům v Tkalcovské - dnes Havířské ul.⁽¹⁶⁾; † 19. 1. 1615⁽¹⁷⁾); 1620 Lukáš Vojtěch (Lucas Adalbert, Luca Adalbertho; Lucas Adalbertus; sladovník; 1650 primátor⁽¹⁸⁾; 1663-1665 královský rychtář v Jihlavě⁽¹⁹⁾. žena: Eliška - dcera Jana Skalky ze Sitzenhofu, který přinesla do manželství věnem⁽²⁰⁾, děti: František, Jan Jiří a Marta - všechny zemřely v dětském věku⁽²¹⁾; 13. 3. 1605; † 3. 11. 1665⁽²²⁾); 1659 Ludvík Augustin (Ludwig August; 1674-1703 král. rychtář v Jihlavě⁽²³⁾; 10 let radní⁽²⁴⁾; 1. žena: Anna - dcera Kryštofa Vočického, 2. žena: Anna Pavlína - dcera Ferdinanda Arnošta Goska ze Sachsentálu; děti: Dorota, Anna Regina, Anna Pavlína a Rozína⁽²⁵⁾; autor několika historických spisků o Jihlavě⁽²⁶⁾; † 18. 7. 1703⁽²⁷⁾); 1697 Ferdinand (sladovník, měšťan a 5 roků radní⁽²⁸⁾; t. r. zpronevěřil z pokladny solného skladu 30 tis. zlatých a utekl z města, 1698 bylo jeho jméno pověšeno na Horním nám.⁽²⁹⁾; † 10. 7. 1709⁽³⁰⁾); další Riesenfeldery uvádí Cerroni⁽³¹⁾ a Marzy⁽³²⁾.

Pozn.: není známo, kdo a kdy získal původní erbovnictví a šlechtictví. Znovu pak šlechtictví dostal Lukáš Vojtěch od Ferdinanda III. ve Vídni 12. 10. 1642⁽³³⁾. Dne 17. 7. 1759 byl Jan Josef, správce lobkovického panství, povýšen do stavu svobodných pánských s predikátem "von Riesenfeld und Birke"⁽³⁴⁾ spolu s vylepšením znaku.

Znak (původní): v červeném štítu na zeleném trojvrší černá zlatě korunovaná orlice, která drží v pravém pařátu kosmo šíp. Na trojvrší je položena zlatá šesticípá hvězda. Na horním okraji štítu je položena otevřená přilba s točenicí (červená a stříbrná, v klenotu orlice ze štítu. Přikryvadla červená a stříbrná)⁽³⁵⁾.

Znak 1642: čtvrcený štít. V 1. a 4. zlatém poli poloviční černý orel od středu. 2. a 3. pole modré se stříbrným břevnem, v modrých pruzích šipka se železným hrotom a červeno-stříbrnými křidélky vpravo. Na horním okraji štítu položena otevřená korunovaná přilba. V klenotu zelené trojvrší, na něm zlatě korunovaná černá orlice držící v pařatech šípku. Přikryvadla vpravo zlatá a černá, vlevo stříbrná a modrá⁽³⁶⁾. Sedláček má vlevo přikryvadla stříbrná a červená⁽³⁷⁾.

Znak 1759: přes znak 1642 je položen stříbrný hrot až k hornímu okraji štítu. V něm na zeleném trojvrší stojí zelený strom. Klenot i přikryvadla stejné⁽³⁸⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 66/112; (2) - 26/125, SB 55, fol. 408; (3) - 35/202; (4) - 52/V/73; (5) - 52/V/73; (6) - 12/65; (7) - 52/V/73; (8) - 12/65; (9) - 11/I/2; (10) - 12/65; (11) - 7/XII/10; (12) - 12/65; (13) - 12/65; (14) - 7/XI/16; (15) - 7/X/28; (16) - 7/X/28; (17) - 4; (18) - 12/65; (19) - 27/399, (20) - 21/132; (21) - 12/65; (22) - 12/65; (23) - 27/399; (24) - 12/65; (25) - 12/65; (26) - 27; (27) - 12/65; (28) - 12/65; (29) - 34/202; (30) - 12/65; (31) - 12/65; (32) - 11/I/2; (33) - 26/125, SB 55, fol. 408; (34) - 62/115; 66/112; (35) - 30/II/35/69/278; (36) - 54/503; (37) - 40/II/592; (38) - 66/112.

67. R U P R E C H T

(z Ruprechtů⁽¹⁾, von Ruprecht⁽²⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1542 Ruprecht (má dům v ul. Matky boží⁽³⁾); 1570 Ondřej (Andres, Andreas⁽⁴⁾; měšťan v Šumperku; žena: N, děti: Matyáš⁽⁵⁾); 1636 Matyáš (Mathias; sladovník; t. r. jihlavským měšťanem⁽⁶⁾; žena: Zuzana, děti: David Wolfgang⁽⁷⁾); 1653 David Wolfgang (Davidt Wolff; nar. 3. 6. 1613⁽⁸⁾; měl sladovnu a pivovar v dnešní

Benešově ul.⁽⁹⁾; 14. 4. 1654 získal v Praze od palatina Jana Pavla z Elheimu šlechtictví⁽¹⁰⁾. 1. žena: Rozina Kielmannová z Kielmanseku, 2. žena: Marie - vdova po Zikmundu Hadmerovi z Greifenberka⁽¹¹⁾, děti: Vavřinec, Rozina, David, Kateřina, Eliška, Jan, Regina a Agnes⁽¹²⁾). Další Ruprechty uvádí Cerroni⁽¹³⁾ a Pilnáček⁽¹⁴⁾, často nepřesně. *Pozn.*: původní znak není známý.

Znak 1811: čtvrcený štít. V 1. a 4. červeném poli je stříbrný lev s vavřínovým věncem v předních tlapách. V 2. a 3. modrém poli je zlatá heraldická lilie. Na horním okraji štítu jsou položeny 2 korunované otevřené přilby. V klenotu pravé přilby je rostoucí stříbrný lev ze štítu, v klenotu levé přilby jsou 3 pštrosí pera (modré - stříbrné - modré). Přikryvadla: vpravo červená a stříbrná, vlevo modrá a zlatá⁽¹⁵⁾.

Pozn.: popsaný znak získal ve Vídni 14. 4. 1811 Alois, kanovník chrámu sv. Petra v Brně⁽¹⁶⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 53/1885; (2) - 30/II/35/69/278; (3) - 7/VII/224, 226; (4) - 2/26; (5) - 2/26; (6) - 53/1885; (7) - 53/1885; (8) - 2/26; (9) - 7/X/229; (10) - 30/II/35/69/278; (11) - 53/1885; (12) - 2/26; (13) - 2/26; (14) - 53/1885; (15) - 66/116; (16) - 26/284, SB 277.

68. R Y C H T E R Z R Y Z E N S K A

(Ryhler⁽¹⁾, Rychler⁽²⁾, von Ryzensko⁽³⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1595 Ester, roz. Albrechtová, vdova po Jindřichu Rychterovi z Ryzenska. 4. 6. 1595 se znova provdala za Bartoloměje Šmilauera ze Šmilova. † 25. 5. 1614, pochována u sv. Jakuba v Jihlavě⁽⁴⁾; 1615 Anna Marie, roz. Rychterová z Ryzenska, vdova po Davidu Neumayerovi z Vintrberka⁽⁵⁾. Do Jihlavy přišla z Prahy⁽⁶⁾.

Pozn.: protože se nejedná o rod, který by byl v mužské linii spojen s Jihlavou, neuvádíme jeho členy. Případným zájemcům doporučujeme především Sedláčka⁽⁷⁾ nebo další níže uvedené autory. Pouze uvádíme, že erbovnictví získali spolu s predikátem "z Rychterstjena" Adam Rychter a Jan Chlivenský dne 22. 1. 1557 v Regensburku⁽⁸⁾ a 15. 7. 1560 byli k erbu přijati bratři Jan, Zikmund a Václav Rychlerové⁽⁹⁾. Všichni se pak psali "z Ryzenska"⁽¹⁰⁾. Schramm uvádí bez udání pramenů zisk šlechtictví v r. 1604⁽¹¹⁾.

Znak: dělený štít. V horní zlaté části je vyrůstající modrý dvouocasý lev vpravo. Dolní polovina je modrá. Na horním okraji štítu je položena korunovaná otevřená přilba. V klenotu 2 dělené buvolí rohy: vpravo zlatý a modrý, vlevo modrý a zlatý. Mezi nimi je rostoucí znaková figura. Přikryvadla modrá a zlatá⁽¹²⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 44/276; 26/33, SB 286/89; (2) - 62/142; (3) - 62/142; (4) - 12/75; (5) - 54/501; (6) - 62/142; (7) - 40/II/452; (8) - 40/II/452; 26/33, SB 286, fol. 89; (9) - 26/38, SB 287, fol. 20; (10) - 40/II/452; (11) - 62/142; (12) - 40/II/452; dále: 43/222.

69. S A A L Z D U L I C H O V A

(von Dulichau⁽¹⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1675 Dětřich (Dietrich; měšťan; žena: Marie; † 1675⁽²⁾).

Pozn.: není známo, kdy získal šlechtictví ani další okolnosti.

Znak: dělený štít. V horní modré polovině 2 zlaté šesticípé hvězdy. V dolní červené polovině stříbrné parohy, z nich vyrůstá přes celý štít zelený strom. Na horním okraji štítu je položena korunovaná otevřená přilba. V klenotu stříbrné parohy, mezi nimi zelený strom. Přikryvadla: vpravo červená a stříbrná, vlevo modrá a zlatá⁽³⁾.
PRAMENY A LITERATURA: (1) - 30/II/35/69/278; (2) - 9a/III/309; (3) - 30/II/35/69/278; dále: 2/28; 4/30; 27/209.

70. S A G A R

(Žagar⁽¹⁾, von Sagar⁽²⁾, Edler von Sagar⁽³⁾)

V Jihlavě se uvádí: Jan Křtitel Michal (Johann Baptista Michael). Narozen 2. 11. 1732 v Krajinsky Damelj v Kraňsku. Otec Jan Evangelista byl rolník a kovář, matka Anna, roz. Babičová. Fyzicky slabší Jan bylo dítě se značným intelektem. V 16 letech se naučil číst a psát, touha po vzdělání ho vedla k útěku z domova do Schweinsbergu, kde se uchýlil k vikáři Lukáši Jurkovičovi. Základní vzdělání získal v Kříževcích a v Záhřebu, pokračoval ve Štýrském Hradci. Univerzitní vzdělání získal ve Vídni, kde 13. 8. 1762 obhájil dizertaci a 23. 8. 1762 získal titul doktora mediciny. Rychle se stává uznávaným botanikem, filozofem a především průkopníkem nových směrů v diagnostice i léčbě. Dne 21. 4. 1763 přichází do Jihlavy, 4. 11. 1763 skládá v Brně příslušnou zkoušku a stává se krajským fyzikem. 12. 1. 1766 se oženil s Marií Terezií, dcerou jihlavského měšťana Michaela Kleina. Ze 3 dětí se dožila dospělého věku pouze dcera Marie Veronika, když dcera Josefa i syn Karel zemřeli v dětském věku. Také žena zemřela už 7. 4. 1770. Sagar postupně vydal řadu odborných prací, je autorem nového nosologického systému. Za své zásluhy byl 12. 4. 1766 povýšen císařovnou Marií Terezií ve Vídni do šlechtického stavu⁽⁴⁾. Ještě v r. 1784 kupuje za 8600 zlatých statek "Stříbrný dvůr" u Zbormě (5 km SZ od Jihlavy)⁽⁵⁾, ale již v roce 1785 odchází z Jihlavy a následuje svou dceru Marii Veroniku do Prahy. Zde žije jako soukromník a také zde 18. 7. 1813 umírá. Byl pochován na Olšanech, kde se v oddělení II-4 nachází zbytek jeho litinové náhrobní desky s částí epitafu⁽⁶⁾.

Pozn.: pro vážnější zájemce o osobnost a dílo J. K. M. Sagara doporučujeme především studii A. Šubrtové "Johann Bapt. Michael Sagar (1732-1813)" otiskovanou v Časopise Národního muzea - řada historická, 1981, č. 3-4, s. 153n, kde je i další literatura a prameny.

Znak: modrý štít. V pravém horním rohu šesticípá stříbrná hvězda, v levé části kroutící se stříbrný korunovaný had. Na horním okraji štítu je položena otevřená korunovaná přilba. V klenotu rozkřídlená modrá křídla, mezi nimi had ze štítu. Přikryvadla modrá a stříbrná⁽⁷⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - Šubrtová 158; (2) - 2/28; (3) - 62/115; (4) - 26/257, SB 228, fol. 17; (5) - 21/235; (6) - Šubrtová 154; (7) - 66/238; dále: 30/II/35/69/278; 43/327; 45/327.

71. SEIDENMELCER ZE SEIDENBERKA

(Seidenmelzer⁽¹⁾, Seidenmeltzer⁽²⁾, Seidenmelczer⁽³⁾, Seidenmälzer⁽⁴⁾, Seidnmelczer⁽⁵⁾, Seidenmelczar⁽⁶⁾, Seitenmälzer⁽⁷⁾, Seydenmolczer⁽⁸⁾, Seydenmolzer⁽⁹⁾, Seydnmelczer⁽¹⁰⁾, Sedeneltzer⁽¹¹⁾, Zaydnmelczar⁽¹²⁾, von Seidenberg⁽¹³⁾, von Seydenberg⁽¹⁴⁾).

V Jihlavě se uvádí: 1460 Jan (Joannes, Johannes; sladovník; v r. 1465 má dům II-15 - roh Dolní nám. - Brněnská⁽¹⁵⁾, od r. 1465 má dům III/57 na Dolním nám. - dnes č. 40⁽¹⁶⁾; † 1499⁽¹⁷⁾); 1469 Václav (Wenzel, Wenzeslaus⁽¹⁸⁾. žena: N, děti: Mikuláš a Václav ml.⁽¹⁹⁾); 1529 Jakub (Jacob; sladovník; syn Jana⁽²⁰⁾); 1532 Jan (Hannus, Johann; syn Jakuba; žena: Barbara - zemř. 1578⁽²¹⁾ děti: Jakub ml., Jan a Kateřina⁽²²⁾; † 1569⁽²³⁾); 1542 Mikuláš (Nicl, Niclas; t. r. radní⁽²⁴⁾; 1550 a 1554 rychtář⁽²⁵⁾; syn Václava; † 5. 7. 1554⁽²⁶⁾); 1542 Václav ml. (Wentz, Wenzel; sladovník⁽²⁷⁾; 1554 měl dům v dnešní Brněnské ul.⁽²⁸⁾); 1542 Ondřej (Andre, zvaný "Knödl"⁽²⁹⁾; žena: Walpurga, děti: Mikuláš a Judita - žena Daniela Stosse, pastora v Nížkově⁽³⁰⁾; † 1587⁽³¹⁾); 1561 Jakub ml. (Jacob; t. r. studuje v Lipsku⁽³²⁾; sladovník; 30 let radní⁽³³⁾; 1598 a 1601 primátorem⁽³⁴⁾; 4. 5. 1582 získává ve Vídni erbovnictví⁽³⁵⁾ a 8. 3. 1598 obdržel v Praze od Rudolfa II. šlechtictví⁽³⁶⁾; v r. 1599 nechal udělat u norimberského zlatníka Hanse Hirtha nádhernou renesanční zlacenou křtitelnici, která je dodnes v jihlavském chrámu sv. Jakuba⁽³⁷⁾; žena: Anna Waidhoferová z Vogelsberka, děti: Eliška, žena jihl. lékárníka Baltazara Rucardiho ze Sedunic^(38a); David a Augustin⁽³⁸⁾; † 14. 11. 1603 v Praze⁽³⁹⁾); 1577 Daniel (t. r. studuje ve Frankfurtu n. O.⁽⁴⁰⁾); 1607 David (t. r. studuje v Lipsku⁽⁴¹⁾; sladovník, žena: Judita, děti: Anna⁽⁴²⁾; † 1613⁽⁴³⁾); 1611 Tobiáš (Tobias; sladovník; t. r. má dům v "Kreclu"⁽⁴⁴⁾ a pivovar se sladovnou v dnešní Brněnské ul. a zahradu před Brtnickou branou⁽⁴⁵⁾; 1612, 1618 a 1621 radní⁽⁴⁶⁾; 1. žena: Rozína Lídlová z Lídlova, 2. žena: Anna - dcera Mikuláše Sedlovského ze Ctiboře, děti: Ester⁽⁴⁷⁾; † 4. 10. 1621⁽⁴⁸⁾); 1615 Augustin (t. r. studuje v Lipsku⁽⁴⁹⁾; syn Jakuba; 1619 má dům na Dolním náměstí⁽⁵⁰⁾; žena: Anna Kateřina Kopšínová z Pilgersdorfu⁽⁵¹⁾; v r. 1625 za protireformace odchází do Vratislavi, kde zemřel⁽⁵²⁾); 1622 Bartoloměj (Bartl, Bartolomeus; sladovník; v r. 1629 a 1632 jmenovaný radní⁽⁵³⁾; žena: Rozína - dcera Kryštofa Rausche⁽⁵⁴⁾, děti: Kryštof a Dora⁽⁵⁵⁾; † 30. 9. 1633⁽⁵⁶⁾); 1638 Ondřej (Andreas; t. r. má dům na Dolním náměstí⁽⁵⁷⁾; 1700 Jakub (Jacob, Jacobus; měšťan a soukeník, poslední svého rodu; † 21. 5. 1709⁽⁵⁸⁾).

Znak: šikmo dělený štít. Horní díl modrý, dolní díl stříbrný. Přes celý štít je položen jelen přirozených barev ve skoku vpravo se zlatým parožím a obojkem, který stojí na zeleném trojvrší v patě štítu. Na horním okraji štítu je položena otevřená korunovaná přilba. V kle-noutu rozevřená křídla. Vpravo kosmodělené (stříbrné a modré), vlevo šikmo dělené (modré a stříbrné). Přikryvadla modrá a stříbrná⁽⁵⁹⁾.

Pozn.: na křtitelnici Jakuba Seidenmelcera od H. Hirta z roku 1599 je plastický znak, který je značně odlišný: štít je dělený. V horním dílu je polovina vyska kujícího jelena vpravo, v dolním dílu jsou 3 šikmá břevna. Barvy neznámé.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 53/1783; (2) - 52/I/29/38/145; (3) - 10/615; (4) - 4; (5) - 7/IV/153; (6) - 7/IV/164; (7) - 27/284; (8) - 26/68, SB 12b, fol. 622; (9) - 53/1783; (10) - 10/615; (11) - 52/I/29/38/145; (12) - 10/224; (13) - 26/51, SB 12a, fol. 46; (14) - 53/1783; (15) - 7/IV/153; (16) - 7/IV/164; (17) - 12/97; (18) - 7/IV/171; (19) - 12/97; (20) - 7/IV/288; (21) - 9a/II/10; (22) - 9a/II/10; (23) - 9a/I/320; (24) - 45/93; (25) - 45/101, 105; (26) - 12/97; (27) - 11/II/A/16; (28) - 7/X/94; (29) - 7/VIII/224; (30) - 12/97; (31) - 9a/II/147; (32) - 52/I/37/144; (33) - 12/97; (34) - 45/105, 202; (35) - 26/51, SB 12a, fol. 9a/II/147; (36) - 26/68, SB 12b, fol. 622; (37) - 45/197; (38) - 9a/II/427; (38a) - 27/321; (39) - 4; 46; (40) - 52/I/29/38/146; (41) - 52/I/29/38/145; (42) - 12/97; (43) - 9a/II/427; (44) - 53/1783; (45) - 9a/II/487; (46) - 45/294; (47) - 9a/II/487; 12/97; (48) - 4; (49) - 7/XII/19; (45) - 9a/II/487; (46) - 45/294; (47) - 9a/II/487; 12/97; (48) - 4; (49) - 7/XII/19;

52/I/29/38/145; (50) - 7/XII/100; (51) - 12/97; (52) - 52/I/29/38/145; (53) - 4; (54) - 12/97; (55) - 12/97; (56) - 12/97; (57) - 7/XII/263; (58) - 4; (59) - 66/241.

72. SKALKA ZE SITZENHOFU

(Skalko⁽¹⁾, Skalkho⁽²⁾, Skalku⁽³⁾, Scalkho⁽⁴⁾, Sskalka⁽⁵⁾, Schkalko⁽⁶⁾, Schkalcko⁽⁷⁾, Schkalkow⁽⁸⁾, von Sitzenhof⁽⁹⁾)

V Jihlavě se uvádí: 1551 Mikuláš (Niclas; z t. r. uvádí Cerroni pečet⁽¹⁰⁾); 1593 Jan (Hans, Hannuss; Johann; t. r. získává od Henslina Lukáše dvůr "Sitzenhof", podle kterého je odvozen jeho predikát⁽¹¹⁾; 1626 má dům v dnešní Brněnské ul.⁽¹²⁾; 1630 členem obnovené městské rady⁽¹³⁾; 1624 městským rychtářem⁽¹⁴⁾; žena: N, děti: Bedřich a Eliška - přinesla Sitzenhof jako věno Lukáši Vojtěchu Riesenfelderovi z Riesenfeldu⁽¹⁵⁾; † 18. 2. 1639⁽¹⁶⁾); 1593 Pavel (Paul; t. r. správcem ve Stonařově⁽¹⁷⁾); 1595 Anna (Sskalkin; t. r. má dům na Dolním nám.⁽¹⁸⁾); 1641 Bedřich (Friedrich, Fridrich; sladovník; 1649 má dům ve Špitálské ul. - dnes Komenského⁽¹⁹⁾, 1656 dům v České ul. - dnes Brněnské⁽²⁰⁾; 15 let radní⁽²¹⁾; † 19. 7. 1657⁽²²⁾).

Pozn.: okolnosti udělení šlechtictví nejsou známé. Dvůr Sitzenhof v Pístově (2 km JZ od Jihlavy) patřil již ve 14. stol. jihlavské patricijské rodině Lukášů. V r. 1510 jej drží Henslin Lukáš⁽²³⁾.

Znak: ve štítu jelen ve skoku vpravo. Na horním okraji štítu je položená otevřená korunovaná přilba. V klenotu vyrůstá mezi rozevřenými křídly lev vpravo. Barvy nejsou známy.⁽²⁴⁾ Cerroni má v patě štítu trojvrší⁽²⁵⁾ a v klenotu leoparda⁽²⁶⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 45/196; (2) - 4; (3) - 7/XI/197; (4) - 4; (5) - 7/XI/217; (6) - 7/XII/238; (7) - 7/XII/216; (8) - 7/XII/20; (9) - 30/III/37/14/53; (10) - 12; (11) - 21/132; (12) - 7/XII/141; (13) - 27/278; (14) - 2/30; (15) - 21/132; (16) - 7/XII/20; 2/30; (17) - 45/196; (18) - 7/XI/217; (19) - 7/XIII/216; (20) - 7/XII/238; (21) - 2/30; (22) - 2/30; (23) - 21/132; (24) - 30/III/37/14/53; (25) - 2/30; (26) - 2/30; dále: 46/583; 29/6/102/40.

73. ŠENOVEC Z UNGERSVERTU

(Schinabitz⁽¹⁾, Schinowitz⁽²⁾, Schinowicz⁽³⁾, Schinabicz⁽⁴⁾, Schinowic⁽⁵⁾, Schynowicz⁽⁶⁾, Schönovitz⁽⁷⁾, Schönowitz⁽⁸⁾, Schoenowitz⁽⁹⁾, Ssenowitz⁽¹⁰⁾, Šenvic⁽¹¹⁾, Šenovič⁽¹²⁾, Šinowicz⁽¹³⁾, Schoenowetz⁽¹⁴⁾, von Ungerswerth⁽¹⁵⁾, von Ungerswert⁽¹⁶⁾).

V Jihlavě se uvádí: 1385 Jan (Johann⁽¹⁷⁾, Johannes⁽¹⁸⁾). v r. 1422 jeho vdova Margareta má dům IV/68 ve Špitálské ul. - dnešní Komenského⁽¹⁹⁾; děti: Michal⁽²⁰⁾; 1439 Michal (Michael⁽²¹⁾; 1429-65 drží dům I/4 ve Špitálské ul.⁽²²⁾, 1452 zdědil dům IV/68 tamtéž⁽²³⁾; 1475 Pavel st. (Paul⁽²⁴⁾); 1522 Pavel ml. (Paul; sladovník; 51 let radní⁽²⁵⁾, 1548 primátor, 1546 rychtář⁽²⁶⁾; 4. 12. 1557 získává erbovnictví a predikát⁽²⁷⁾, 27. 2. 1558 je přijat mezi moravské rytíře⁽²⁸⁾; 1549 členem měst. delegace přijímající v Praze trest za účast v odboji proti Ferdinandovi I.⁽³⁰⁾; 1563 má dům na rohu Židovské a Dolního nám.⁽²⁹⁾; žena: Anna N, děti: Kašpar, Jan, Matyáš, Lukáš, Baltazar a Ester⁽³¹⁾; † 18. 3. 1573⁽³²⁾); 1524 Lukáš st. (Lucas; otec Pavla ml.⁽³³⁾; sladovník; žena: Judita Lídlová z Lídlova, děti: Pavel a Marek⁽³⁴⁾; † 7. 3. 1558⁽³⁵⁾); 1562 Lukáš ml. (Lucas; měšťan, 31 let radní⁽³⁶⁾, 1570 rychtář⁽³⁷⁾; žena: N, děti: Marek, Pavel, Ondřej, Kateřina a Judita⁽³⁸⁾; † 7. 12. 1593⁽³⁹⁾); 1563 Kašpar (Caspar; syn Pavla; t. r. má dům na Dolním nám.⁽⁴⁰⁾, † 1571⁽⁴¹⁾); 1553 Matyáš (Mathias;

syn Pavla; měšťan ve Vídni; † 8. 10. 1578⁽⁴²⁾; 1563 Jan (Johann; syn Pavla, měšťan ve Vídni; † 1574⁽⁴³⁾); 1585 Marek (Marcus; syn Lukáše; žena: Kateřina, děti: Pavel, Marta a Anna⁽⁴⁴⁾); 1590 Ondřej (Andree, Andreas; sladovník; 1599 radní⁽⁴⁵⁾, žena: Judita Waidhoferová z Vogelsberku - zemř. 1619 v 44 letech⁽⁴⁶⁾, děti: Kateřina⁽⁴⁷⁾; † 19. 12. 1613⁽⁴⁸⁾); Baltazar (Balthasar; sladovník; 29 let radní⁽⁴⁹⁾; 1587 získal český inkolát; žena: Ludmila N. - zemřela 1605, děti: Jan, Pavel, Regina - žena Bartoloměje Šmilauera ze Šmilova, Žofie - žena Tomáše Estreichera, Zuzana, Kateřina, Dorota a Marta - žena jihlavského městského fyzika Šimona Weissemana⁽⁵⁰⁾; byl přesedící při královském tribunálu markrabství moravského, 1576 koupil Frýdnau - dnes Mírovka u Havlíčkova Brodu⁽⁵¹⁾. † 29. 3. 1600⁽⁵²⁾). Další příslušníky rodu uvádí Cerroni⁽⁵³⁾, Schramm⁽⁵⁴⁾, Pilnáček⁽⁵⁵⁾ aj.

Pozn.: Tadeáš Dismas získal 23. 9. 1743 panský stav⁽⁵⁶⁾. Jeho vnuk Jan Nep. František byl 22. 1. 1765 ve Vídni povýšen do stavu svobodných pánů⁽⁵⁷⁾. Kdysi jihlavský patricijský rod vymírá Mořicem, svobodným pánum Šenovcem z Ungertswerthu a Adlerslöwen 1. 5. 1875⁽⁵⁸⁾, po přeslici Vilemínou 14. 2. 1913.

Znak 1557: dělený štít. Ve spodní části až do poloviny štítu červená kvádrovaná zed' se 7 stínkami. Před zdí ve skoku stříbrný kůň s vyplazeným jazykem a zdviženým ocasem. V horní modré části je rostoucí muž v červeném uherském kalpaku se zlatými prýmkami a s červenou uherskou čepicí. Levou ruku má v bok, ve zdvižené pravici drží bocigan (u Siebmachera drží šavli⁽⁵⁹⁾). Na horním okraji štítu je položená korunovaná otevřená přilba. Z ní vyniká znaková figura. Přikryvadla červená a stříbrná⁽⁶⁰⁾.

Znak 1558: štít jako u znaku 1557. Na horním okraji štítu jsou položeny 2 korunované otevřené přilby: vpravo původní, v klenotu levé přilby stojí zlatý lev, který drží v předních tlapách zlatou kouli. Přikryvadla: vpravo červená a stříbrná, vlevo modrá a zlatá⁽⁶¹⁾.

Znak 1674: štít polcený a dvakrát dělený se zlatě korunovaným srdečním štítkem. Štítek je stříbrný, v něm rozkřídlená zlatě korunovaná černá orlice vpravo, která drží v zobáku zlatý prsten. 1. a 6. pole dělené: v horní černé části je 5 zlatých šesticípých hvězd, v dolní červené části (u Cerroniho "violet"⁽⁶²⁾) je vpravo stříbrný oblak, z kterého vyniká ruka s hořící pochodní. 2. a 5. pole je původní znak 1557. V 3. a 4. poli je 5 kosmých proužků (černý - zlatý - černý - stříbrný - černý), v horním modrém rohu i v dolním červeném rohu je stříbrná heraldická růže. Na horním okraji štítu jsou položeny 2 korunované otevřené přilby. V pravém klenotu je rozkřídlená zlatě korunovaná černá orlice se zlatým prstenem v zobáku, v levém klenotu je zlatý korunovaný dvouocasý lev se zlatě a stříbrně dělenou koulí s černým dělicím pruhem v předních tlapách. Přikryvadla vpravo zlatá a modrá, vlevo černá a stříbrná⁽⁶³⁾.

Znak 1743: stejný jako znak 1674. Rozdíl: 4. pole dělené 6 kosmými pruhy (černý - stříbrný - černý - zlatý - černý - purpurový se stříbrnou heraldickou růží), 5. pole je dělené 6 šikmými pruhy (černý - zlatý - černý - stříbrný - černý - purpurový se stříbrnou heraldickou růží)⁽⁶⁴⁾.

Znak 1765: Štít jako u znaku 1557. Na horním okraji štítu jsou položeny 3 korunované otevřené přilby: 1. a 3. jako u znaku 1674, v klenotu 2. přilby je rostoucí znaková figura. Přikryvadla: vpravo modrá a zlatá, vlevo červená a stříbrná⁽⁶⁵⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 7/IV/72; (2) - 7/IV/337; (3) - 7/IV/97; (4) - 7/IV/140; (5) - 10/b. 1., s. 62; (6) - 7/IV/97; (7) - 26/35, SB 286, fol. 120; (8) - 26/249, SB 216, fol. 315; (9) - 62/116; (10) - 26/35, SB 286, fol. 120; (11) - 27; (12) - 54/s. 257/73; (13) - 10/208; (14) - 62/116; (15) - 9a/II/342; (16) - 12/88; (17) - 7/II/61; (18) - 7/IV/72; (19) - 7/IV/72; (20) - 7/IV/137; (21) - 7/IV/97; (22) - 7/IV/164; 8/14-15; (23) - 7/IV/137; (24) - 7/IV/179;

(25) - 45/37, 87, 90, 93; 96, 96; (26) - 45/98; (27) - 26/35, SB 286, fol. 120; (28) - 54/s.
 257/73; (29) - 7/XI/132; (30) - 45/100; (31) - 12/88; (32) - 4; (33) - 12/88; (34) - 12/88;
 (35) - 12/88; (36) - 45/119; (37) - 45/145; (38) - 12/88; (39) - 12/88; (40) - 7/X/129; (41)
 - 4; (42) - 4; (43) - 4; (44) - 9a/II/212; (45) - 45/197; (46) - 12/88; (47) - 9a/II/456; (48) -
 4; (49) - 12/88; (50) - 12/88; (51) - Sedlák 124; (52) - 4; (53) - 12/88; (54) - 62/116; (55)
 - 53/213; (56) - 26/230, SB 174, fol. 286; (57) - 26/249, SB 216, fol. 315; (58) - 62/116;
 Sedlák 124; (59) - 66/129; (60) - 30/III/37/14/53; (61) - 66/129; (62) - 4; 12/88; (63) -
 40/II/624; (64) - 66/129; (65) - 66/129; dále: 67/28; 43/234; 29/6/101/38.

Pozn.: Sedlák = Sedlák, Vladimír Jan: Heraldika 1980, XIII, č. 3, s. 123n (Ze zpráv našich členů).

Pozn.: následující rozrod zachycuje některé rodinné vztahy.

JAN

1385, ž. Margareta

MICHAL

PAVEL

LUKÁŠ

† 1558

ž. Judita Lídlová z Lídlova

PAVEL

† 1573

ž. Anna

MAREK

† 1596

BALTAZAR

† 1600

ž. Ludmila

KASPAR

† 1571

JAN

† 1574

MATYÁŠ

† 1578

LUKÁŠ

1593

ESTER

m. Lukáš Šindel
z Ebrharce

JAN

† 1626

PAVEL

† 1643

REGINA

m. Bartol.
Šmilauer

ŽOFIE

m. Tomáš
Estreicher

ZUZANA

KATEŘINA

MAREK

ž. Kateřina

ONDŘEJ

ž. Judita

† 1613

KATEŘINA

m. Zachariáš
Krum

JUDITA

PAVEL

MARTA

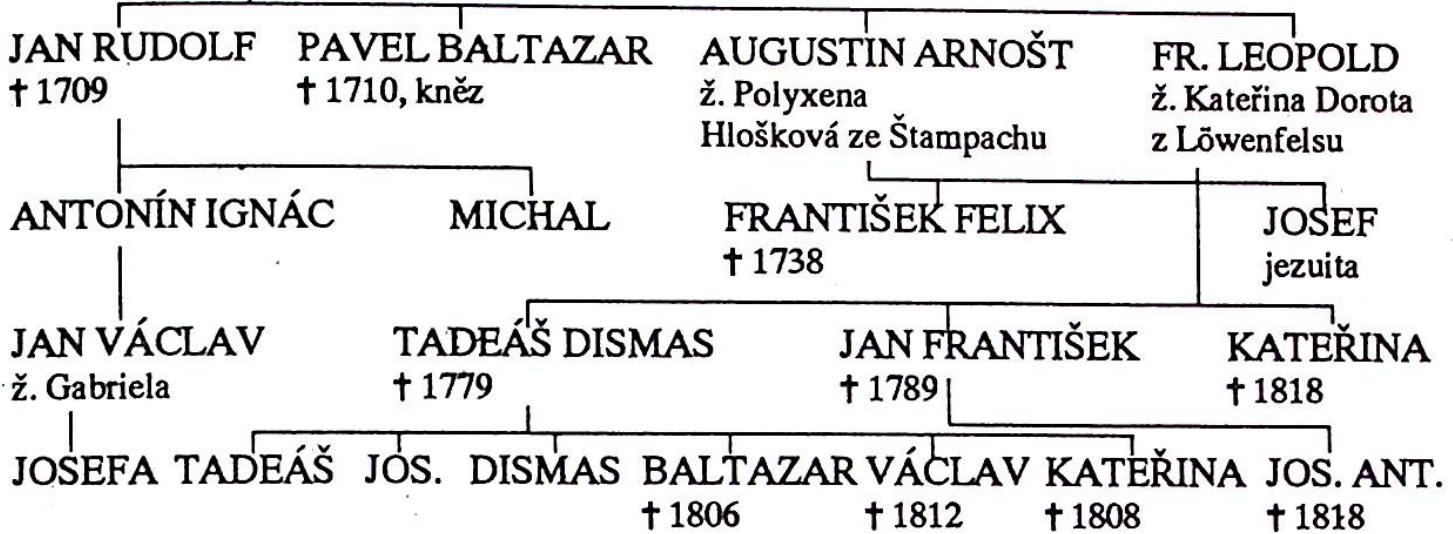
ANNA

KATEŘINA

AUGUSTIN ARNOŠT

† 1677

ž. Markéta Veronika z Löwenfelsu

VILÉM
† 1850 (?)
ž. Marie de Fin

VILEMÍNA
† 14. 2. 1913

MOŘIC
† 1. 5. 1875
1. ž. Louisa Schäfferová z Schäffersfeldu
2. ž. Alžběta Eyslerová

74. Š M I D G R A B N E R Z L U S T E N E K U

(Šmitgrabner⁽¹⁾, Schmidgräßner⁽²⁾, z Lustenecku⁽³⁾, von Lusteneck⁽⁴⁾, von Lustenegg⁽⁵⁾, von Lustenegk⁽⁶⁾).

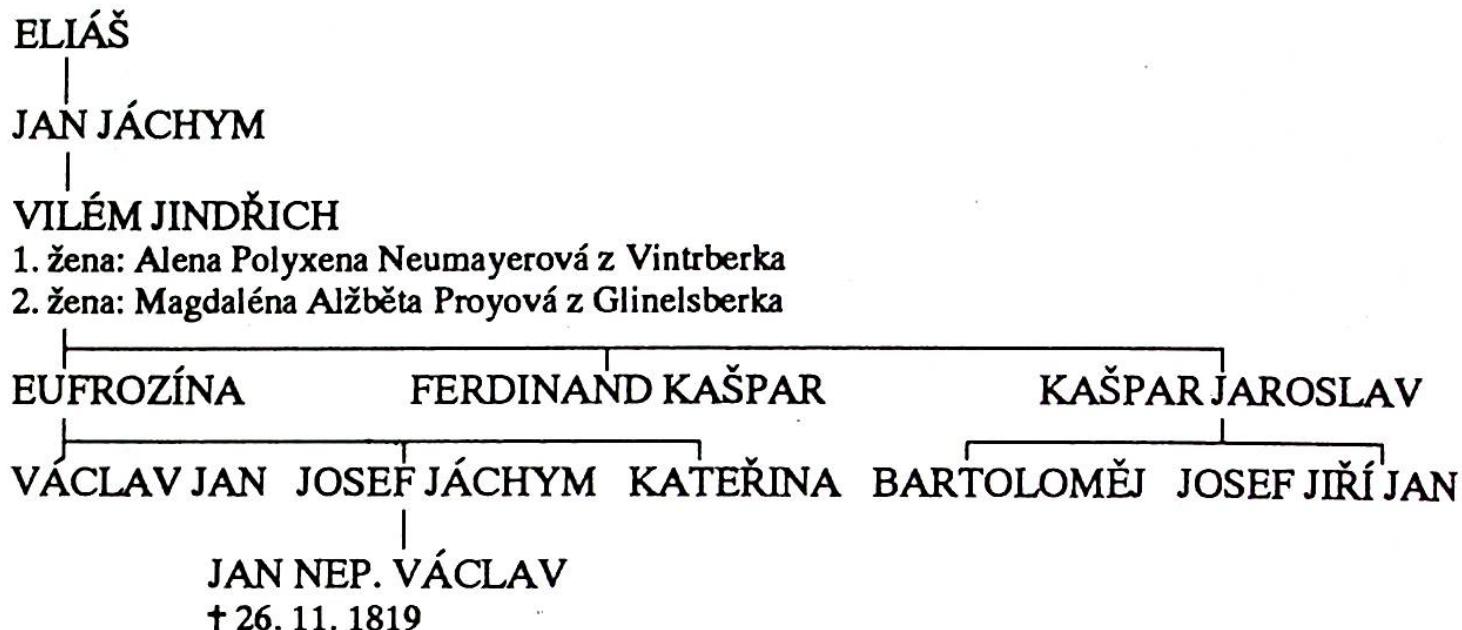
V Jihlavě se připomíná: 1652 Vilém Jindřich (Wilhelm Heinrich, pán na Wernsdorfu, 1. žena: Alena Polyxena roz. Neumayerová z Vinrberka, 2. žena: Magdalena Alžběta, roz. Proyová z Glinelberka⁽⁷⁾; vlastnil dvůr v Pístově⁽⁸⁾; 10. 1. 1648 prodává statek dceři z 1. manželství Eufrozíně, ženě Jiřího Tuppauera z Tuppau⁽⁹⁾; byl císařský rada a soudce dvorského a komorního soudu⁽¹⁰⁾).

Pozn.: Pístov - stará městská ves Jihlavy, 2 km JZ.

Protože se nejedná o jihlavský rod ani o rodinu, která se nějak významněji zapsala do dějin města, uvádíme jen nejstručnější údaje: Rod přišel do našich zemí ok. r. 1578 z Pasova⁽¹¹⁾.

V r. 1509 získává Vít šlechtictví⁽¹²⁾. 7. 7. 1594 je přijatý duchodní v Čechách Eliáš do rytířského stavu⁽¹³⁾. 3. 10. 1791 je povýšen Jan Nepomuk Václav do stavu svobodných pánů⁽¹⁴⁾.

Některé rodinné vztahy:⁽¹⁵⁾

Znak: dělený štít. Horní polovina polcená: pravá část je zlatá, levá černá. Přes obě horní části je položen rostoucí vousatý muž v hornickém šatu, pravou půlkou haleny má černou, levou zlatou. Rozevlátý pásek střídacích barev. Na hlavě má zlatou čepici s 2 černými kosmými pruhy a rozevlátou páskou vlevo. Levou ruku má v bok, v pravé zdvižené ruce drží kladívko. Dolní polovina je červená s 2 šikmými stříbrnými břevny. Na horním okraji štítu je položená otevřená korunovaná přilba. V klenotu rozevřená dělaná křídla: vpravo zlaté a černé, vlevo červené a stříbrné. Mezi nimi rostoucí znaková figura. Přikryvadla: vpravo zlaté a černé, vlevo červené a stříbrné⁽¹⁶⁾. Sedláček má poněkud jinak⁽¹⁷⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 44/277; (2) - 26/266, SB 259, fol. 47; (3) - 44/277; (4) - 30/III/2/8; (5) - 26/266, SB 259, fol. 47; (6) - 67/27/22; (7) - 20/VIII/337; (8) - 21/131, 12/73; (9) - 12/73; (10) - 20/VIII/337; (11) - 40/II/631; (12) - 43/231; (13) - 20/VIII/337; (14) - 26/266, SB 259, fol. 47; (15) - 20/VIII/337; (16) - 30/III/2/8; (17) - 40/II/631; dále: 44/277; 41/III, IV/212, V/77, V/127; 58/VIII, tab. 7; 61/148.

75. ŠMILAUER ZE SMILHOVA

(Šmilovský⁽¹⁾, Šmilaur⁽²⁾, Šmilaver⁽³⁾, Schmilauer⁽⁴⁾, Schmilawer⁽⁵⁾, von Schmilau⁽⁶⁾)
V Jihlavě se uvádí: 1458 Prokop (Procop; sladovník⁽⁷⁾); 1474 Mikuláš (Niclas; žena: N, děti: František⁽⁸⁾); 1511 Štěpán (Stephan; Stefl, Steffan; sladovník⁽⁹⁾; t. r. radním⁽¹⁰⁾; žena: N, děti: Štěpán a Bartoloměj; † 1525⁽¹¹⁾); 1521 Petr (Petrus; sladovník; má sladovnu v Růžové ul. - dnešní Husově ul.⁽¹²⁾, 1541 má dům v Křížové ul.⁽¹³⁾; žena: Margaréta - vdova po Václavu Ebrhartlovi⁽¹⁴⁾, děti: Jan a Petr; 1546 koupil od Augustina Macka z Čízova za 5700 zlatých Čížov, Cerekvičku a Popice⁽¹⁵⁾, 1558 prodal za 5800 zlatých toto zboží městu Jihlavě⁽¹⁶⁾; † 1558⁽¹⁷⁾; 1526 Bartoloměj (Perl, Bartl, Bartline, Bärtline⁽¹⁸⁾; syn Štěpána st.⁽¹⁹⁾; žena: Veronika N.; 1535 má dům na Horním náměstí a zahradu U koželuhů⁽²⁰⁾; † 1543?); 1539 Bernard (soukeník; žena: Rozina, děti: Marek⁽²¹⁾; 1545 má dům v "Gugl Zypff" - dnes Věžní ul.⁽²²⁾); 1548 Štěpán ml. (Stefan, Steffl; bratr Bartoloměje; sladovník; žena: N, děti: Wolfgang⁽²³⁾; 1532 má dům na Horním nám.⁽²⁴⁾ a 1534 v Židovské ul.⁽²⁵⁾;

† 1555⁽²⁶⁾; 1548 Augustin (sladovník; 30 let radní⁽²⁷⁾; 1. žena: Anna, dcera Jakuba Šindela - zemř. 1577, 2. žena: Kateřina, vdova po Jakubu Ambrosim; děti: Bartoloměj, Jan, David, Kateřina - provd. Sturmová, později Glenková, Anna, Dorota, Matyáš⁽²⁸⁾; spolu s bratrem Jiřím a strýcem Janem získávají 12. 1. 1572 ve Vídni erbovnictví⁽²⁹⁾; jeho náhrobní deska je v jižní zdi pravé lodi chrámu sv. Jakuba v Jihlavě⁽³⁰⁾; † 8. 5. 1581⁽³¹⁾); 1551 Matyáš (Mathes; syn Bartoloměje⁽³²⁾); 1551 Wolfgang (Wolf, syn Štěpána ml.; soukeník; t. r. má dům na Horním nám.⁽³³⁾; žena: Kateřina N, děti: Matyáš, Václav, Pavel, František a Kateřina⁽³⁴⁾; † 1571⁽³⁵⁾); 1559 Vavřinec (Lorentz, Laurenz; soukeník; 1. žena: Anna N, 2. žena: Rozina N, děti: Lukáš a Baltazar⁽³⁶⁾; má dům v Růžové ul. - dnes Husově⁽³⁷⁾; † 10. 10. 1598 jako představený soukenického cechu⁽³⁸⁾); 1558 Jan (Johann, Jane; syn Petra st.; sladovník; 1570 má dům v Křížové ul. a sladovnu v dnešní Husově ul.⁽³⁹⁾; 13 let radní⁽⁴⁰⁾; 9. 5. 1582 je mu, bratranci Jiřímu a synovcům Bartoloměji, Janovi a Davidovi potvrzen znak a predikát⁽⁴¹⁾; žena: Dorota N, děti: Petr⁽⁴²⁾; † 19. 5. 1587⁽⁴³⁾); 1565 František (Franz; syn Wolfganga; žena: Uršula - 1627 je vdova⁽⁴⁴⁾, děti: Nikodém⁽⁴⁵⁾); 1560 Jiří (Girzik, Jorschik, Georg; sladovník; 33 let radní⁽⁴⁶⁾; 1592 a 1596 rychtář⁽⁴⁷⁾; má rohový dům ul. Matky boží a Horní nám. - dnes Masarykovo nám. 46⁽⁴⁸⁾; žena: N, Augustin, Jiří, Zuzana a Ehrenfríd⁽⁴⁹⁾; † 25. 12. 1614⁽⁵⁰⁾); 1566 Adam (soukeník; žena: Krystina, děti: Bernard, Marie a Zuzana - žena Matyáše Weinstolze⁽⁵¹⁾; t. r. má dům v Růžové ul.⁽⁵²⁾, 1612 má dům v Křížové ul.⁽⁵³⁾; † 1608⁽⁵⁴⁾); 1570 Marek (Marcus; syn Bernarda; starší soukenického cechu; žena: N, děti: Vavřinec, Martin, Adam, Jeremiáš, Uršula, Ester a Markéta⁽⁵⁵⁾; † 1590⁽⁵⁶⁾); 1581 Jeremiáš (Jeremias; soukeník; žena: Dorota, děti: Matyáš, Bernard a Vavřinec⁽⁵⁷⁾); 1588 Petr ml. (Petrus, Peter; doktor medicíny, jeden z nejvzdělanějších Jihlaváků své doby; syn Jana; nar. 15. 9. 1575; 1588 studuje ve Frankfurtu n. O., 1593-96 je stipendistou na univerzitě ve Wittemberku, potom v Jeně, Štrasburku a Basileji⁽⁵⁸⁾; 1606 je rektorem v Jihlavě⁽⁵⁹⁾; 1620 má dům na Horním náměstí⁽⁶⁰⁾; 1620 přestupuje ke katolictví, jako bezdětný odkazuje celý svůj obrovský majetek jihlavským jezuitům⁽⁶¹⁾. † 25. 3. 1637⁽⁶²⁾; deska s jeho znakem je na noze kazatelny v kostele sv. Ignáce⁽⁶³⁾); 1585 David (syn Augustina; žena: Judita Glenková ze Štyrcenberku⁽⁶⁴⁾); 1590 Pavel (Paul; syn Wolfganga; žena: Uršula; žil ještě 1617⁽⁶⁵⁾); 1594 Václav (Wentzl, Wenzl; syn Wolfganga; soukeník; t. r. má dům v Tkalcovské ul. - dnes Havířská⁽⁶⁶⁾; 1. žena: Zuzana, 2. žena: Marta⁽⁶⁷⁾); 1598 Bartoloměj (Barholomeus; obchodník; 30 let radní⁽⁶⁸⁾; dům Brtnická - Znojemská a Tkalcovská - dnes Havířská⁽⁶⁹⁾; 1. žena: Regina, dcera Baltazara Šenovce z Ungersfeldu, 2. žena: Ester Albrechtová - vdova po Jindřichu Rychterovi z Ryzenska⁽⁷⁰⁾, děti: Augustin⁽⁷¹⁾; † 21. 12. 1622⁽⁷²⁾); 1607 Augustin (syn předchozího; 20. 11. 1607 svatba s Veronikou Egnarovou z Kozmačova^(72a); 1610 Bernard (syn Adama; soukeník, t. r. má dům v Křížové ul.⁽⁷³⁾; žena: Marta - vdova po Michalu Suleovi z Hiršbrunu⁽⁷⁴⁾); 1611 Martin (Merth; soukeník, t. r. má dům v "Gugl Zypf" - dnes Věžní⁽⁷⁵⁾; žena: N, děti: Esaiáš, Jeremiáš, Ondřej, Zuzana, Julian, Uršula a Rozina⁽⁷⁶⁾); 1615 Ehrenfríd (Ehrenfried; syn Jiřího st.; sladovník; 1621 radní⁽⁷⁷⁾; žena: Regina - dcera Jiřího Štubíka⁽⁷⁸⁾; † 29. 10. 1622⁽⁷⁹⁾); 1612 Augustin (syn Jiřího ml.; měšťan a radní v Kutné Hoře, zde působil jako vrchní prubíř a od 14. 1. 1614 do 17. 11. 1615 jako mincmistr⁽⁸⁰⁾. žena: Judita - dcera Jana Hajdlera⁽⁸¹⁾, znovu se provdala 1623 za Jiřího Follda⁽⁸²⁾; † 17. 11. 1615 v 47 letech⁽⁸³⁾); další příslušníky rodu uvádí Cerroni⁽⁸⁴⁾, rodinné vztahy vyjadřuje z části přiložený rozvod.

Pozn.: Dům č. 4 na Masarykově nám. má na svém portálu letopočet 1568 a v pravém rohu pěknou plastickou merku Augusta Šmilauera ze Smilova včetně monogramu A-S (syn

Jiřího st.). V 1. poschodí tohoto domu, v místnosti, která dnes slouží jako modlitebna pravoslavné církve, jsou mezi okny barevné šmilauerovské znaky. Smilov - obec 20 km SSV od Jihlavy.

Znak: ve zlatém štítu je do poloviny stříbrná zed' s 3 stinkami. Na zdi stojí černý kohout s mysliveckým oštěpem přes rameno. Kohout má červený hřeben a lalok. Na horním okraji štítu je položená otevřená přilba s červenostříbrnou točenicí, na ní je znaková figura. Přikryvadla zlatá a černá⁽⁸⁵⁾.

PRAMENY A LITERATURA: (1) - 40/II/631; (2) - 10/485; (3) - 10/489; (4) - 26/292, SB 89/2; (5) - 7/XI/280; (6) - 26/294, SB 89, fol. 121; (7) - 7/IV/150; (8) - 7/V/20; (9) - 7/IV/226; (10) - 45/27; (11) - 12/75; (12) - 7/VIII/133; (13) - 7/VIII/205; (14) - 7/VIII/133; (15) - 18/II/XXVI/166; 10/466; (16) - 10/485, 489, 491; (17) - 12/75; (18) - 7/VII/19; (19) - 7/IX/17; (20) - 7/VIII/118, 165; (21) - 12/75; (22) - 7/IX/38; (23) - 12/75; (24) - 7/IX/137; (25) - 7/IX/91; (26) - 12/75; (27) - 45/106; 12/75; (28) - 12/75; (29) - 26/292, SB 89/2; (30) - ZVMGS 1897/3/49; (31) - 45/169; (32) - 7/IX/135, 174; (33) - 7/IX/137; (34) - 9a/I/372a; (35) - 9a/I/372a; (36) - 12/75; (37) - 7/X/42; (38) - 12/75; (39) - 7/X/259; (40) - 45/157; (41) - 26/294, SB 89, fol. 121; (42) - 12/75; (43) - 45/182; (44) - 12/75; (45) - 7/X/167; (46) - 45/168; (47) - 45/188, 193; (48) - 45/78; (49) - 12/75; (50) - 45/301; (51) - 9a/II/378; (52) - 7/X/179; (53) - 7/XII/21; (54) - 9a/II/378; (55) - 12/75; (56) - 12/57; (57) - 12/75; (58) - 52/I/29/38/146; (59) - 45/245; (60) - 7/XII/108, (61) - 27/284; (62) - 12/75; (63) - ZVGMS 1897/3/49; (64) - 12/75; (65) - 12/75; 9a/II/391; (66) - 7/XI/215; (67) - 12/75; (68) - 45/190; (69) - 7/XI/280; 7/XII/92; (70) - 12/75; (71) - 12/75; (72) - 12/75; (72a) - 7/XI/421; 52/2/31/7/26N; (73) - 7/XII/12; (74) - 12/75; (75) - 7/XII/19; (76) - 12/75; (77) - 12/75; (78) - 12/75; (79) - 4; (80) - Čermák I/137; (81) - 12/75; (82) - Čermák I/137; (83) - Čermák I/137; (84) - 4; 12/75; (85) - 69/1980/3/65; dále: 43/247; 44/342; 29/6/62/37; 53/1456; 66/239.

V Y S V Ě T L I V K Y Z K R A T E K L I T E R A T U R Y

- ZVMGS Simböck, Michael: Grabsteine und Inschriften in Igau; in: Zeitschrift des Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, 1, 1897, č. 3, s. 49n.
Čermák Čermák, Kliment - Skrbek, Bedřich: Mince království Českého za panování rodu Habsburského od roku 1526; Pardubice 1891-1913; díl I., s. 137.

Částečný rozrod jihlavských Šmilauerů

PROKOP

1458

MIKULÁŠ

1474

ŠTĚPÁN

† 1525

BARTOLOMĚJ

ž. Veronika

1538

MATYÁŠ

† 1571

ž. Kateřina

ŠTĚPÁN

† 1555

N

PETR

ž. Margareta

1558

AUGUSTIN

1. ž. Anna

ž. Dorota

2. ž. Kateřina

JIŘÍ st.

† 1614

JIŘÍ ml.

† 1612

ž. Dorota

KRYŠTOF

† 1541

ZUZANA

EHRENFRÍD

† 1622

ž. Regina

BERNARD

† 1545

ž. Rozina

MATYÁŠ

† 1619

VÁCLAV

1. ž. Zuzana

2. ž. Marta

PAVEL

ž. Uršula

FRANTIŠEK

ž. Uršula

KATERINA

PETR dr.

† 1637

URŠULA

NIKODÉM

MARKÉTA SALOMÉNA

BARTOLOMĚJ

1. ž. Regina

2. ž. Ester

JAN ml.

† 1626

ž. Dorota

DAVID

† 1618 (?)

ž. Judita

KATEŘINA

1. m. B. Sturm

2. m. M. Glenk

ANNA

DOROTA

MATYÁŠ

AUGUSTIN

ž. Zuzana

JINDŘICH

† 1615

ž. Judita

AUGUSTIN

MARTA

KATEŘINA

ANNA

DOROTA

JIŘÍ

AUGUSTIN

MAREK

† 1590

ž. Rozina

VAVŘINEC

† 1598

1. ž. Anna

2. ž. Rozina

MARTIN

† 1608

ž. Krystina

LUKÁŠ

† 1618

BALTAZAR

ADAM

† 1608

ž. Krystina

ESAIÁŠ

ž. Dorota

JEREMIÁŠ

JEREMIÁŠ

ž. Dorota

URŠULA

ZUZANA

ESTER

MARIE

ONDŘEJ

ž. Zuzana

ZUZANA

JULIANA

URŠULA

ROZINA

URŠULA

BERNARD

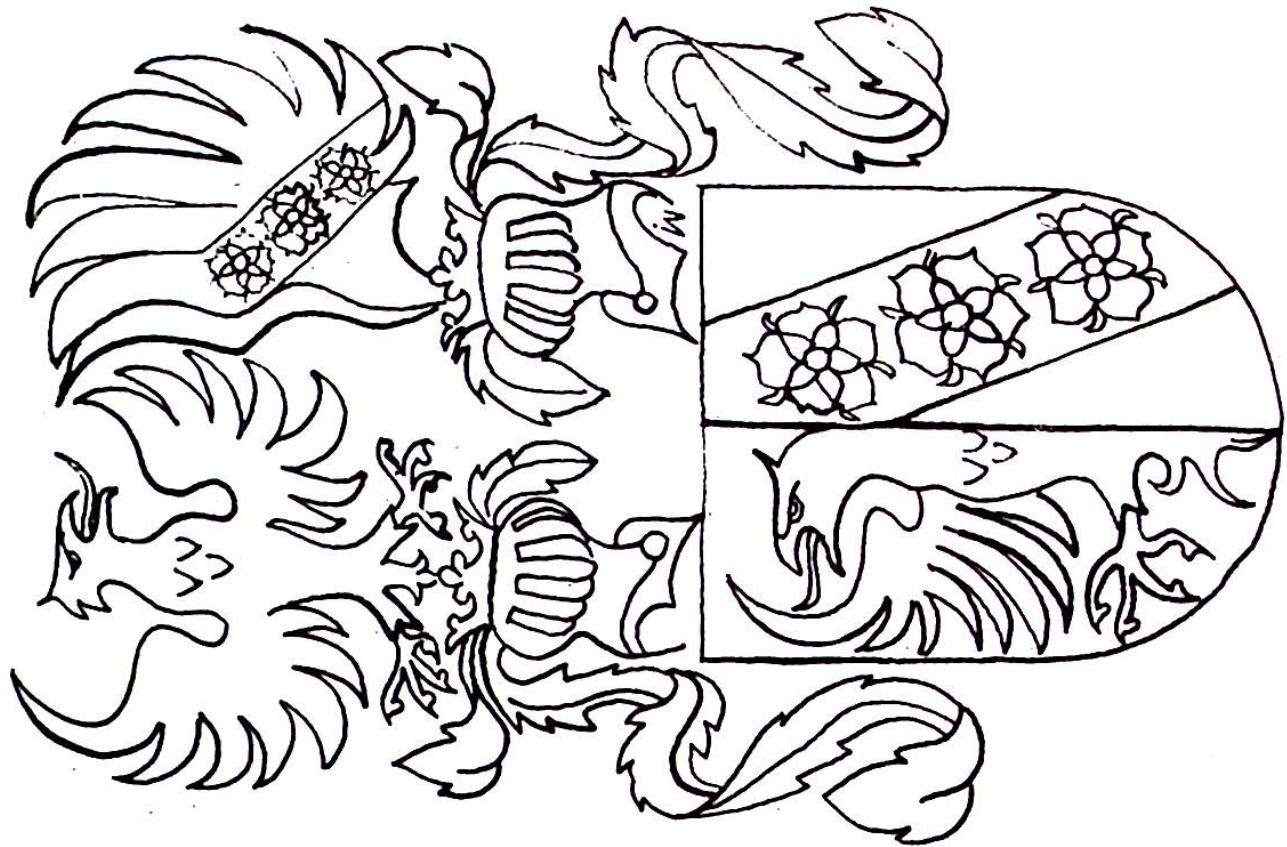
MATYÁŠ

BERNARD

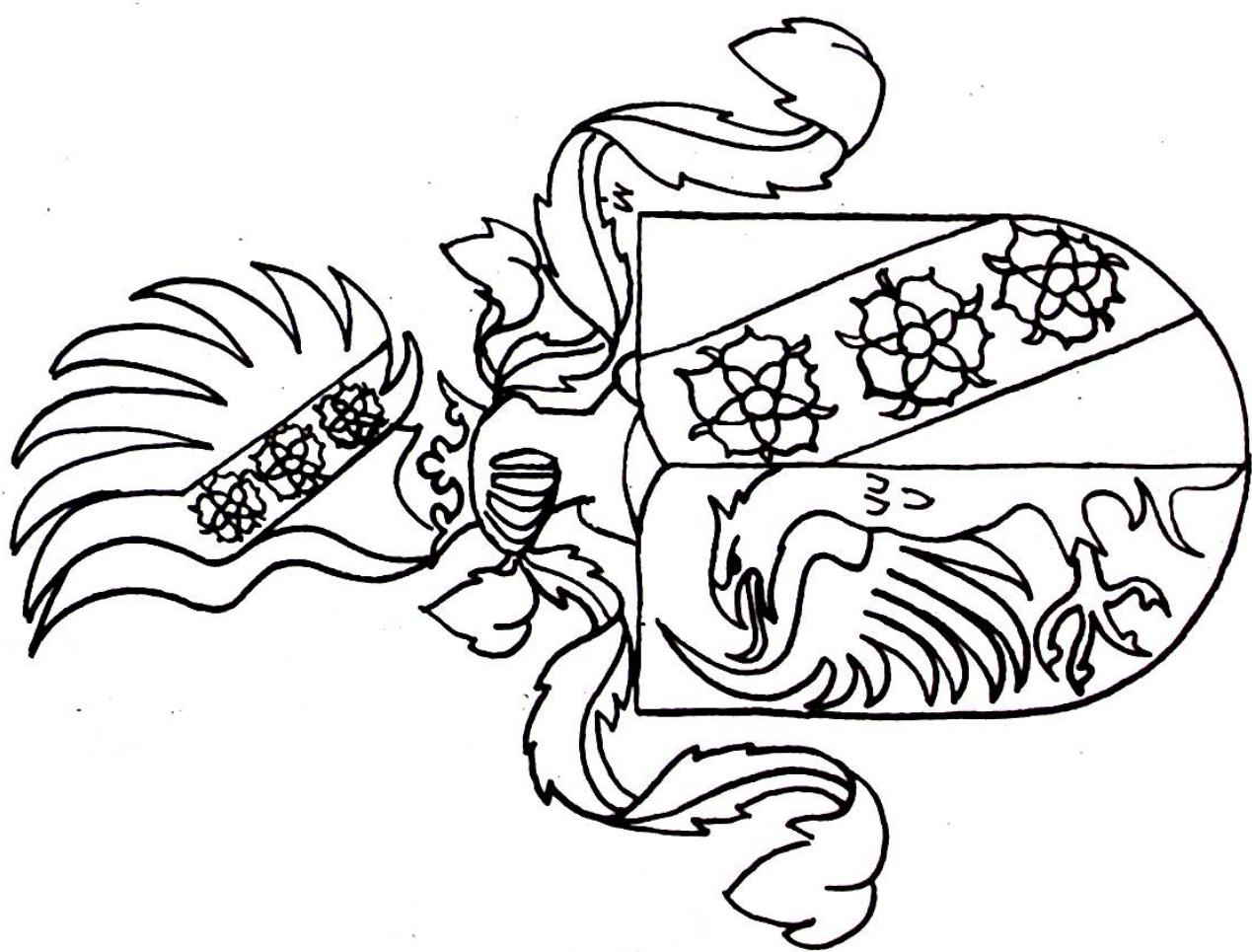
VAVŘINEC

51. Gerš.

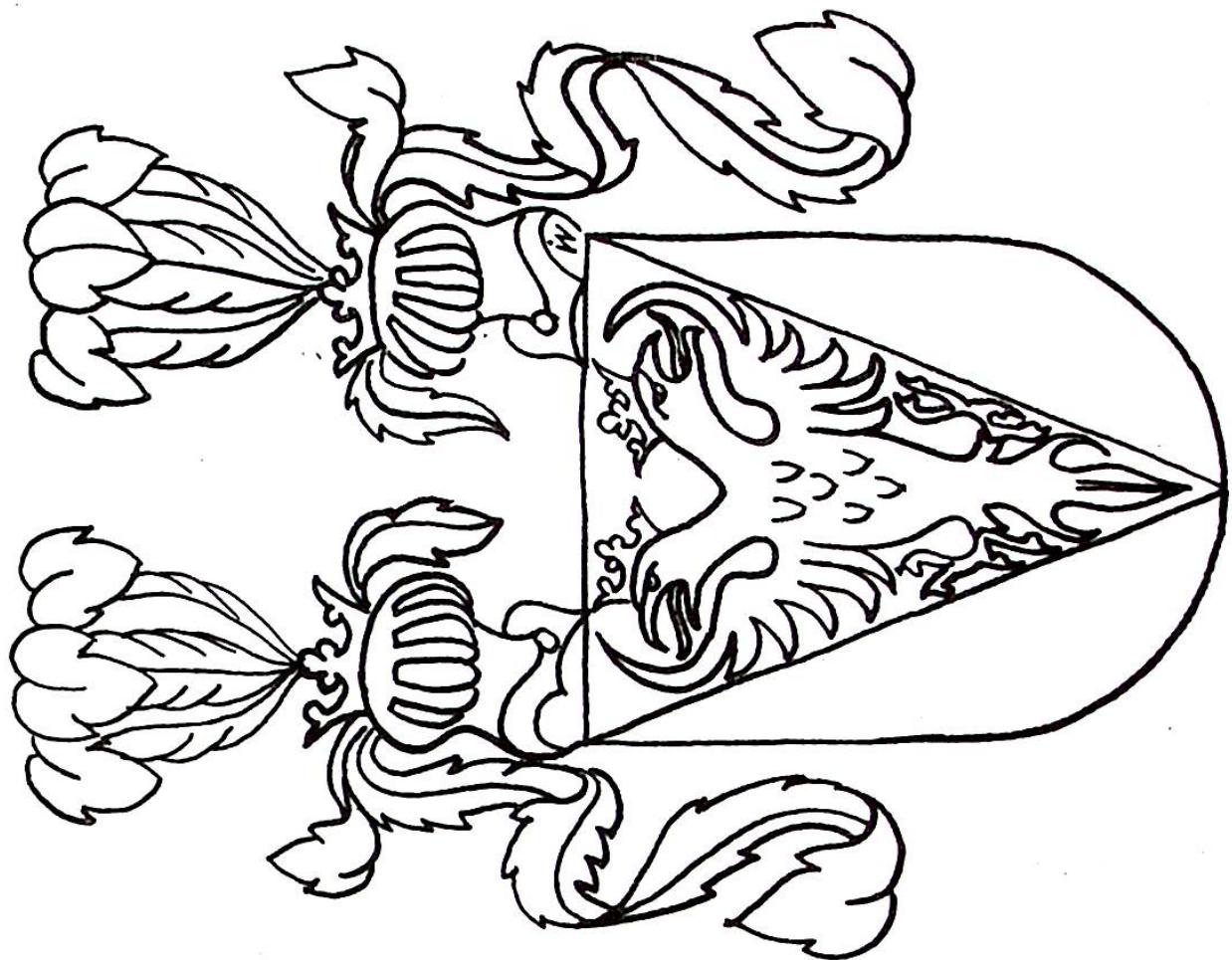

52a. Hörmann z Wüllersdorfu a Urbairu 1791.

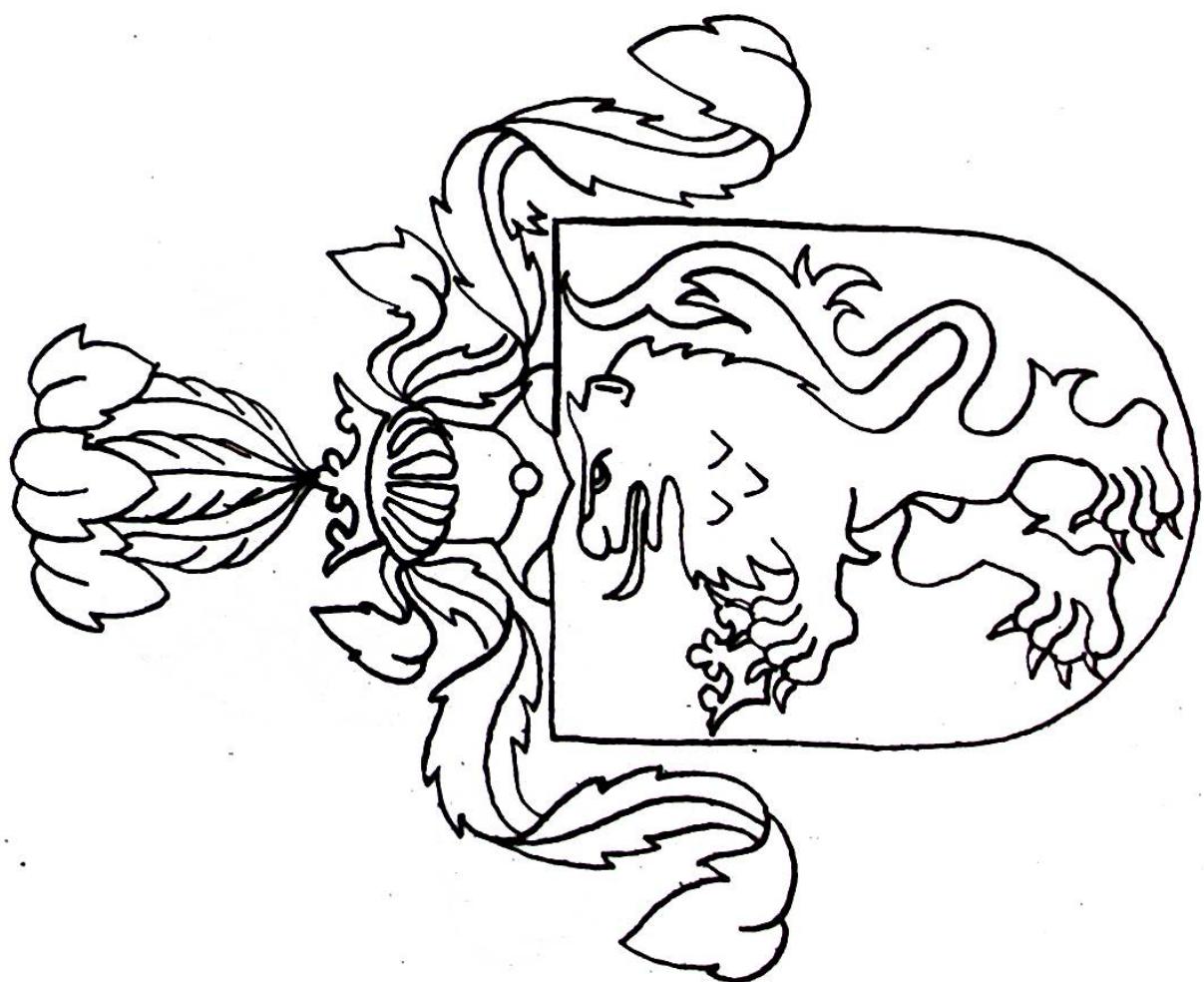

52b. Hörmann z Wüllersdorfu a Urbairu 1859.

54a. Kübeck z Kübau 1816.

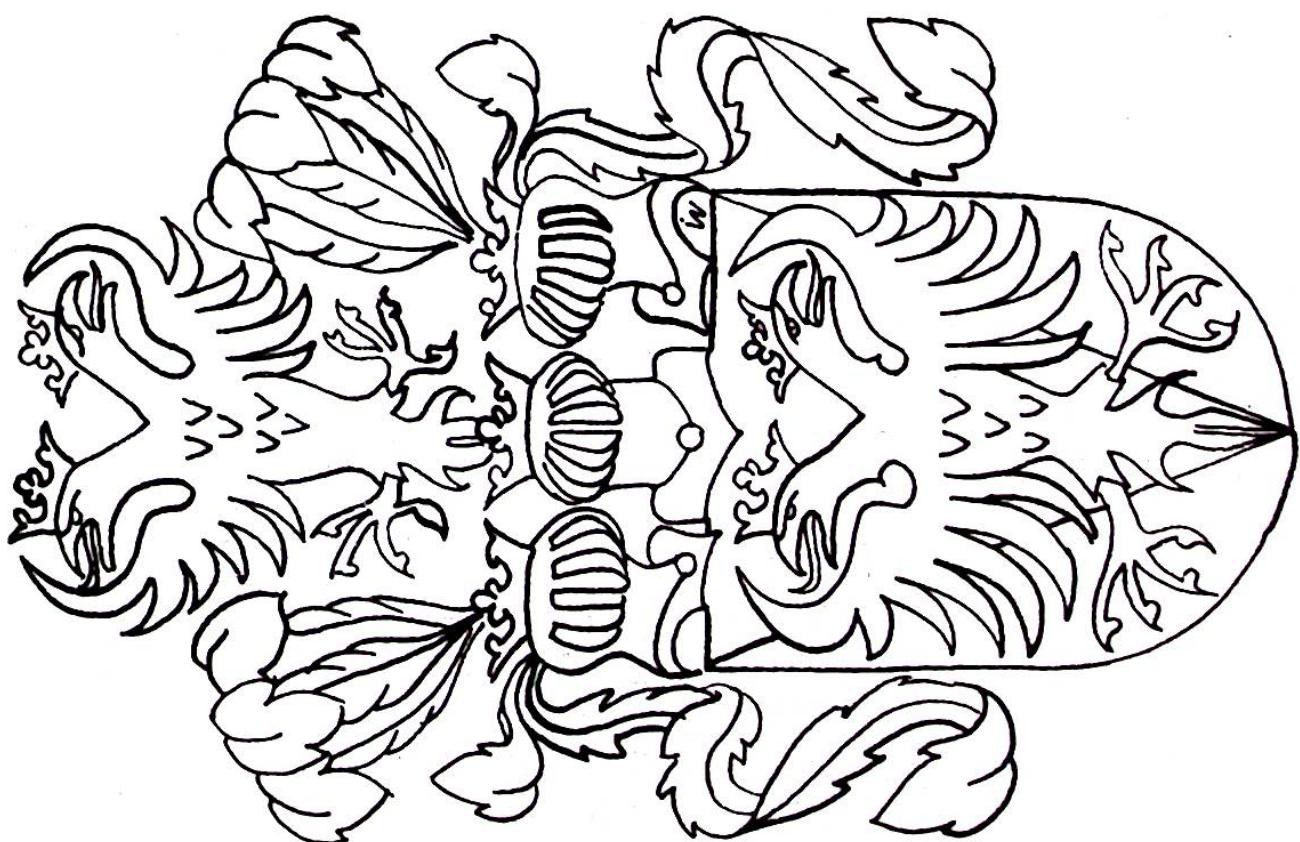
53. Kayser.

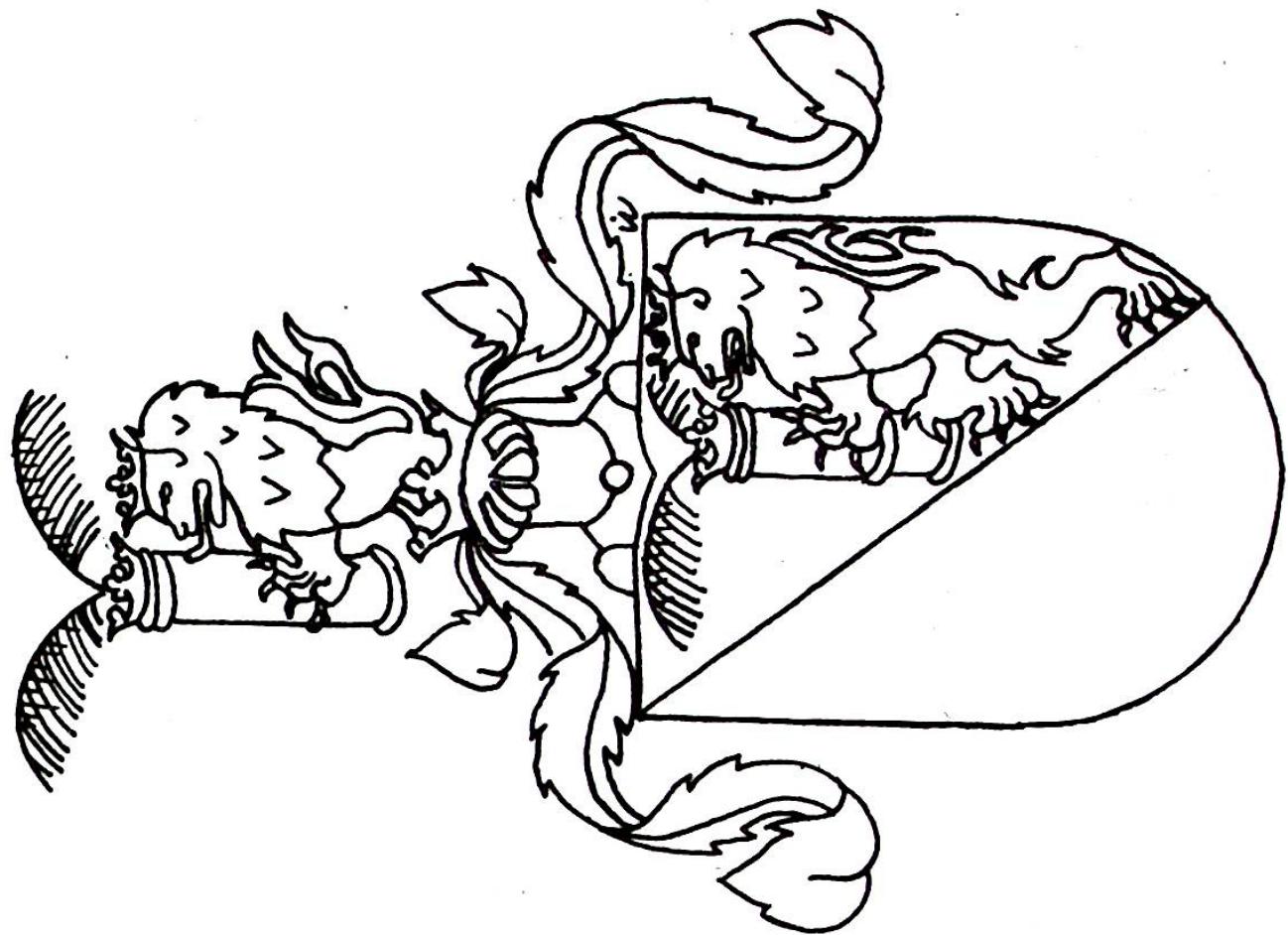
55. Michek z Radostína.

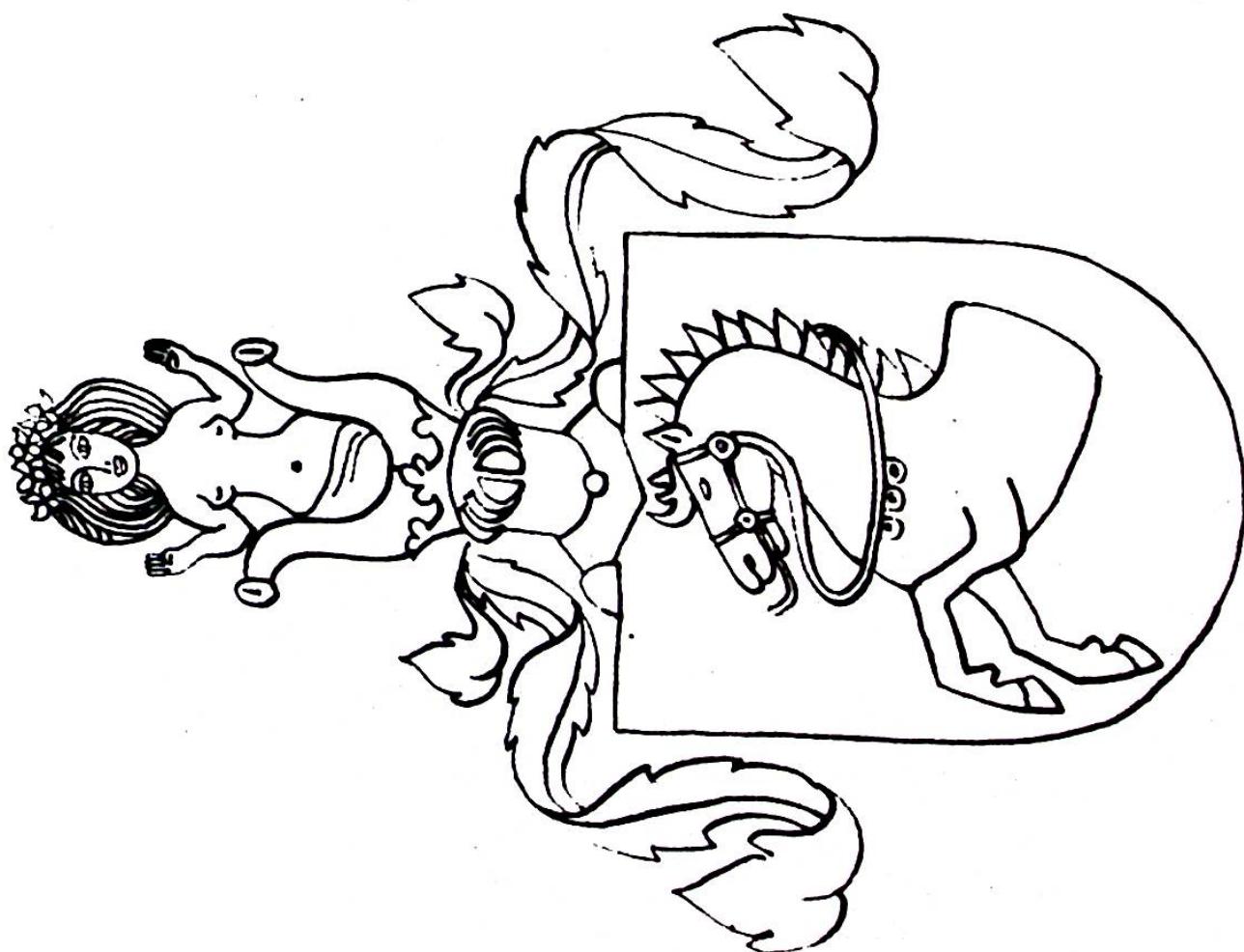
54b. Kübeck z Kübau 1825.

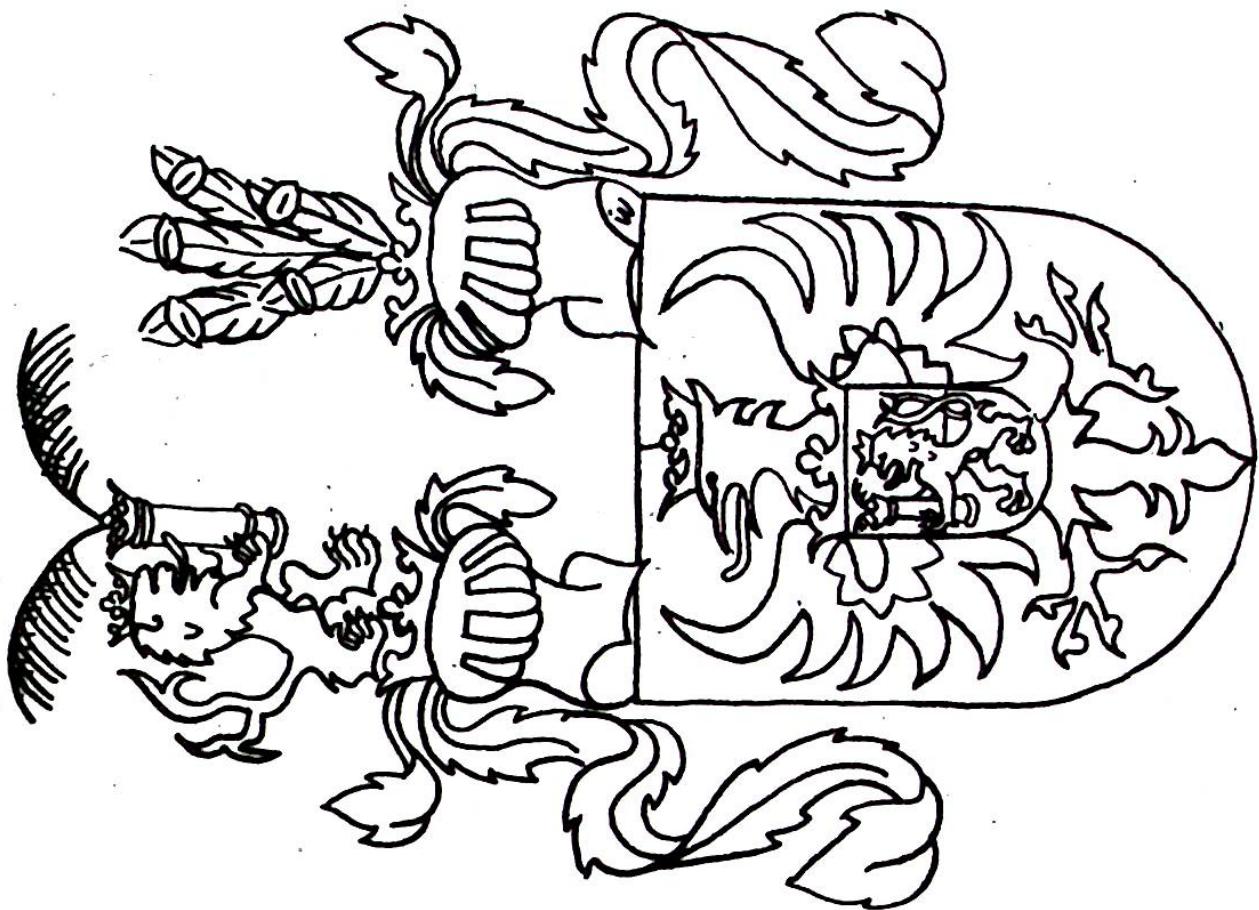

57a. Pachta z Rajova 1628.

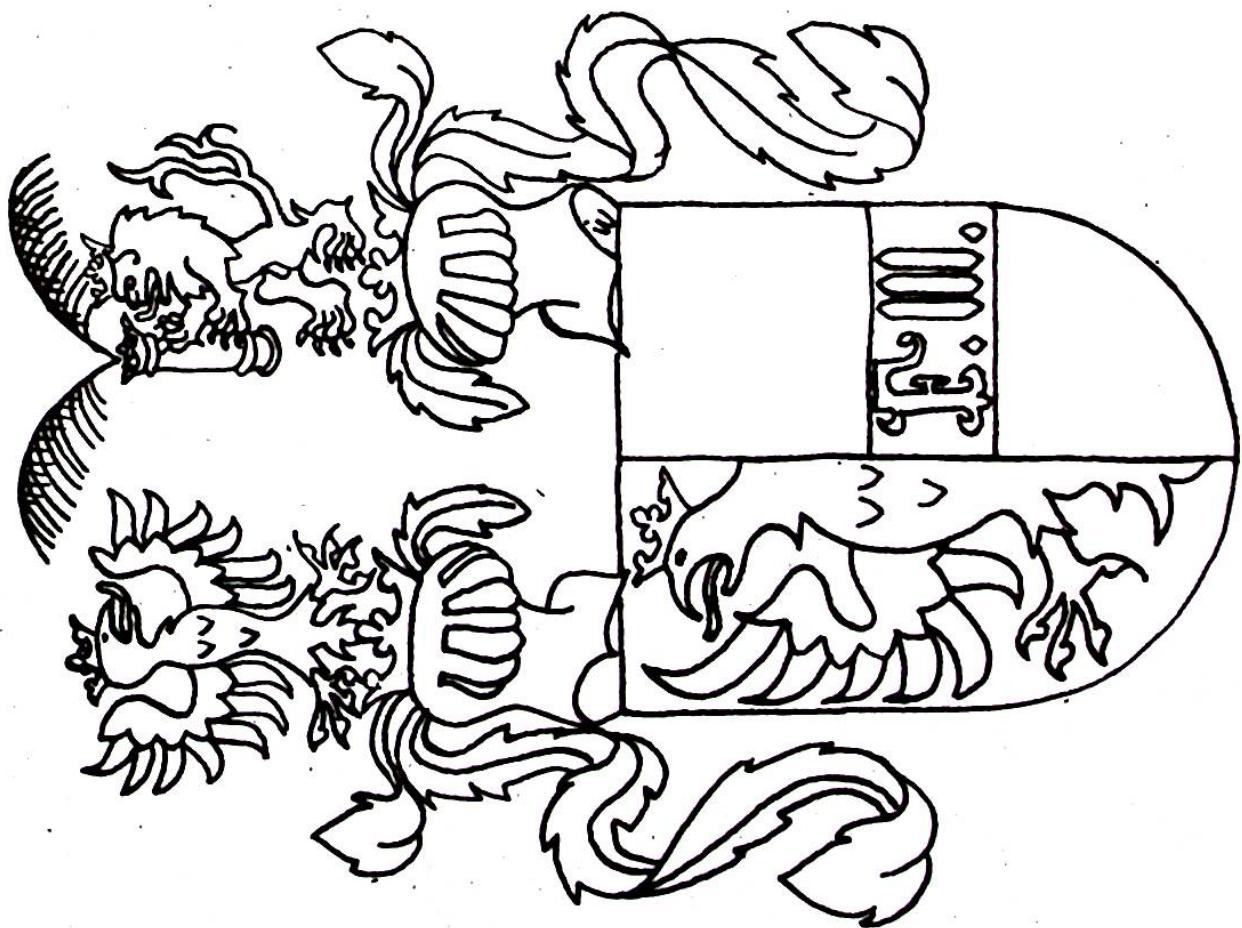

56. Pablo z Henčova.

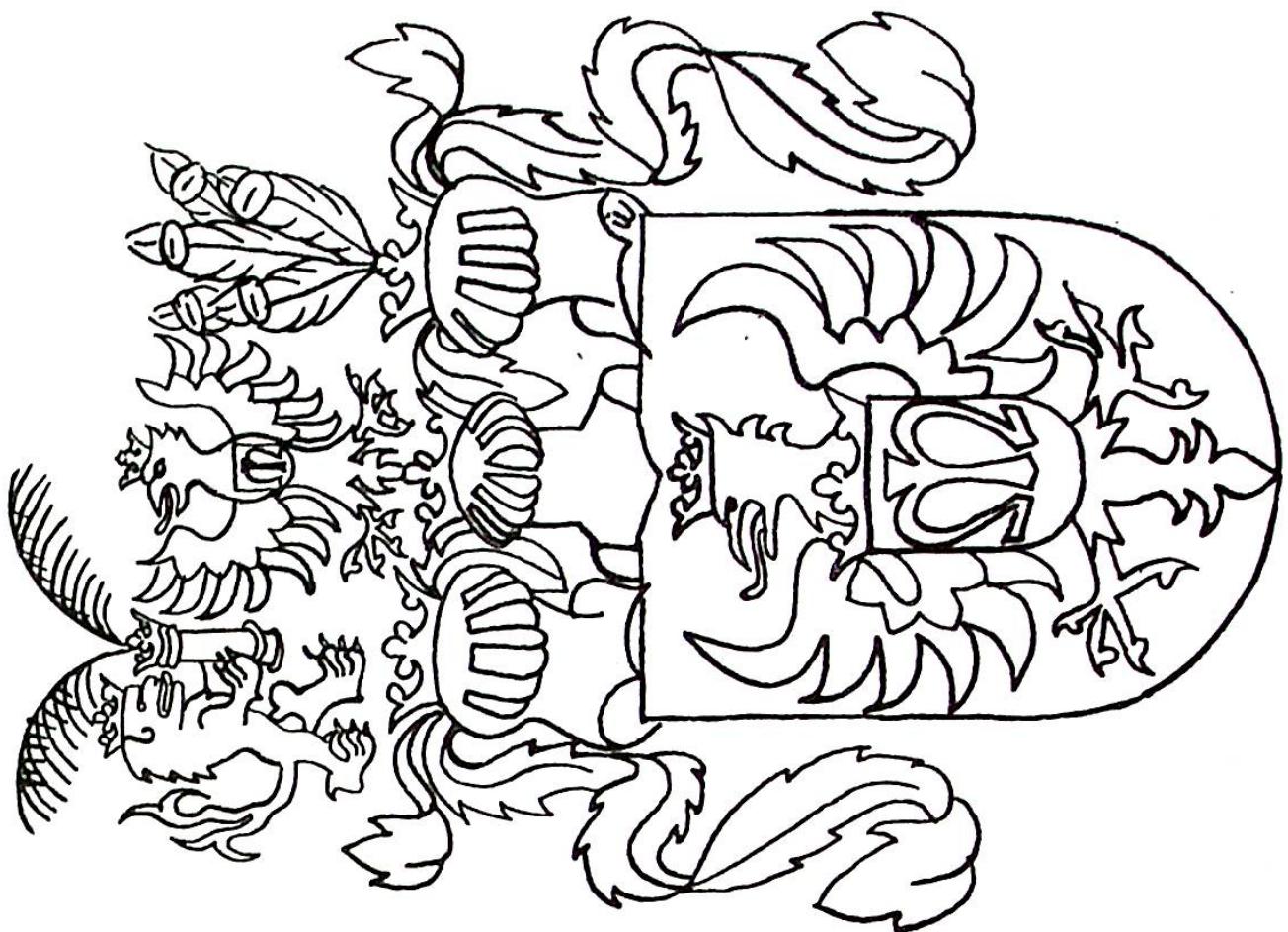

57c. Pachta z Rajova 1716.

57b. Pachta z Rajova 1652.

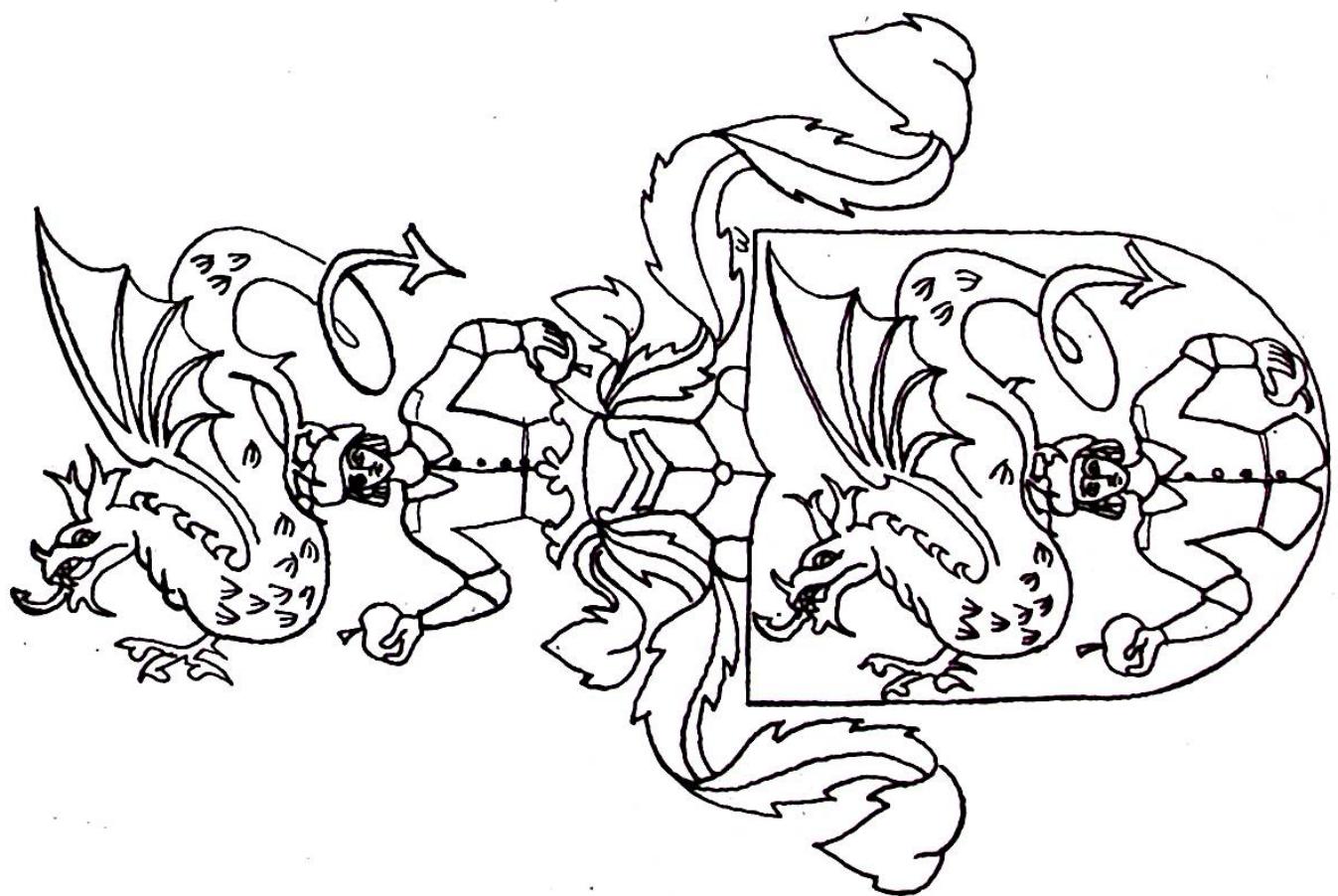
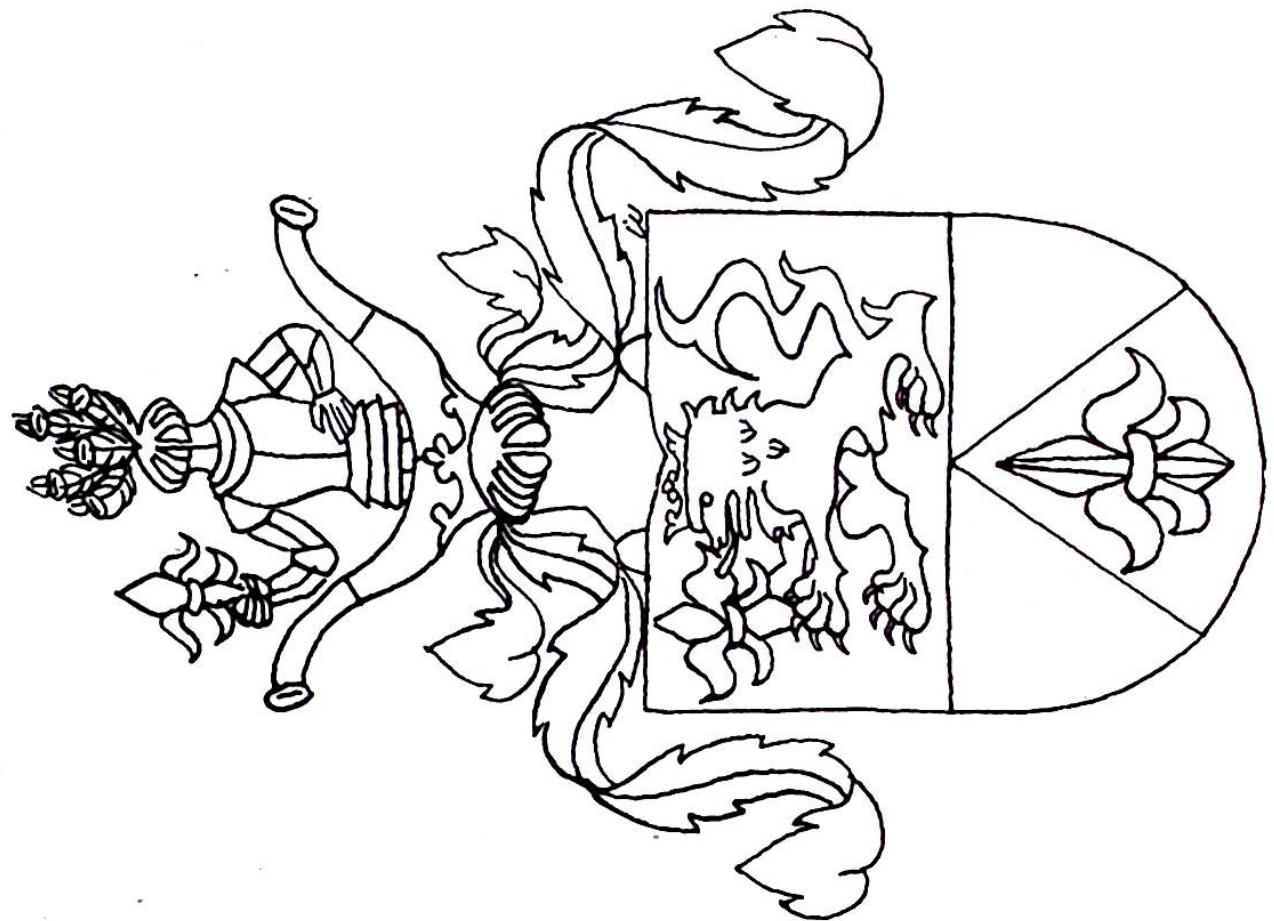
57e. Pachta z Rajova 1721.

57d. Pachta z Rajova 1718.

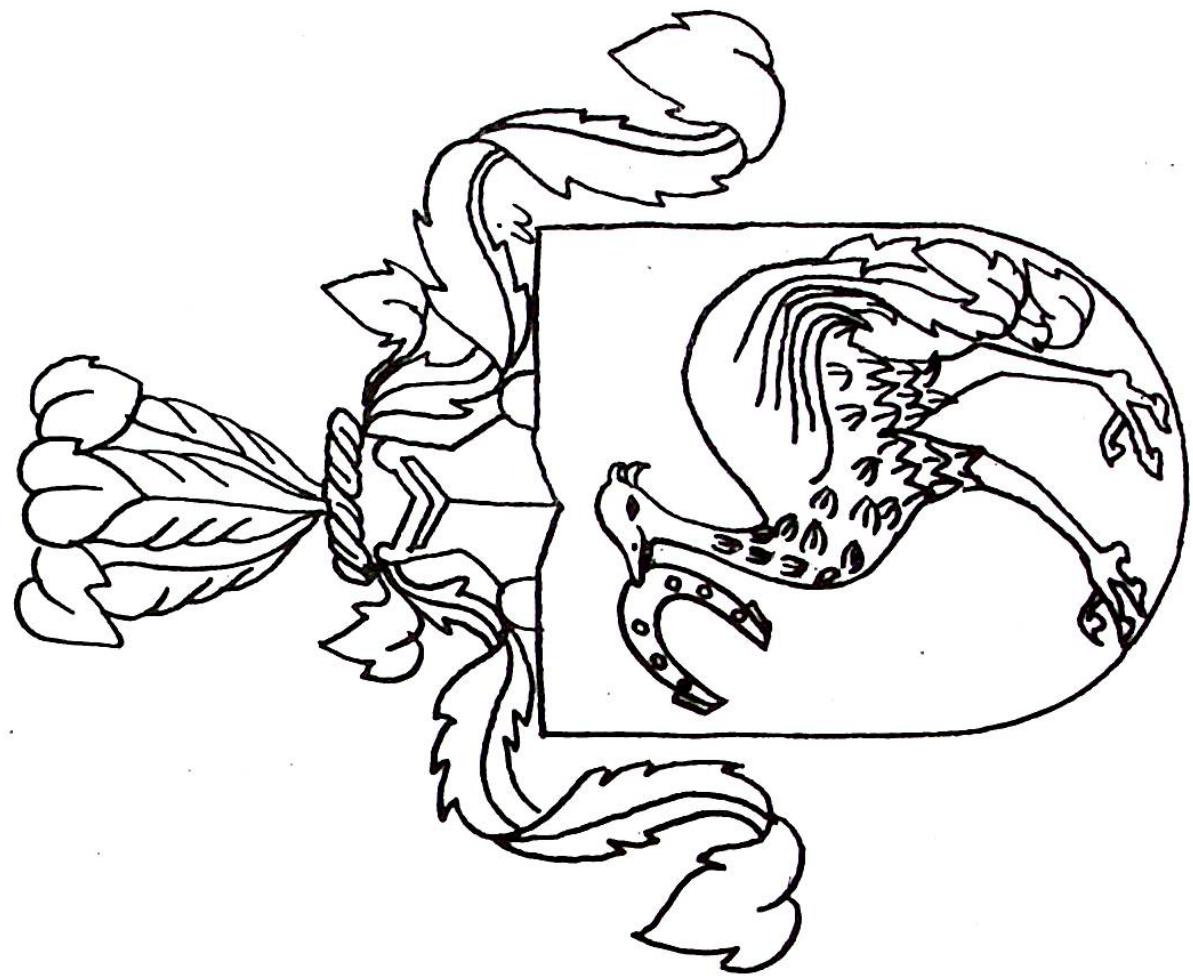

59. Pauspertl z Lilienfeldu.

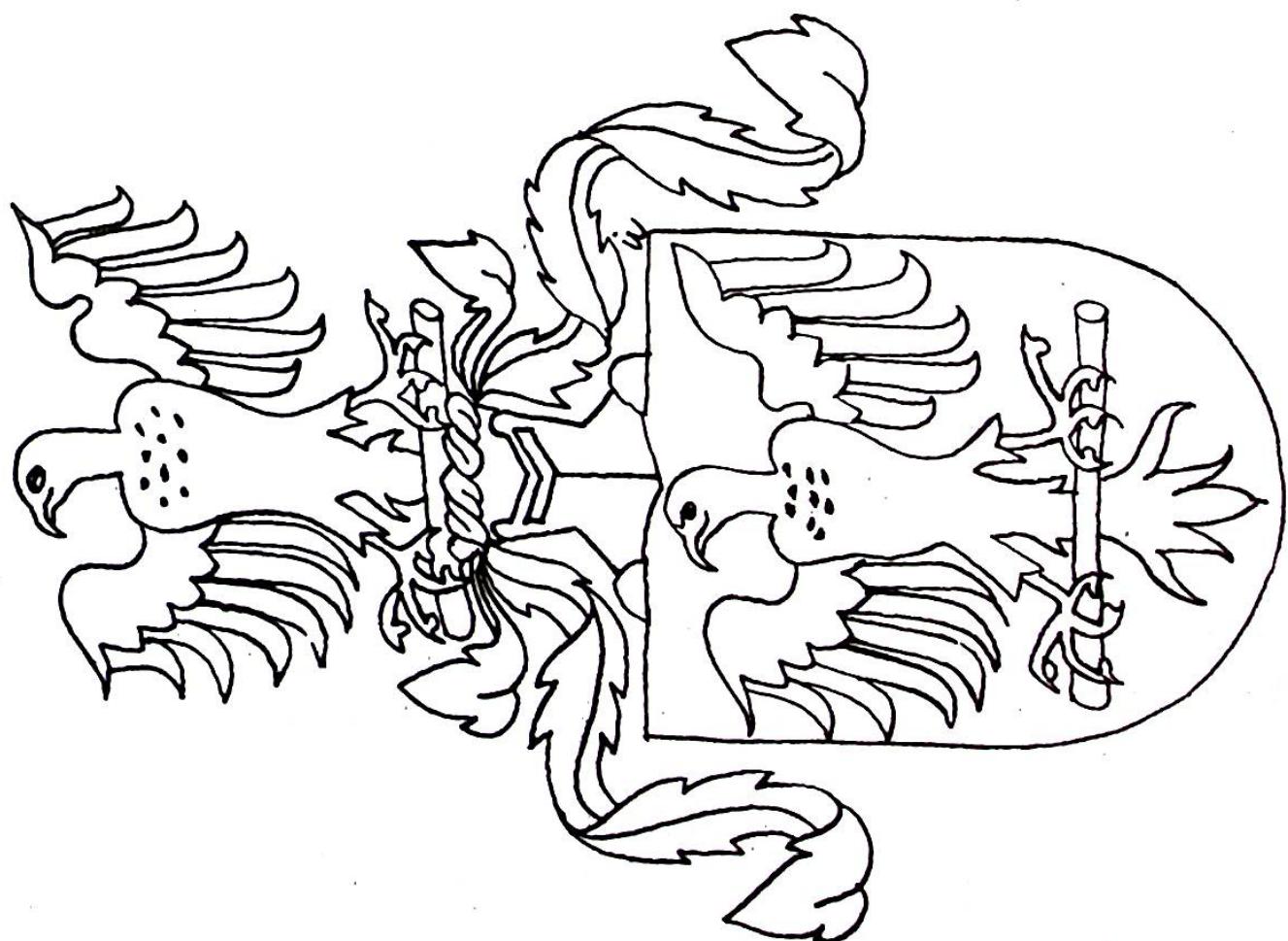

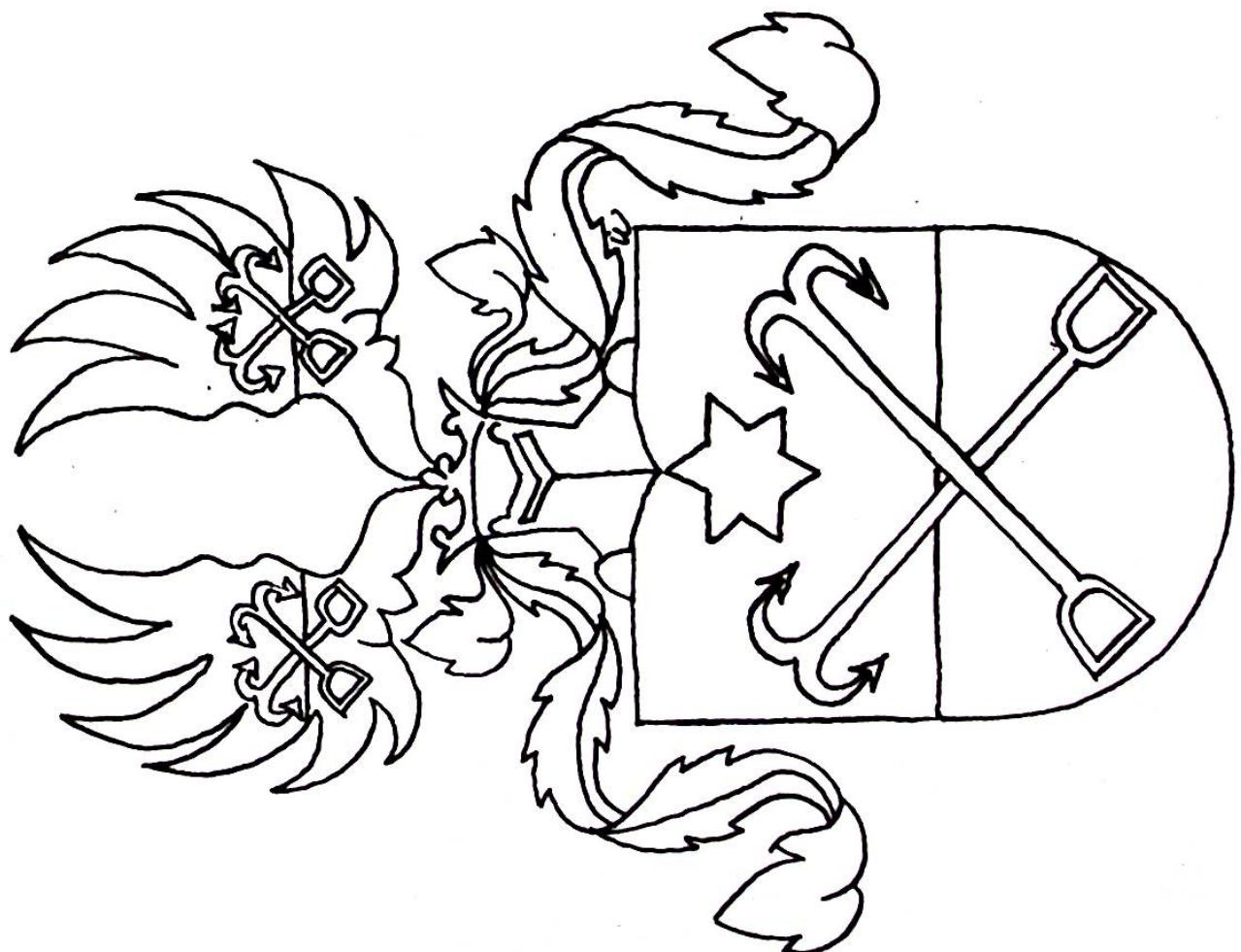
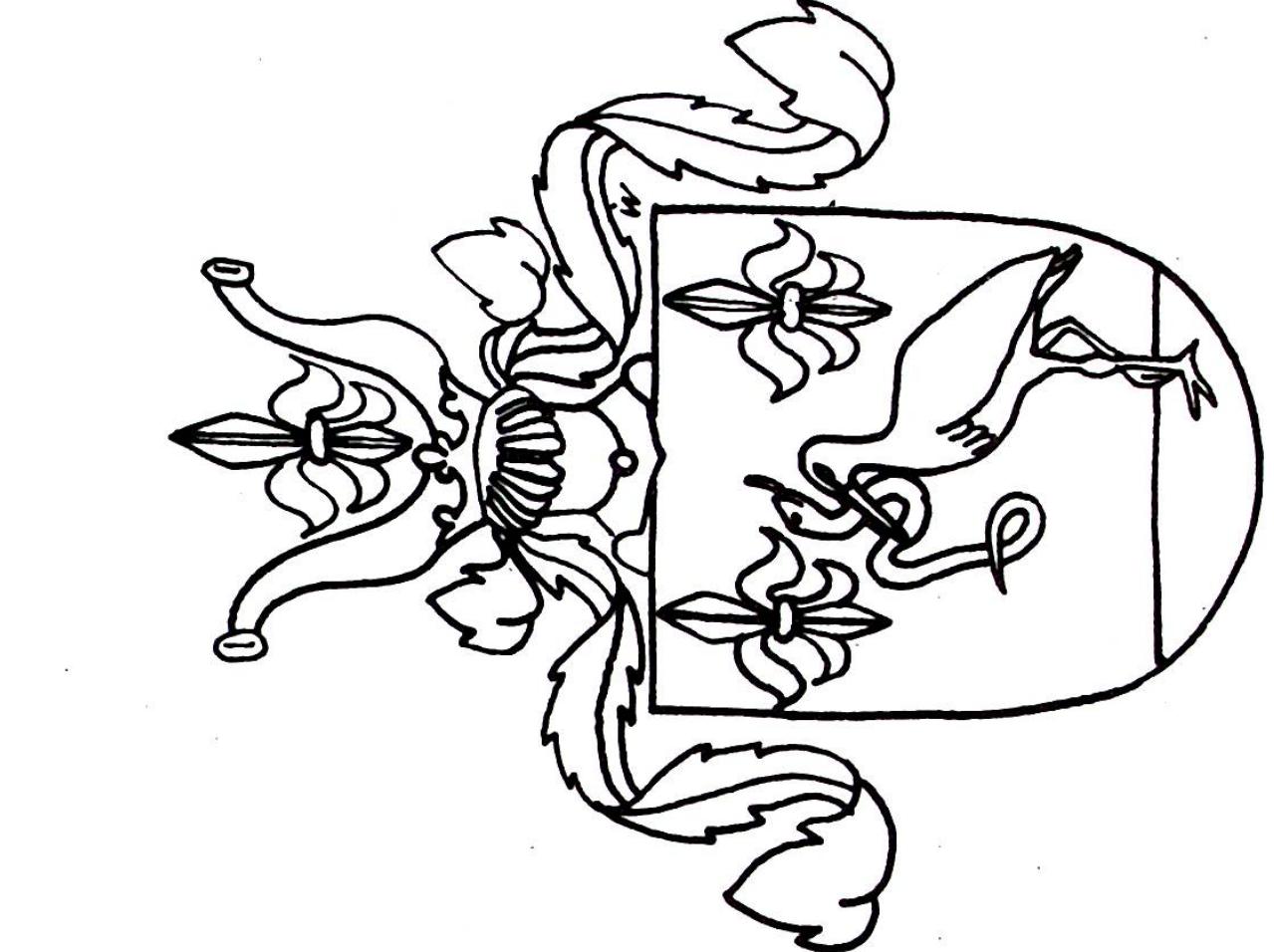
58. Pauspertl z Drachentálu.

61. Pivnička z Radostic.

60. Pilgramer z Pelhřimova.

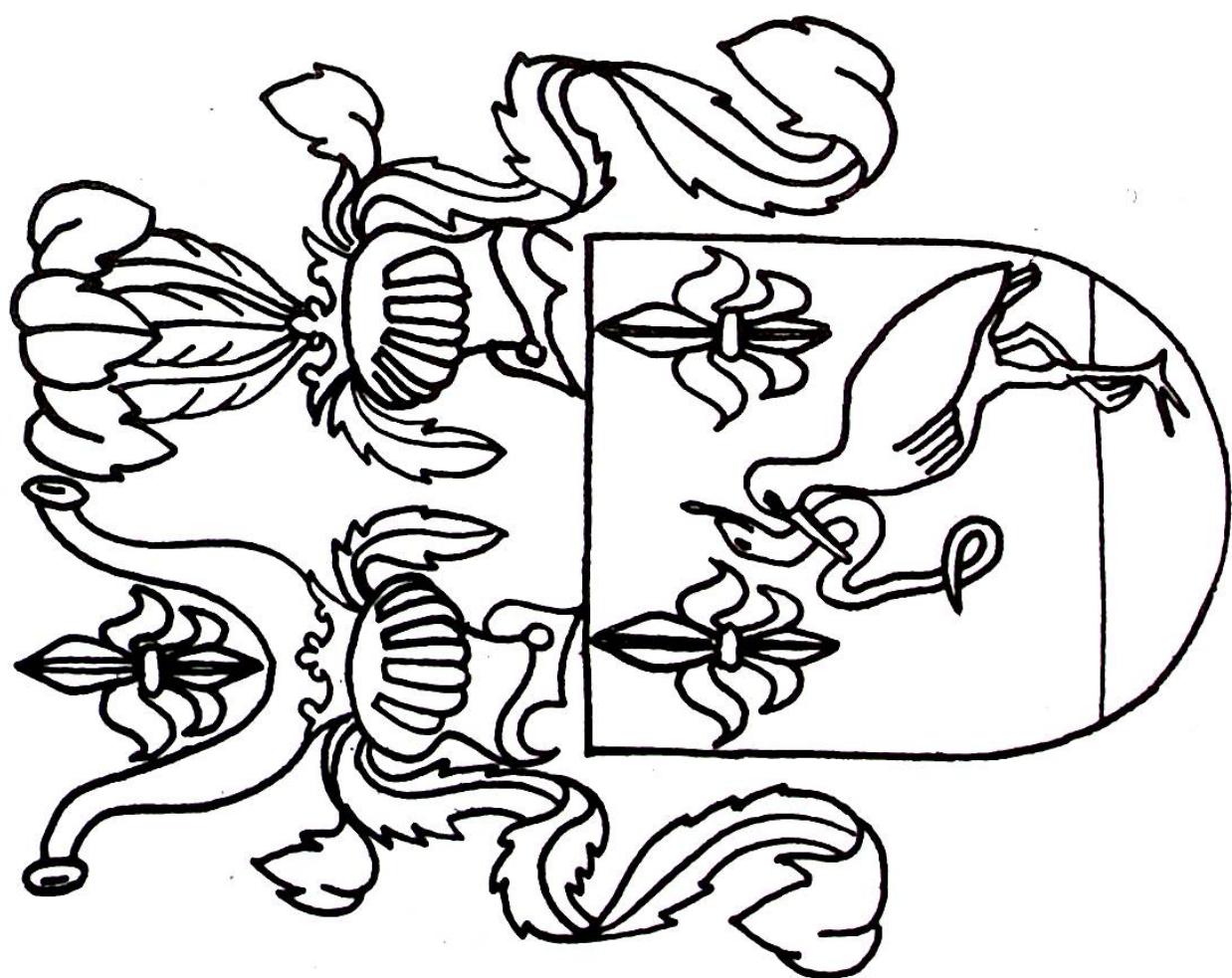
62. Polcar z Paračova.

63a. Prokop z Lilienwaldu 1796.

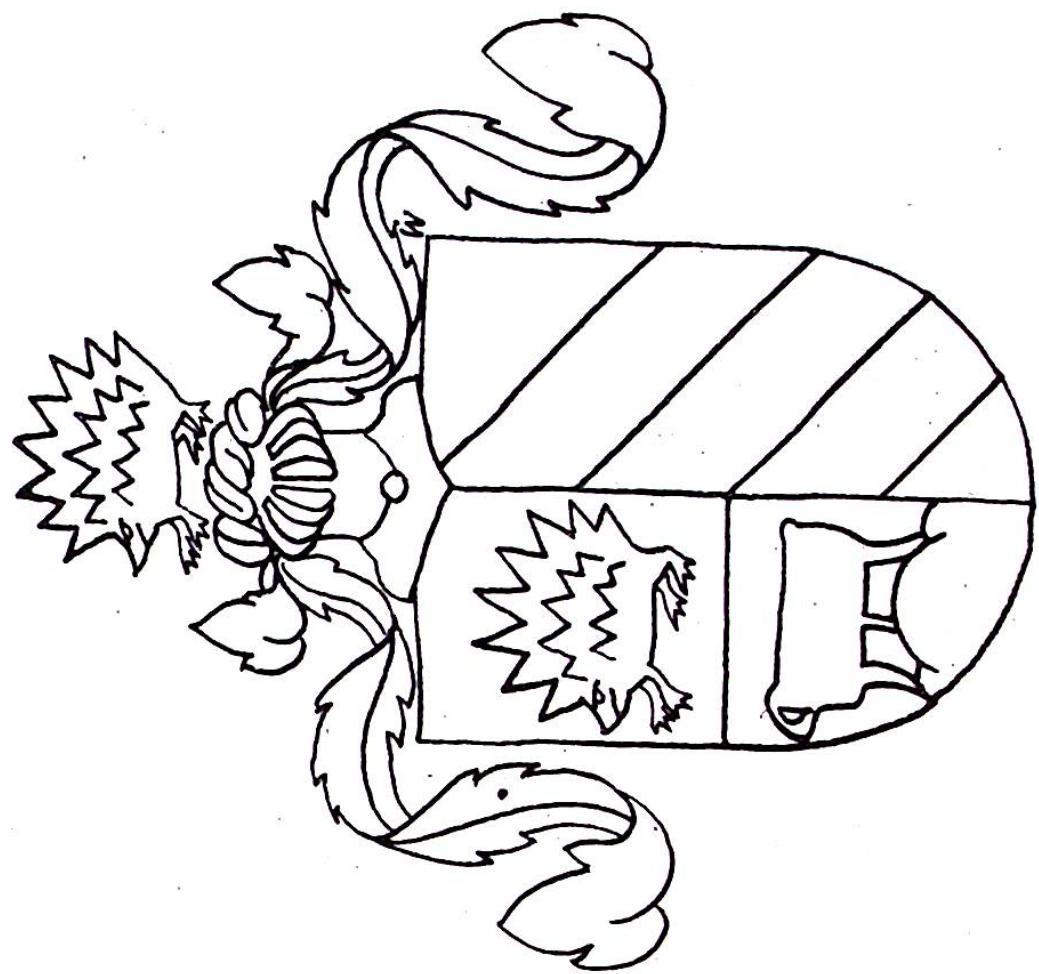
64a. Reiman z Greifenfelsu.

63b. Prokop z Lilienwaldu 1807.

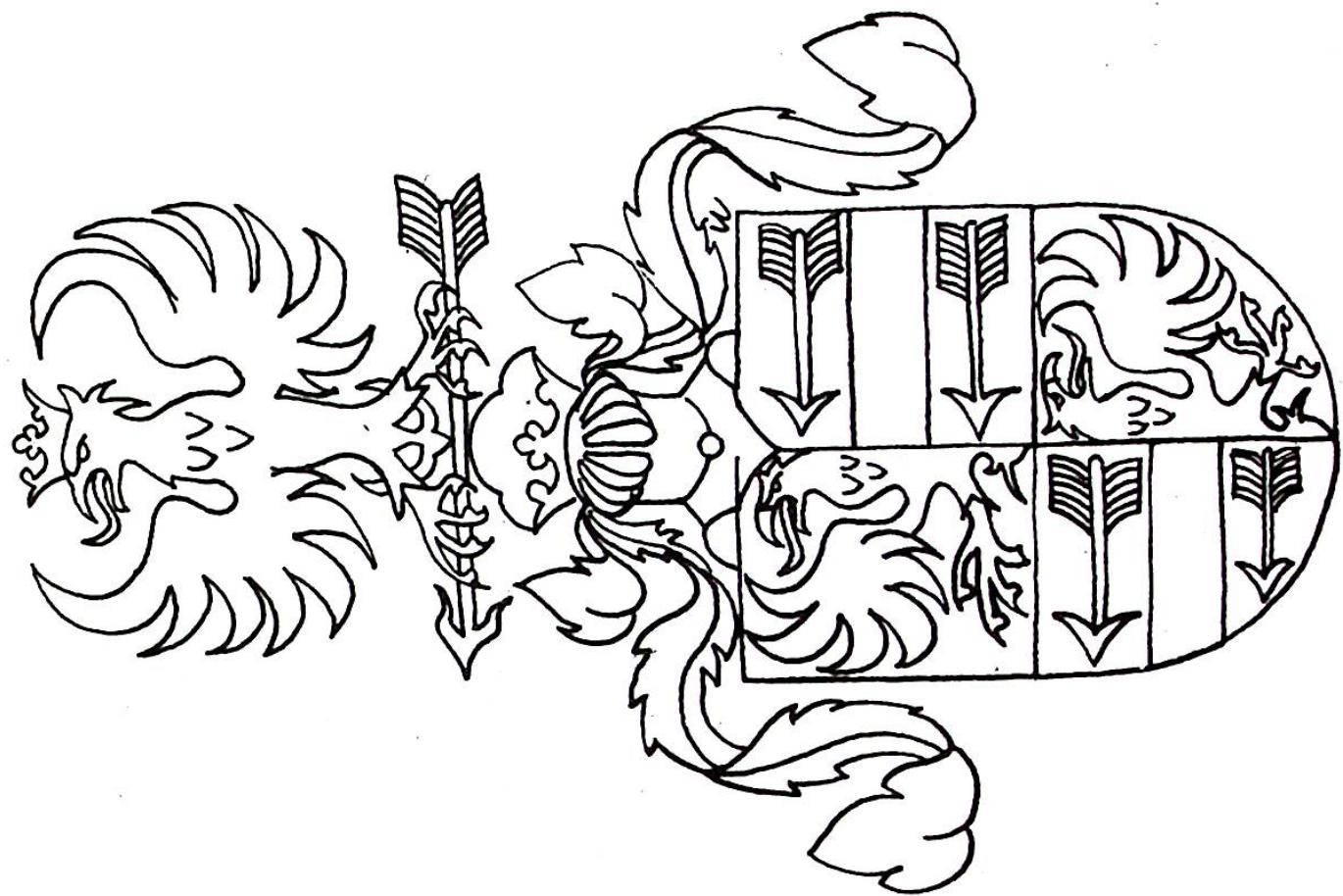

65. Reindler z Reindlersberka.

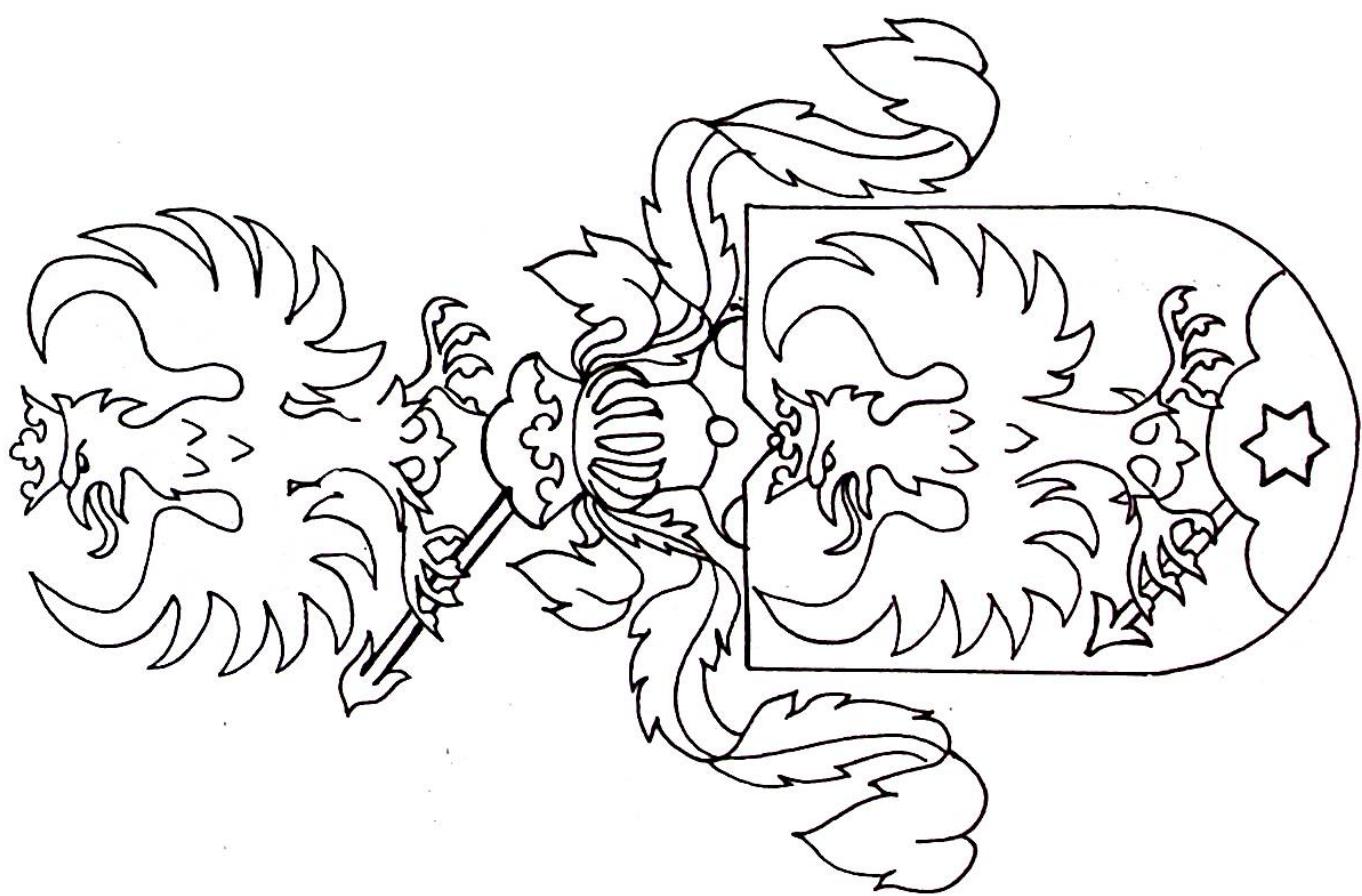

64b. Reiman z Greifenfelsu 1607.

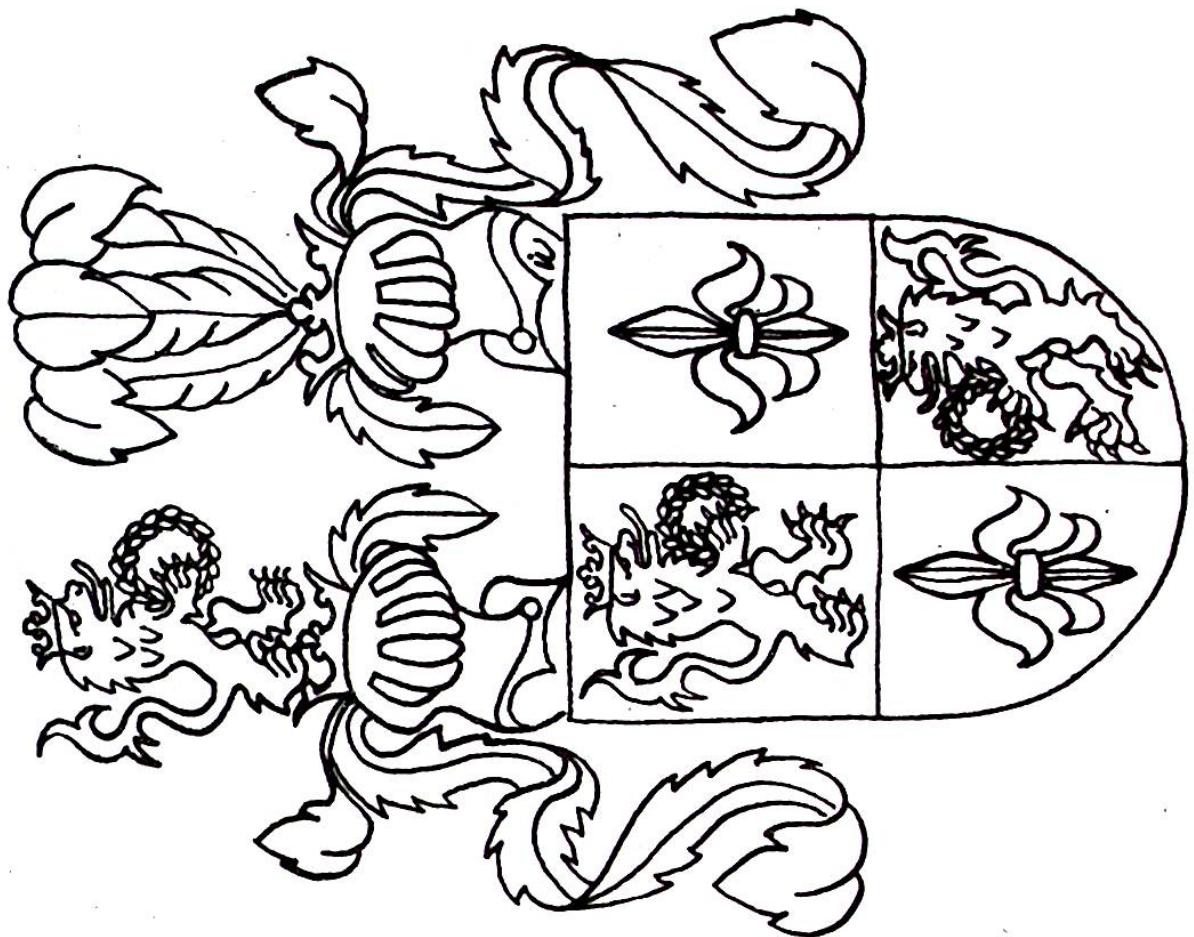
66b. Riesenfelder z Riesenfeldu 1642.

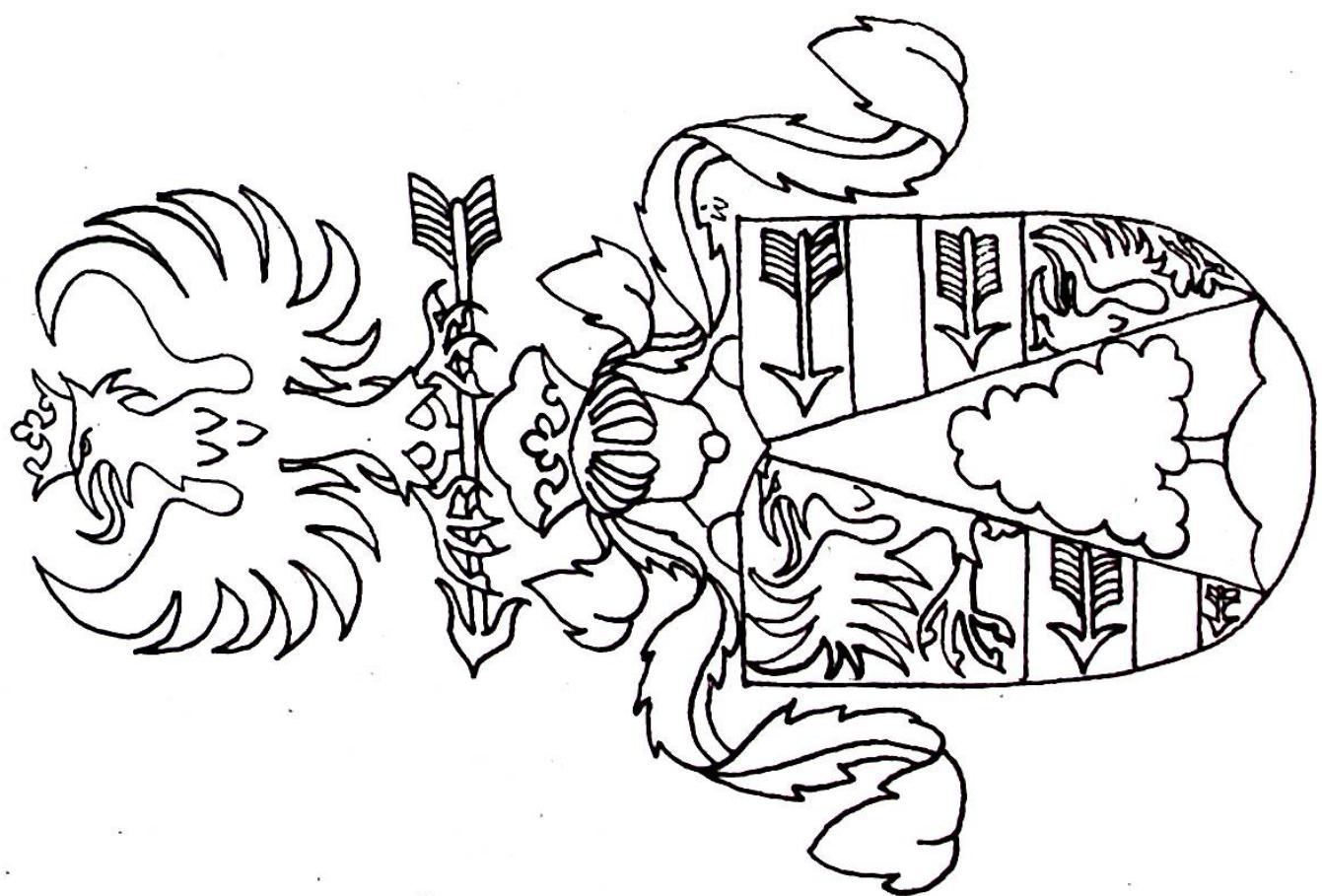
66a. Riesenfelder z Riesenfeldu.

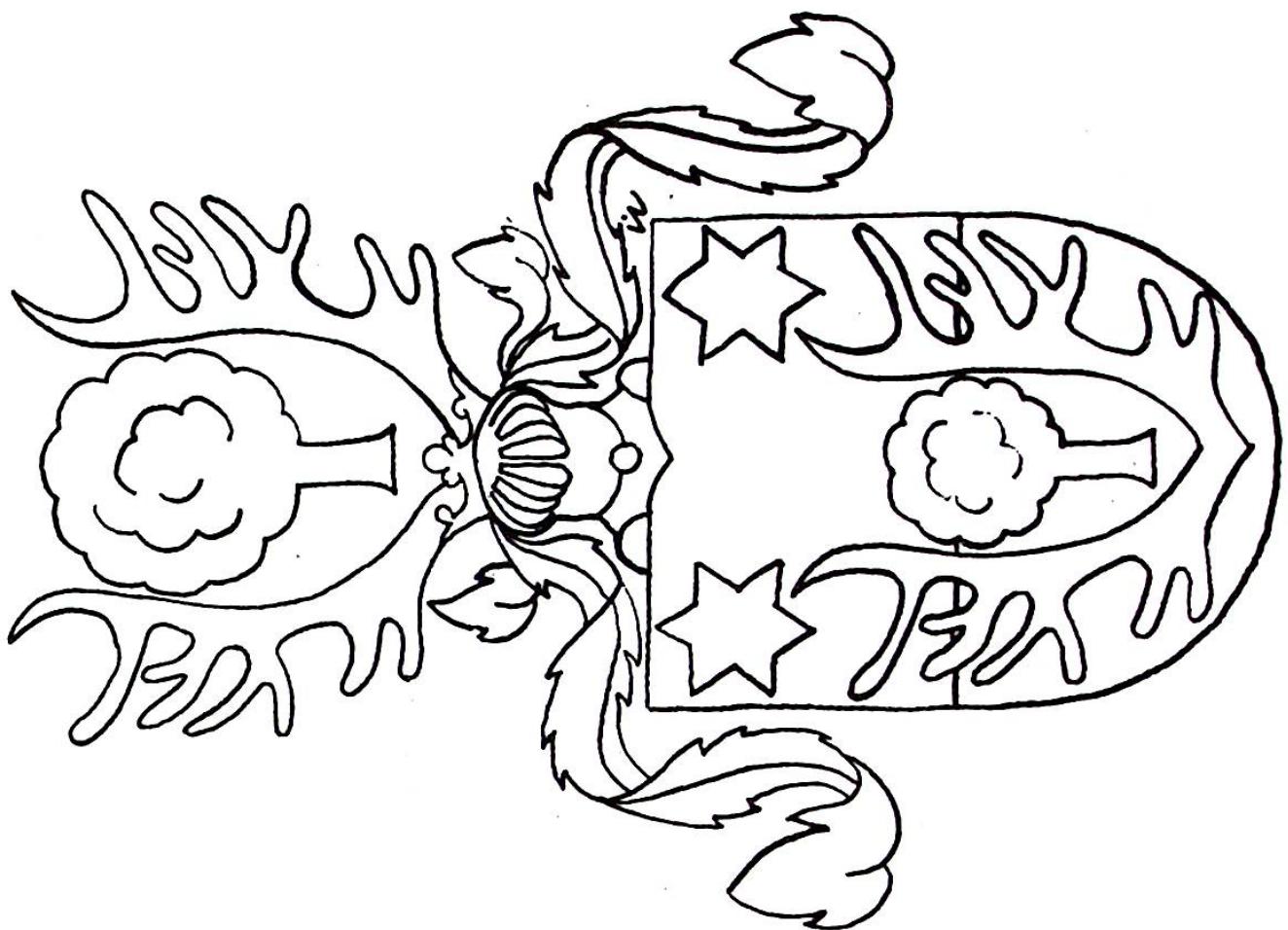
67. Ruprecht 1811.

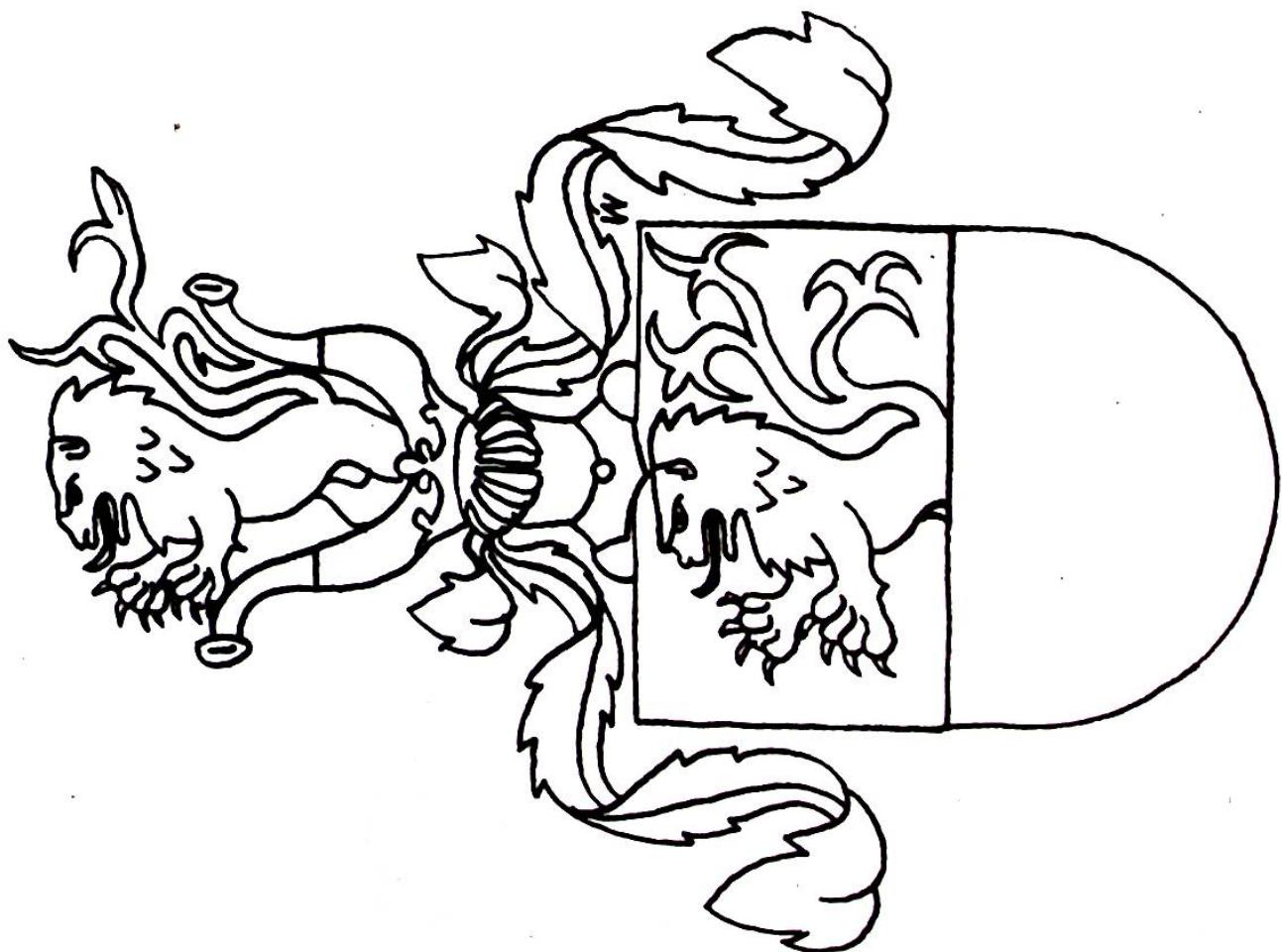
66c. Riesenfelder z Riesenfeldu 1759.

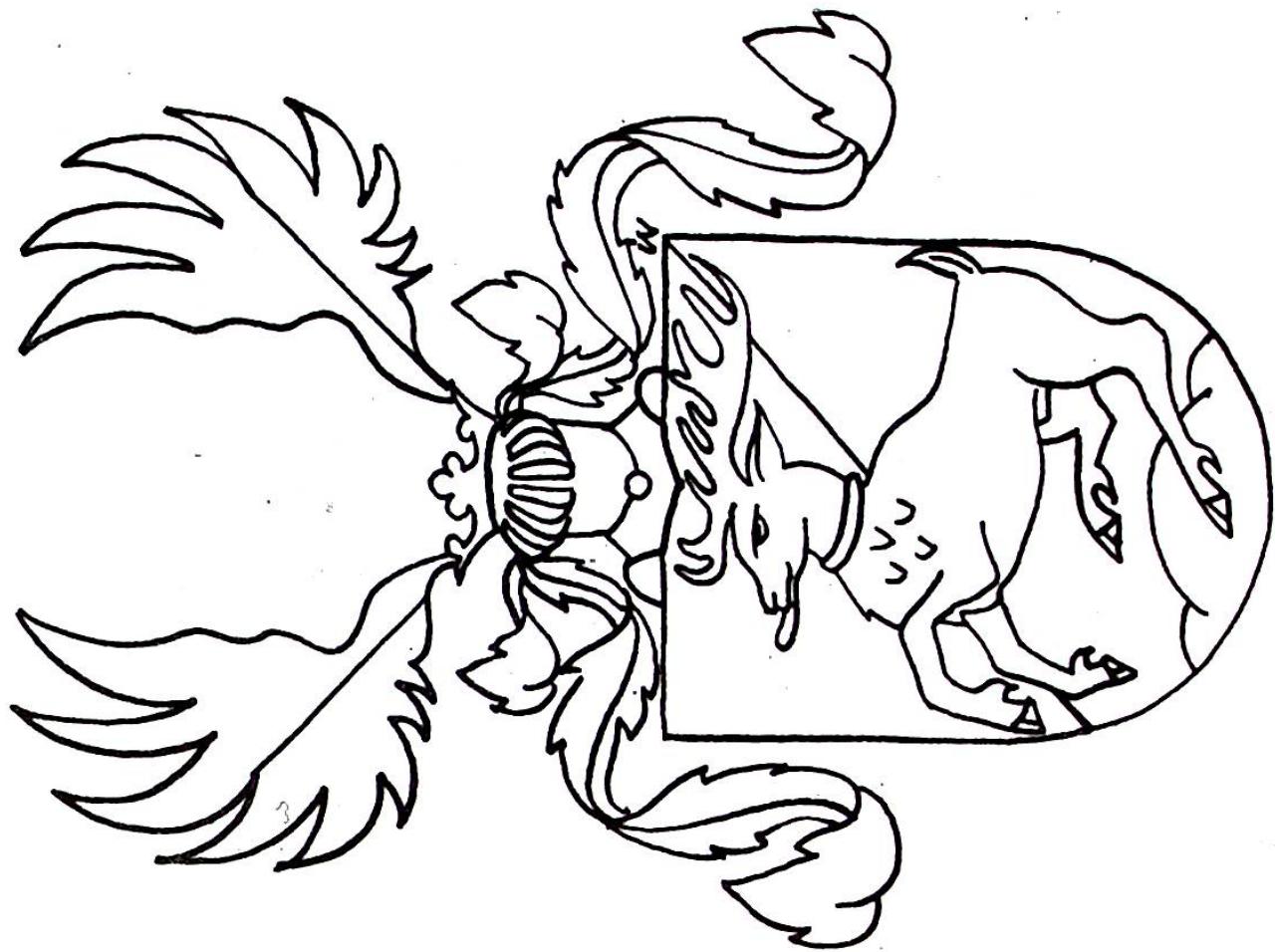
69. Saal z Dulichová.

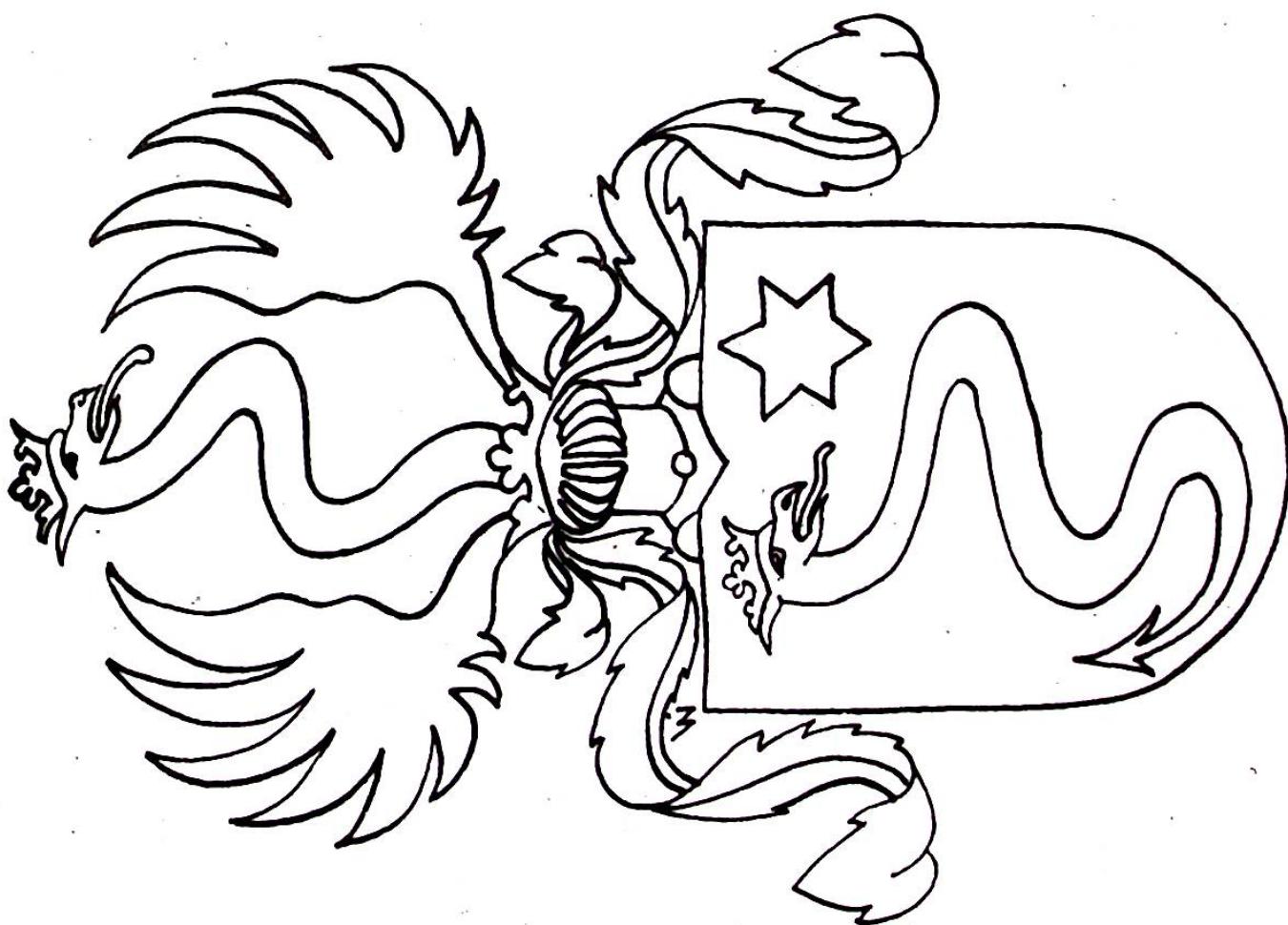
68. Rychter z Ryzenska.

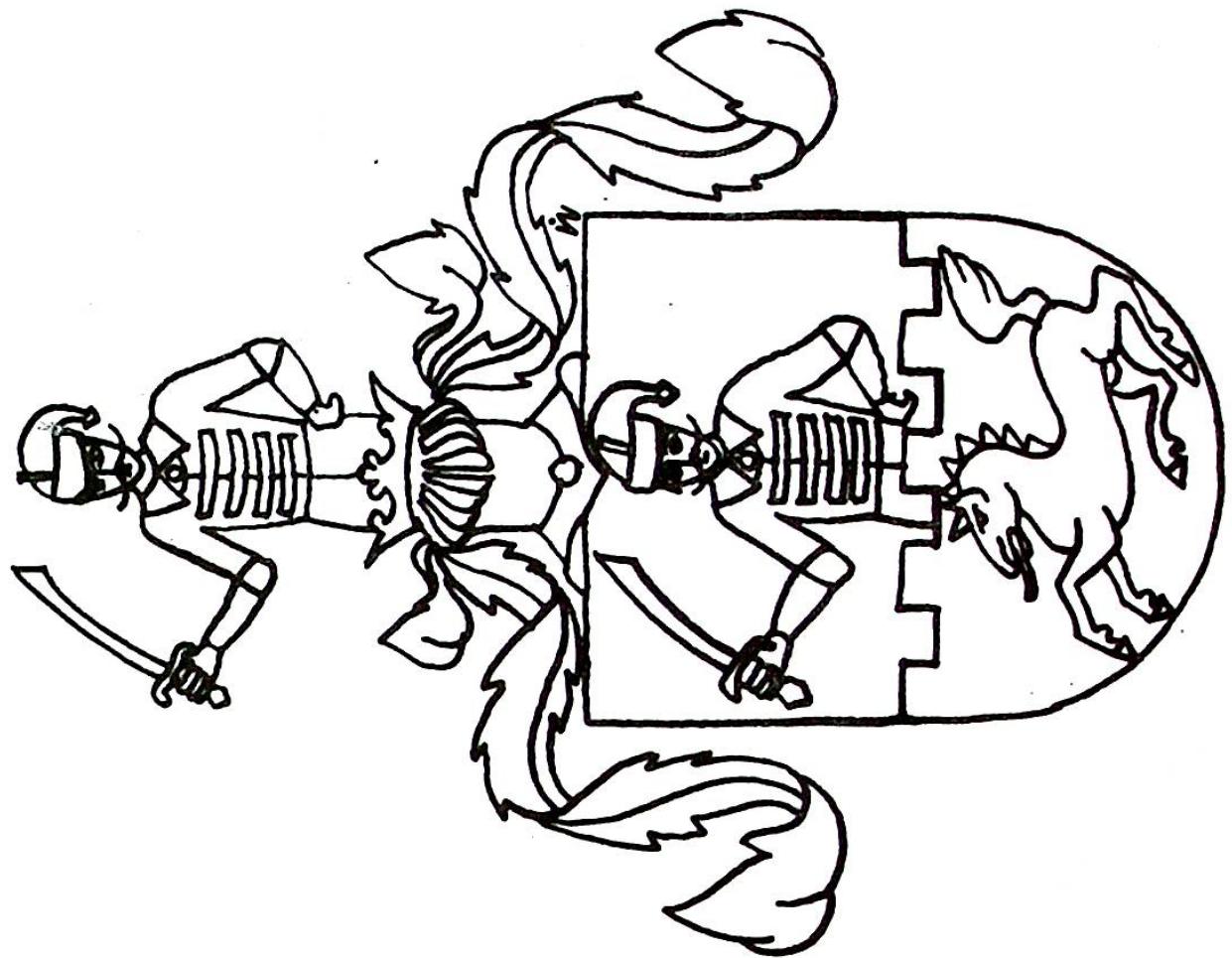
71. Seidennelcer ze Seidenberka.

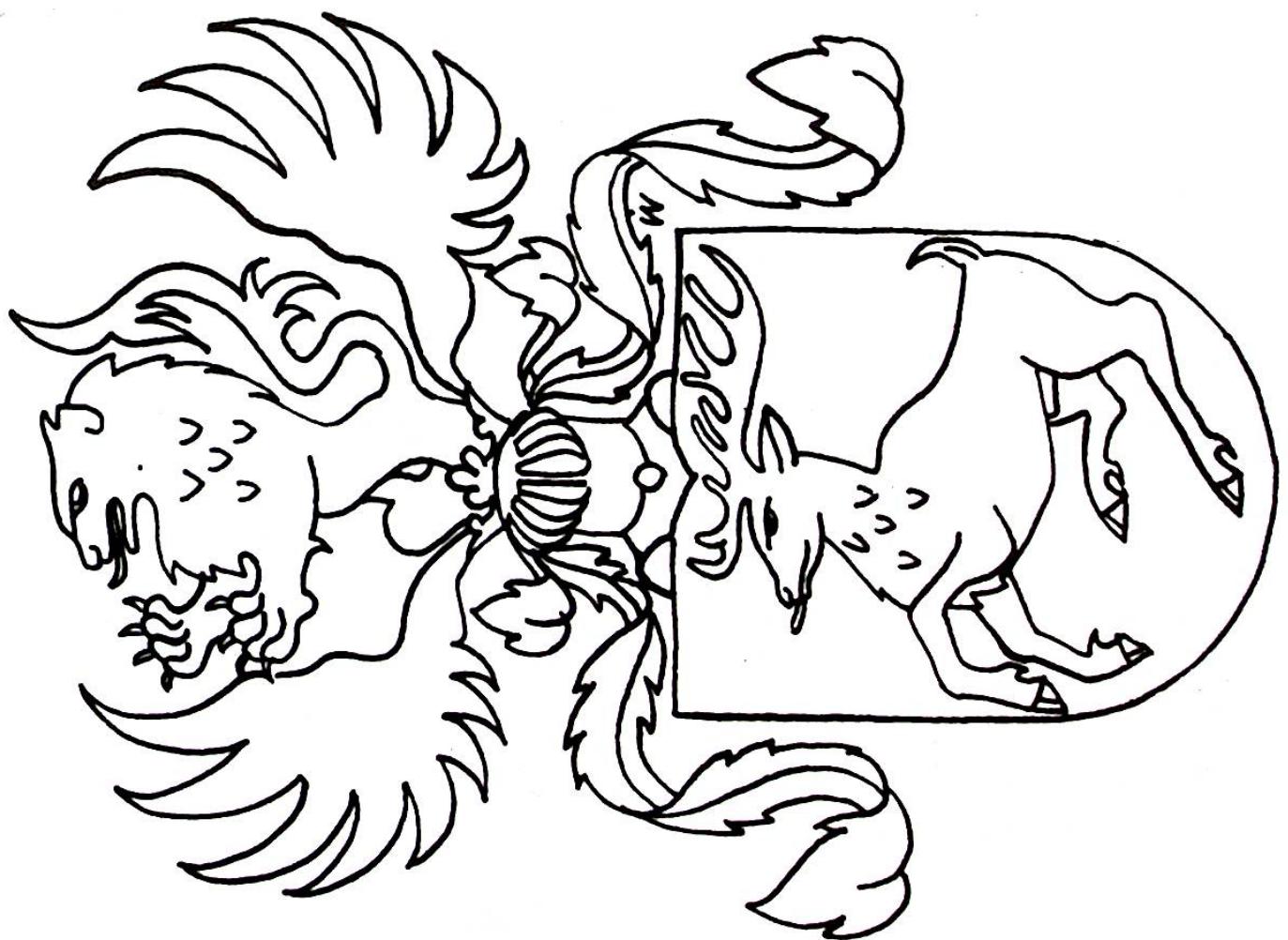
70. Sagar.

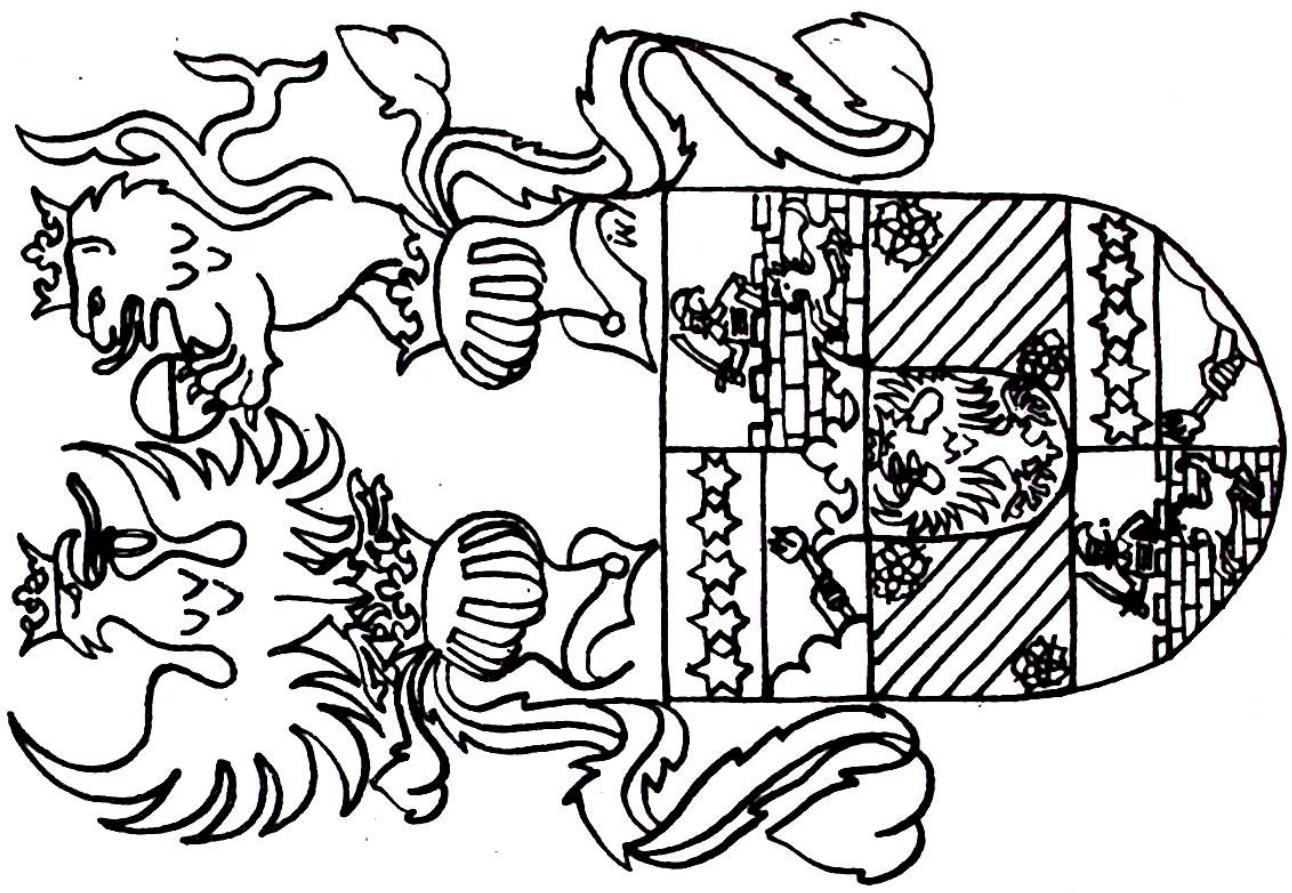

73a. Šenovec z Ungersverfu 1557.

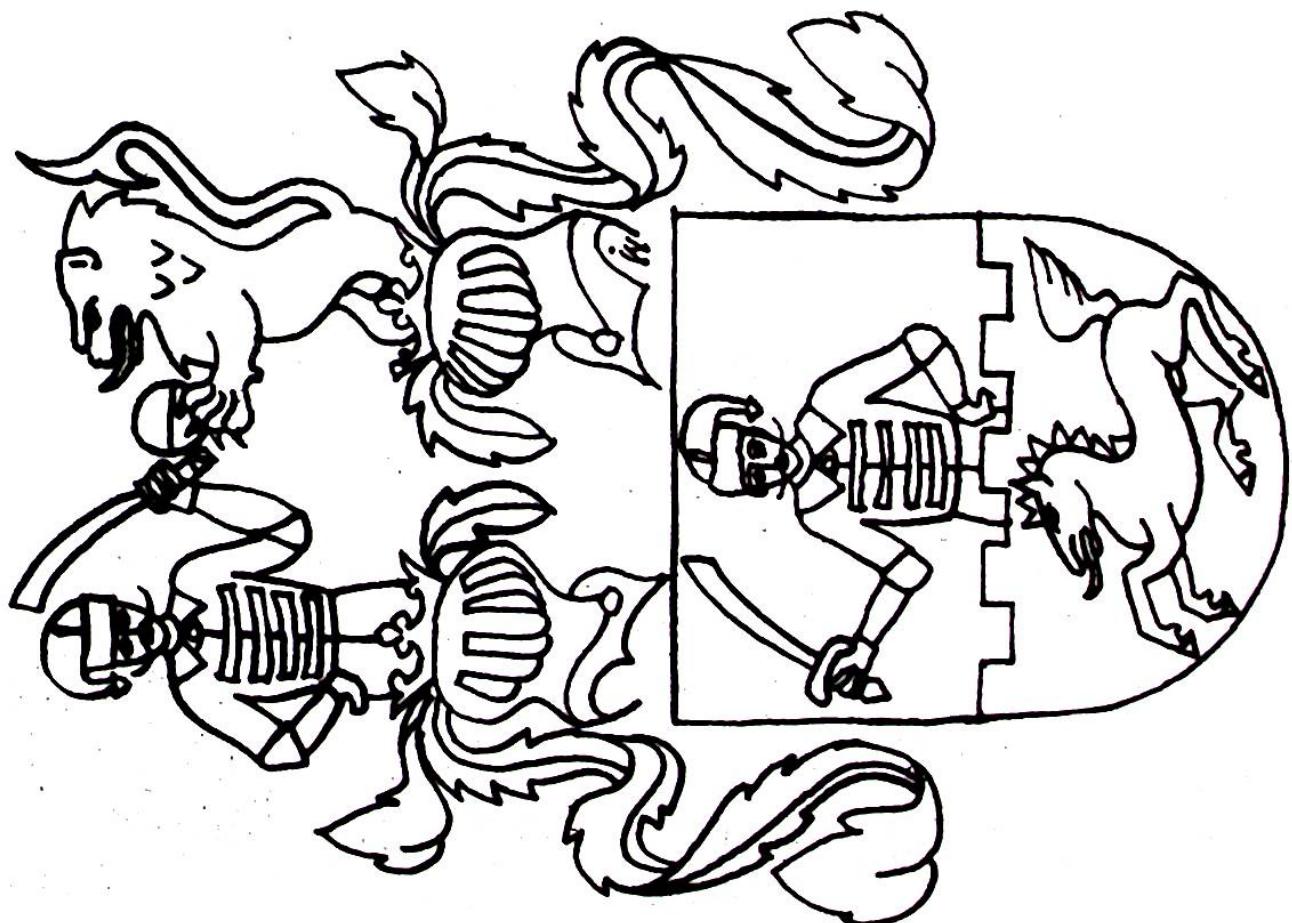

72. Skalka ze Slatzenhofu.

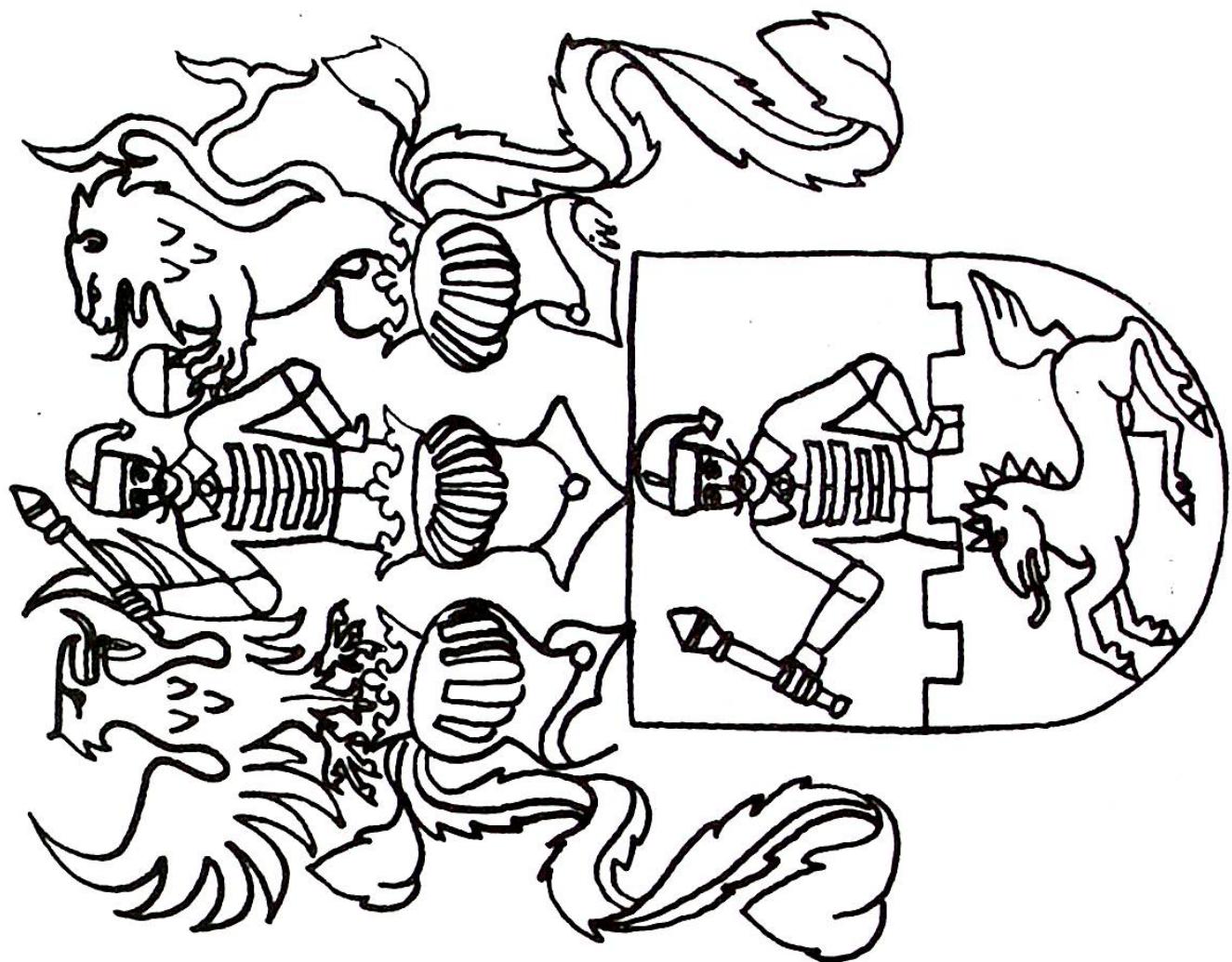

73c. Šenovec z Ungersvertu 1674.

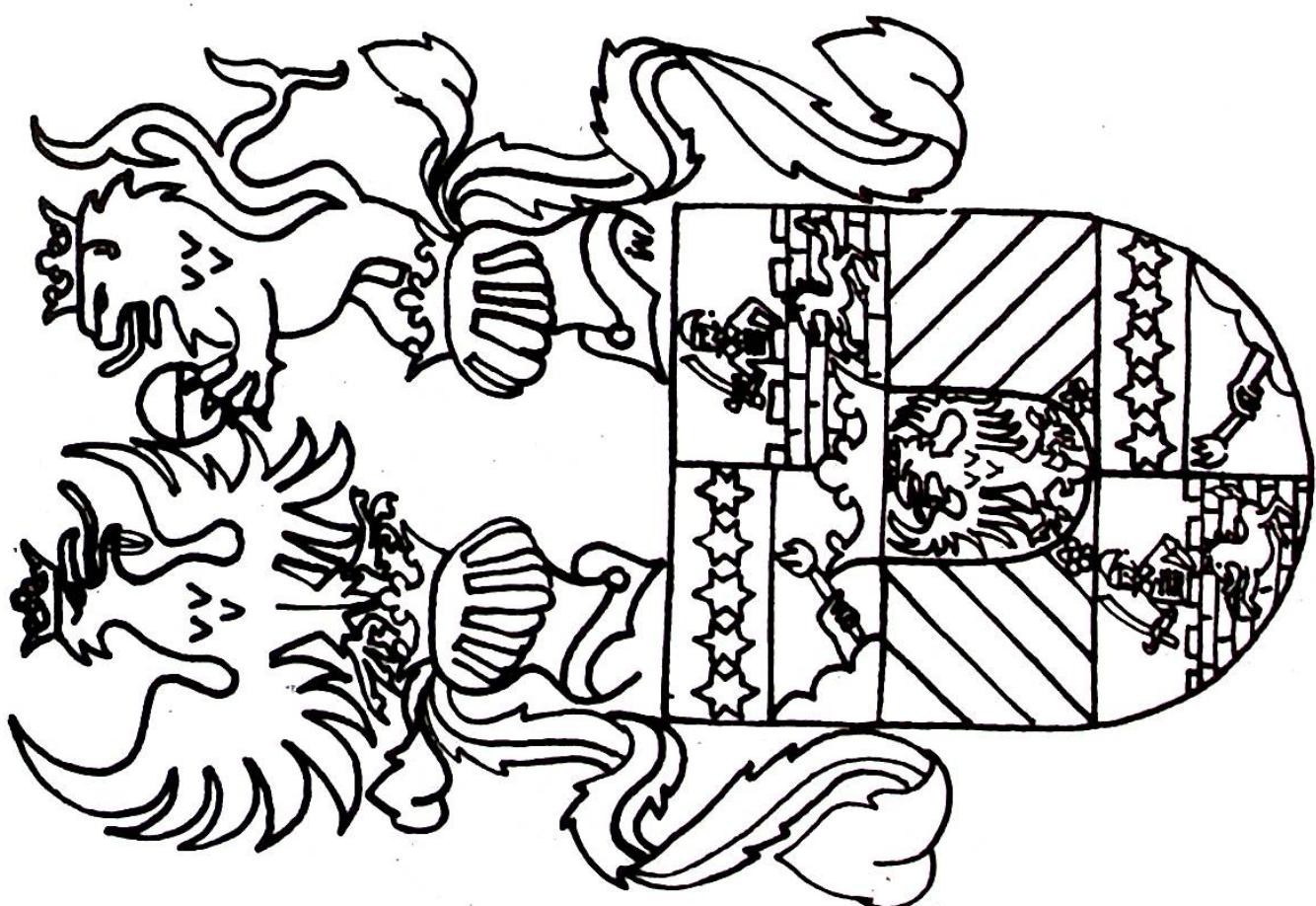

73b. Šenovec z Ungersvertu 1558.

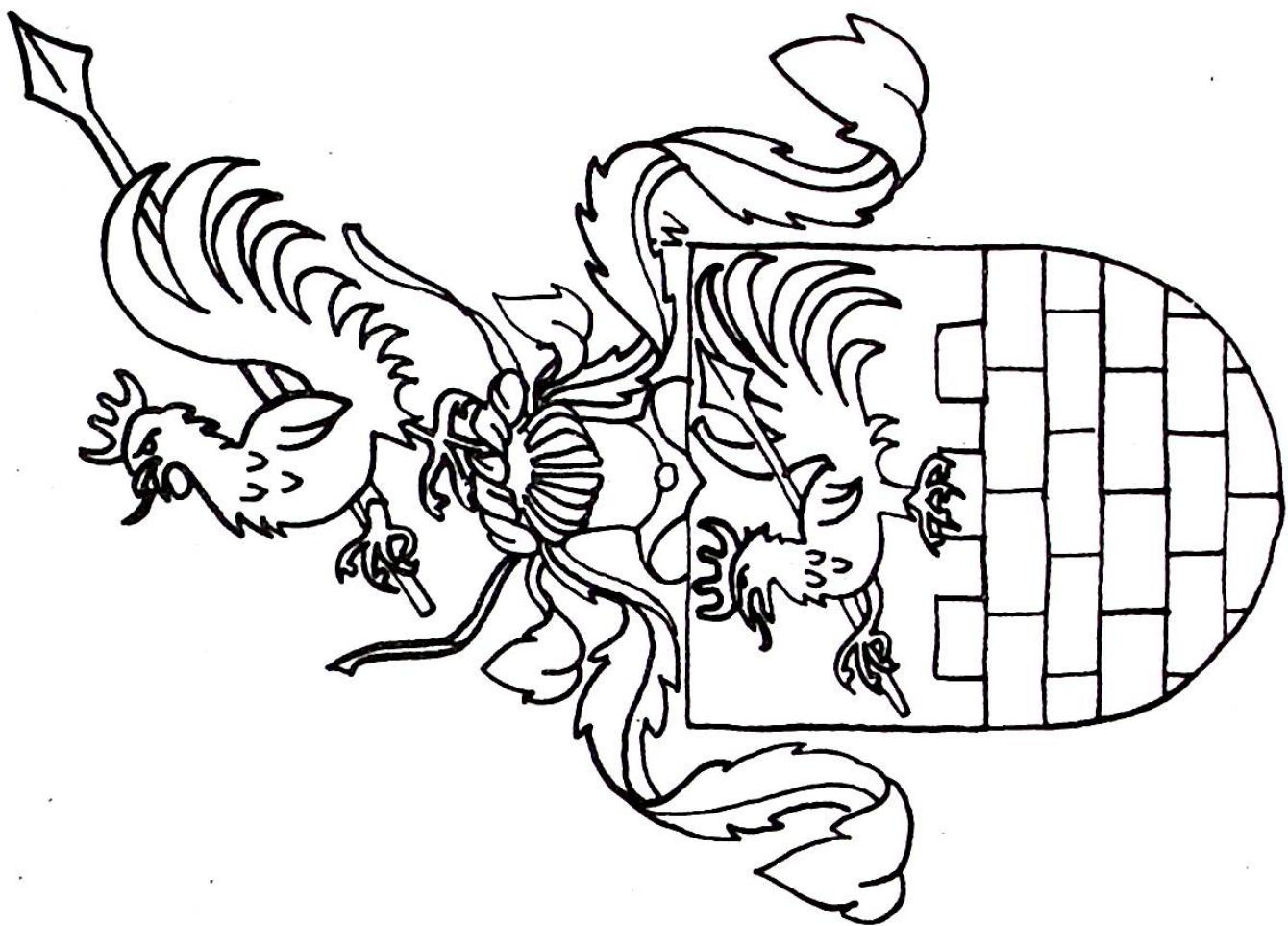
73e. Šenovec z Ungersverfu 1745.

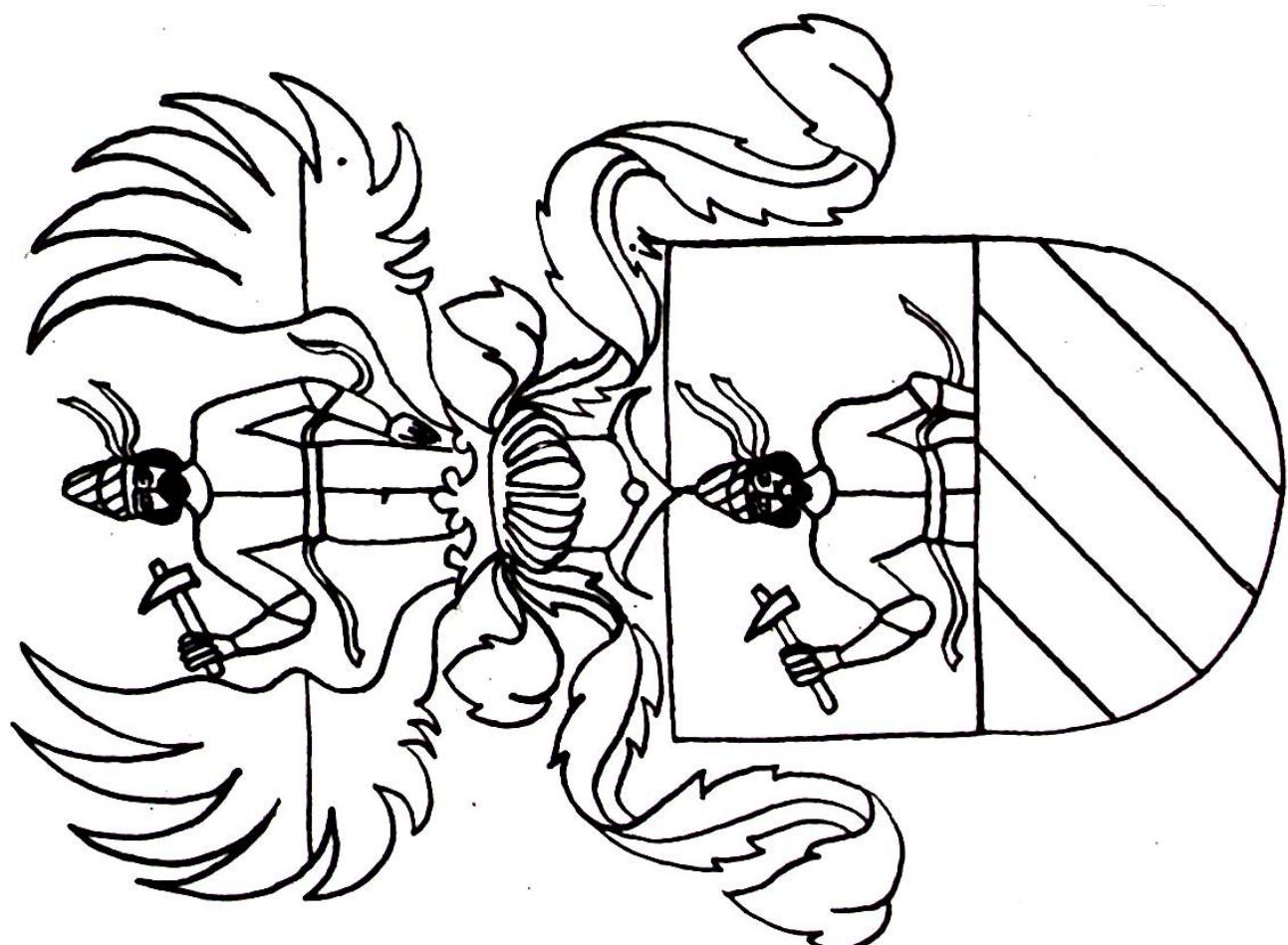
73d. Šenovec z Ungersverfu 1743.

75. Šmilauer ze Smilova.

74. Šmidgrabner z Lusteneku.

Der 3. Teil der Studie über die bürgerliche Heraldik Iglaus befasst sich mit der Genealogie und Heraldik weiterer Iglauer Familien. Im 1. Teil der Arbeit wurden 30 Wappen von 25 Iglauer Familien, im 2. Teil 27 Wappen von 25 Familien vorgestellt. Im 3. Teil sind insgesamt 36 Wappen von weiteren 25 Iglauer Familien oder Einzelpersonen beschrieben, die in irgendeiner näheren Beziehung zur Stadt Iglau standen.

In der Einleitung des 3. Teils werden die Ursachen, Gründe und Voraussetzungen für die Entstehung des Wappenwesens der Iglauer Bürger dargelegt und daraus die Entwicklungsgesetze dieses Phänomens abgeleitet. Die vorausgehenden Teile befassen sich unter fachheraldischen Gesichtspunkten im Kontext des allgemeinen historischen Geschehens mit dieser Problematik. In konkreten Fällen werden die Genesis und die weiteren Schicksale der ausgewählten Familien der Nobilität auf ihrem Weg vom einfachen Erbwesen bis zu den höchsten Stufen der gesellschaftlichen Hierarchie ihrer Zeit verfolgt. Unter dem Aspekt der Iglauer Verhältnisse weitet der 3. Teil das Thema aus auf ihre sogenannte Aufnahme in den Adelsstand, wie sie sich mit der Eintragung in die Bücher der Ritter vollzog.

Die 2. Hälfte des 3. Teils ist einzelnen Familien und ihren Angehörigen gewidmet. In chronologischer Folge sind alle Familienmitglieder mit ihren Daten und anderen zugehörigen Details beschrieben. Ferner sind hier die Daten der Erlangung des Erbwesens bzw. weiterer Nobilitationen erfasst. Es folgt eine Beschreibung (blason) des Wappens. Bei sechs Familien gibt es außerdem Tabellen mit den Stammbäumen.

Im letzten Abschnitt des 3. Teils findet man Abbildungen der Wappen, sowohl der ursprünglichen als auch der aufgewerteten. Alle Zeichnungen dieser Wappen, aus technischen Gründen in Schwarzweiss, sind ein Werk der akademischen Malerin Irena Wagnerová in Prag.

Adresa autora:

PhDr. Zdeněk Jaroš, Muzeum Vysočiny, Masarykovo náměstí 55, Jihlava.